

ISBN 960-85981-7-6

ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ

ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

ΠΑΠΑΧΑΡΑΛΑΜΠΕΙΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΕΡΟΥ ΑΓΩΝΑ 1821
ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ε. ΦΑΡΜΑΚΗ
ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ 2004

ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ

ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

© Παπαχαραλάμπειος Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου

ISBN 960-85981-7-6

Το εξώφυλλο επιμελήθηκε ο ζωγράφος Γιάννης Αρτινόπουλος

Ναύπακτος

ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

Συλλογή εικόνων – επιμέλεια παρουσίασης
ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΛΑΤΣΗΣ

ΠΑΠΑΧΑΡΑΛΑΜΠΕΙΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΕΡΟΥ ΑΓΩΝΑ 1821 ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ε. ΦΑΡΜΑΚΗ
ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ 2004

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η πόλη της Ναυπάκτου είναι αρχαιότατη και με πλούσια παράδοση και ιστορία. Συγχρόνως έχει μια εξαιρετική ομορφιά, ένα θαυμάσιο κάλλος. Μπορώ να την χαρακτηρίσω ως νύμφη του Πατραϊκού Κόλπου. Το κάστρο της με τα πέντε διαζώματά του, το όμορφο λιμανάκι στο κέντρο της πόλεως με τον γεροπλάτανο, το πράσινο που την πνίγει κυριολεκτικά, ο ορεινός όγκος στο πίσω μέρος της πόλεως και η θάλασσα που απλώνεται στα πόδια της συνιστούν ένα μεγαλείο.

Βλέποντας κανείς την πόλη αυτή διαπιστώνει ότι διακρίνεται από τον ψηλό και σκληρό ορεινό της όγκο, απόληξη της οροσειράς της Πίνδου, που δείχνει σταθερότητα και αρρενωπότητα, αλλά συγχρόνως συνδέεται και από το θελκτικό υγρό στοιχείο που κυματίζει στα πόδια του ορεινού αυτού όγκου. Τα δύο αυτά στοιχεία που φαινομενικά είναι αντίθετα μεταξύ τους ενώνονται με τις πηγές που εξέρχονται από το βάθος των ορέων και εισέρχονται μέσα στο βάθος της θάλασσας. Ενώνονται τα δύο βάθη, γι' αυτό και η ένωση είναι εσωτερική. Έτσι όλα είναι ισορροπημένα, όλα ενώνονται, όλα γαληνεύουν.

Επίσης, το Κάστρο με το λιμάνι αποτελούν μια άλλη θαυραστή ενότητα, αφού το πρώτο εκφράζει το σταθερό στοιχείο της παράδοσης και το δεύτερο την έξοδο και την επικοινωνία με άλλες παραδόσεις και πολιτισμούς.

Αλλά πέρα από την ιστορία, την παράδοση και την φυσική ομορφιά η Πόλη της Ναυπάκτου έχει και ένδοξη εκκλησιαστική ιστορία, ως έδρα Μητροπόλεως που είχε κατά διαφόρους καιρούς δέκα Επισκοπές και η επικράτειά της έφθανε μέχρι την Χιμάρα.

Μια τέτοια όμορφη, ιστορική και πλούσια «*αρχόντισσα κυρά*» είλκυσε την έμπνευση καλλιτεχνών να την ερωτευθούν, να την αγαπήσουν και στην συνέχεια να την «*απαθανατίσουν*» ποικιλότροπως. Μερικές τέτοιες «*εικαστικές απεικονίσεις*» παρουσιάζει

και η έκδοση αυτή της Παπαχαλαμπείου Δημόσιας Βιβλιοθήκης, της οποίας έχω την τιμή να είμαι Πρόεδρος της Εφορίας της. Και βεβαίως και οι επιμελητές της έκδοσης αυτής αγαπητοί μου Θανάσης Παπαθανασόπουλος και Γιάννης Χαλάτσης, καθώς και όλοι όσοι βοήθησαν για την έκδοση, εκφράζουν με την ενέργειά τους αυτή την δική τους έμπνευση και την αγάπη τους προς την Πόλη μας και γι' αυτό αισθάνομαι την ανάγκη να τούς ευχαριστήσω θερμά.

Οι «εικαστικές απεικονίσεις» ας γίνουν αφορμή για να αγαπήσουμε όλοι μας ακόμη περισσότερο αυτή την ωραία Πόλη και αυτό να εκφρασθεί στην πράξη, με το να μη προβαίνουμε σε ενέργειες που θα καταστρέφουν την ομορφιά της, αλλά να αγωνιζόμαστε ο καθένας από την πλευρά του για να συντηρούμε και να καλλιεργούμε ακόμη περισσότερο το φυσικό της κάλλος.

Θυμάμαι τον στίχο του Οδυσσέα Ελύτη, με την ποικιλότητα ερμηνεία, που εκφράζει, ελέγχει και οραματίζεται: «*Ήλιος νέος, αγίνωτος ακόμη... Χωρικοί του απέραντου γαλάζιου*».

† Ο Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου
ΙΕΡΟΘΕΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η πανέμνοστη πολιτεία της Ναυπάκτου με το ήπιο ορεινό σύμπλεγμα στα νώτα της, το καλλιτεχνικότατο φρουριακό συγκρότημα πάνω σ' αυτό και την καταπράσινη ένθεν και ένθεν ύπαιθρό της, δεν ήταν δυνατό να μείνει ατραγούδιστη όχι μόνο από τους περιηγητές και τους λογίους (δικούς της και ξένους) αλλά και από τους ζωγράφους, τους χαρακτες και τους σχεδιαστές, που με τις λογής απεικονίσεις τους επιδίωκαν να αναδείξουν το λυρικό της ύφος, το εράσμιο τοπίο της, το μυθολογημένο και ιστορημένο από τα χρόνια της πρώιμης ακόμα αρχαιότητας πρόσωπό της.

Όπως καταγοπεύθηκαν οι κατά καιρούς εταστές της γλυκύτητας φυσιογνωμίας της, το ίδιο συνεπάρθηκε και εκείνος που με συγκίνηση χαράζει τούτες τις γραμμές. Την πόλη και τη θάλασσα (καλόβολα στοιχειά που με το δικό τους ύφος συνεργούνε στο ξετύλιγμα του παραμυθιού της ζωής), τα πρωτόδα κατά το πολύ επιαλτικό για τους Έλληνες έτος 1948, όταν η οικογένειά μου παρασυρμένη από τη δίνη του εμφυλίου εγκατέλειψε το χωριό μας Περίστα ως «ανταρτόπληκτη». Κι εδώ δεν είχαμε ακόμα βολευτεί στην προσφυγική μας γωνιά, η αφεντιά μου, εντεκάχρονος τότε, ζητούσα επιμόνως από τον παραζαλισμένο πατέρα μου να με ξεναγήσει στο κάστρο, για να συμπληρωθεί έτσι η ...ευτυχία μου. Εκείνο τον καιρό μάλιστα, στο προαύλιο του Α' Δημοτικού Σχολείου με επισκέφθηκε για πρώτη φορά η ποίηση και μου υπαγόρευσε τους «στίχους» του ποιήματός μου «Η αμυγδαλιά».

Από τον σημαδιακό εκείνο λυπημένο χρόνο άρχισε να δένει μέσα μου ο σπόρος για την ανάδειξη της πόλης μέσω της συγκέντρωσης ενθυμημάτων της παραμυθένιας της οντότητας. Κι αφού από το αυλάκι της αδιάφορης για τους θνητούς ζωής διάβηκε το νερό πενήντα και πλέον χρόνων, σε συνεργασία με τον αγαπητό Γιάννη Χαλάτση, δίνουμε στη δημοσιότητα τα σχέδια του βιβλίου αυτού που δοξολογούν την πόλη, αλλά εμμέσως και τον ψυχισμό

των δωριέων στην καταγωγή και δωρικών ευτυχώς ακόμη στους τρόπους τους ανθρώπων της. Αυτοί είναι που συντηρούν το δέντρο των παραδόσεων της θαλερό και αλώβητο από τον φοβερό, στους καιρούς μας, σκώληκα του ξένου χρόνου.

Ιδιαίτερα πρέπει να ευχαριστήσω κι από τη θέση τούτη τον επίσης συλλέκτη και Ναυπακτιογράφο Γιάννη Χαλάτση, με τη συλλογή του οποίου η δική μου συλλογή σχεδίων της Ναυπάκτου συναντήθηκε κατά την πορεία της εκτύπωσης του έργου, και δεν είχε τίποτε το προμελετημένο. Στη συνέχεια, η συμβολή του Γιάννη στην τυπογραφική παρουσίαση του πονήματος υπήρξε ουσιαστική και αποφασιστική, καθώς διαθέτει και τις απαραίτητες γνώσεις της σύγχρονης τυπογραφίας. Θέλω να ελπίζω πως η εργασία μας αυτή θα αποτελέσει πνευματικό «Κτήμα ές αεί», όχι μόνον των Ναυπακτίων.

Θανάσης ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Μαρούσι, 25 Μαρτίου 2004

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ

Κάθε φορά που έφτανε στα χέρια μου κάποιο βιβλίο με θέμα την Ιστορία της Δυτικής Ελλάδας το ξεφύλλιζα με λαχτάρα για να βρω κάτι που αφορούσε την Αιτωλία και ιδιαίτερα την ευρύτερη περιοχή της Ναυπακτίας. Με συγκινούσαν ιδιαίτερα τα χαρακτηριστικά¹, οι χάρτες και οι φωτογραφίες με αναφορές στα ιστορικά γεγονότα που έλαβαν χώρα στην περιοχή. Με το πέρασμα των χρόνων συγκέντρωσα αρκετό υλικό που αφορούσε την περιοχή αυτή.

Ο καταξιωμένος λογοτέχνης Θανάσης Παπαθανασόπουλος είχε συγκεντρώσει και αυτός αρκετό εικαστικό υλικό που αφορούσε την ίδια περιοχή.

Έτσι, λοιπόν, αποφασίσαμε να συνεργασθούμε για να προβούμε στην παρούσα έκδοση όπου περιέχονται οι εικαστικές απεικονίσεις του τόπου μας οι οποίες βρίσκονται διάσπαρτες σε βιβλία και μουσεία στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Το εικαστικό αυτό υλικό, που είναι συνδυασμός χαρακτηριστικής και φωτογραφίας, αποτελεί αδιάψευστο μάρτυρα της διαχρονικής πορείας της Ναυπάκτου και ξεδιπλώνει μπροστά μας γεγονότα και πρόσωπα που έχουν άμεση σχέση με την Ιστορία της Ναυπάκτου από τη μυθική εποχή ως τις μέρες μας. Έτσι, το παρόν έντυπο μας βοηθάει να χρησιμοποιήσουμε τη φαντασία μας, για να βρε-

1. Με τον όρο **χαρακτικό** δηλώνεται το αποτέλεσμα της διαδικασίας που προέρχεται από την αποτύπωση που αφήνει χαραγμένη ξύλινη, μεταλλική, πέτρινη ή άλλου είδους επιφάνεια, όταν διαποτιστεί με μελάνι και πιεστεί επάνω σε χαρτί ή άλλο παραπλήσιο υλικό.

Η τυπογραφία βοήθησε ώστε από μια χάραξη να παράγονται πολλά αντίτυπα του σχεδίου σε σύντομο χρονικό διάστημα. Τα τυπωμένα χαρακτηριστικά συντρώφυσαν, ενημέρωσαν, δίδαξαν και ψυχαγόησαν τη δυτική κοινωνία μέχρι το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα.

θούμε μπροστά στη θέα του απόρθητου φρουρίου, ν' ακούσουμε τον απόηχο της κοσμοϊστορικής ναυμαχίας του 1571 μ.Χ., να θαυμάσουμε τα μνημεία και τις ομορφιές του τόπου μας και να νοσταλγήσουμε παραδοσιακές ομορφιές που αλλοιώνονται και σταδιακά εξαφανίζονται.

Για να πάρει τη συγκεκριμένη αυτή μορφή το έντυπο που κρατάτε στα χέρια σας συνέβαλαν, με τον τρόπο του ο καθένας, εκτός των δύο επιμελητών που αναφέρονται στη σελίδα τίτλου, και οι παρακάτω φίλοι της Βιβλιοθήκης τους οποίους ευχαριστώ θερμά:

Η ερευνήτρια – ιστορικός κα Σπυριδούλα Αλεξανδροπούλου, που μας παραχώρησε χαρακτηριστικά για τη ναυμαχία της Ναυπάκτου από ισπανικά έντυπα που έχει στη συλλογή της. Ο κ. Γιάννης Αρτινόπουλος, που εκτός από την παραχώρηση των έργων του συνέβαλε με τις εύστοχες παρατηρήσεις του στην καλύτερη παρουσίαση του εντύπου. Ο κ. Αριστείδης Σισμάνης – Αθανασιάδης που μας παραχώρησε χαρακτηριστικά από την οικία Νόβα. Ο Δωριέας Λαϊκός ζωγράφος κ. Γιώργος Ρήγας, γιατί επέτρεψε να συμπεριλάβουμε στην έκδοση έργα του τα οποία εικονογραφούν με ευαισθησία και νοσταλγία τον καθημερινό τρόπο ζωής των παλαιότερων κατοίκων των ορεινών χωριών της περιοχής μας. Ο φωτογράφος κ. Πάνος Τσούσης, ο οποίος βοήθησε στην φωτογράφιση αρκετών σχεδίων.

Τέλος, ιδιαίτερα ευχαριστώ τον κ. **Νικόλαο Φαρμάκη**, απόγονο μεγάλης στρατιωτικοπολιτικής οικογένειας της Ναυπακτίας και πρώην βουλευτή, ο οποίος με μεγάλη προθυμία ενίσχυσε οικονομικά την παρούσα έκδοση.

Με την πεποίθηση ότι το βιβλίο αυτό περικλείει πλούσιο και χρήσιμο υλικό που ενεργοποιεί τη μνήμη και κεντρίζει τη λογική, η Παπαχαλαράμπειος Βιβλιοθήκη σε συνεργασία με το «Μουσείο Ιερού Αγώνα Νικολάου Ε. Φαρμάκη» προχώρησαν στην έκδοση του παρόντος εντύπου.

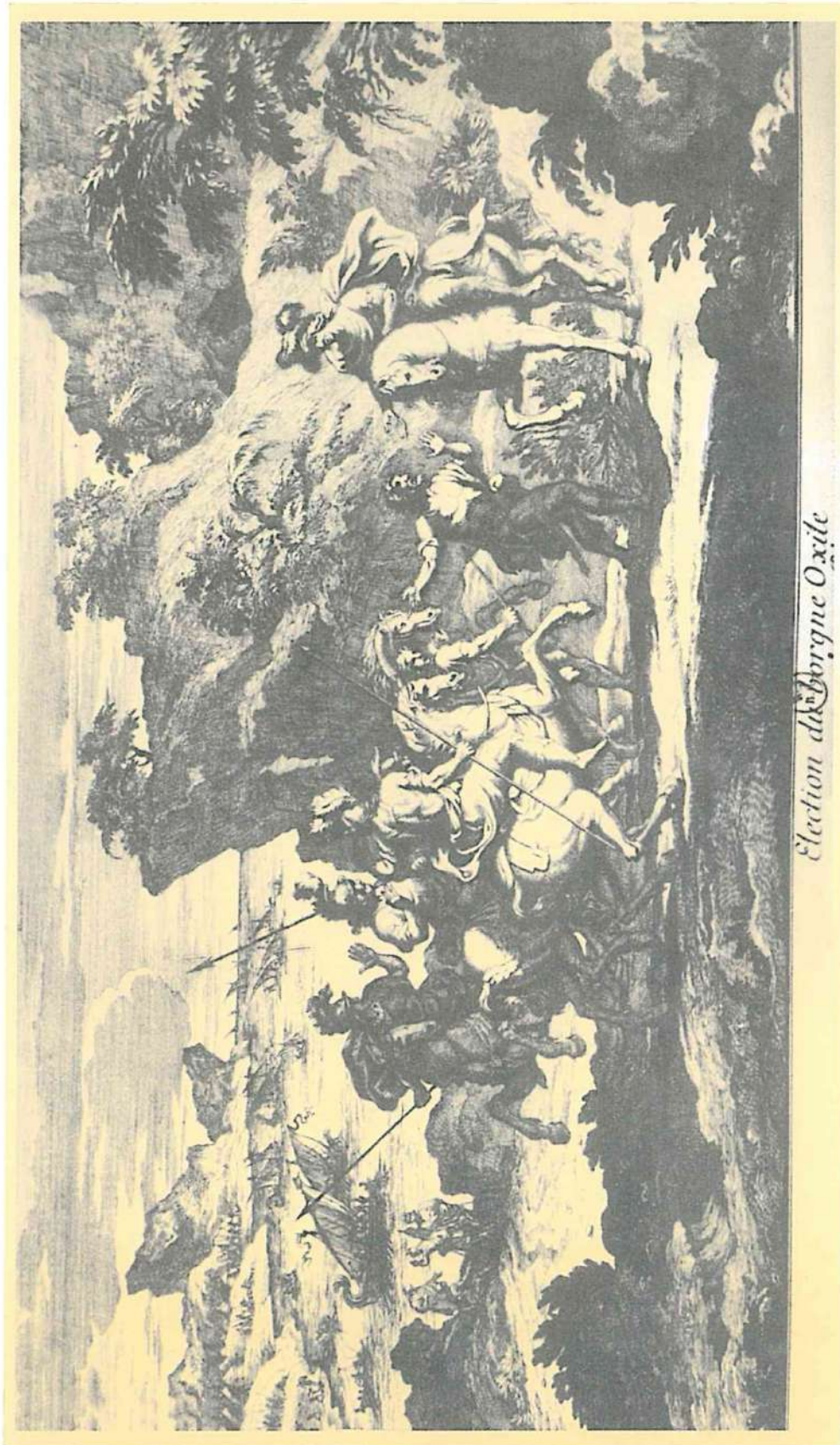
Γιάννης Χαλάτσης
Ναύπακτος, Φεβρουάριος 2004

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

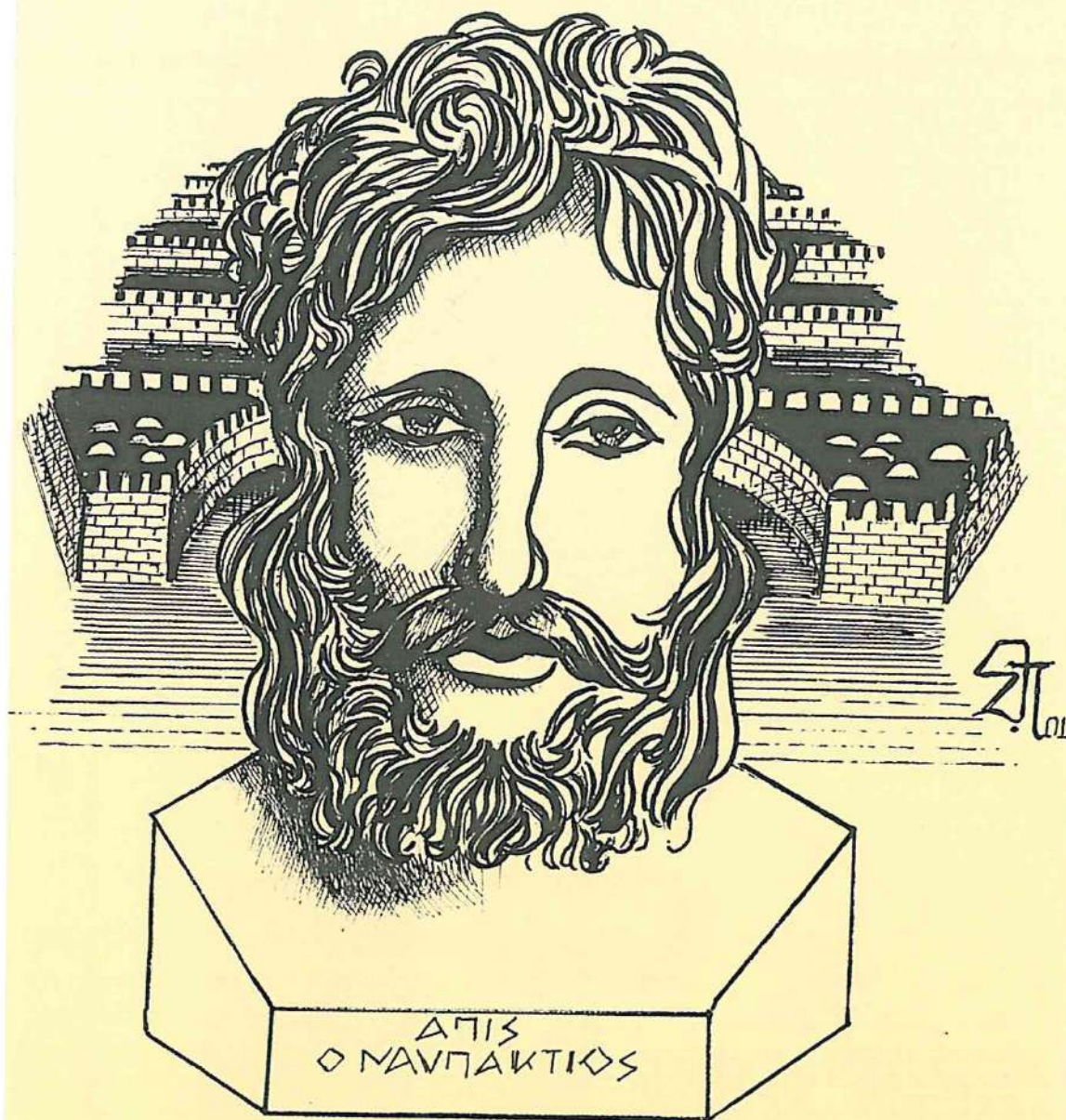
	σελ.
Πρόλογος Μητροπολίτη Ναυπάκτου και Αγ. Βλασίου κ. Ιερόθερου	7
Πρόλογος Θανάση Παπαθανασόπουλου	9
Δύο λόγια για την έκδοση	11
Από τη μυθολογία και τους πρώτους ιστορικούς χρόνους	15
Παλαιότερα σχεδιάσματα για την Ναύπακτο.	24
Απεικονίσεις με θέμα την Ναυμαχία της Ναυπάκτου 1571 μ.Χ.	
Από τη θρησκευτική ζωή	52
Η Ναύπακτος σε νεότερες εικαστικές απεικονίσεις	73
Σχεδιάσματα του ζωγράφου Γιάννη Αρτινόπουλου	102
Χαρακτικά για το Αντίρριο	110
Απεικονίσεις από τη ζωή των ορεινών χωριών της πε- ριοχής μας.	121
Προσωπογραφίες Ναυπακτίων	136
Παλιές φωτογραφίες της Ναυπάκτου	153

1.

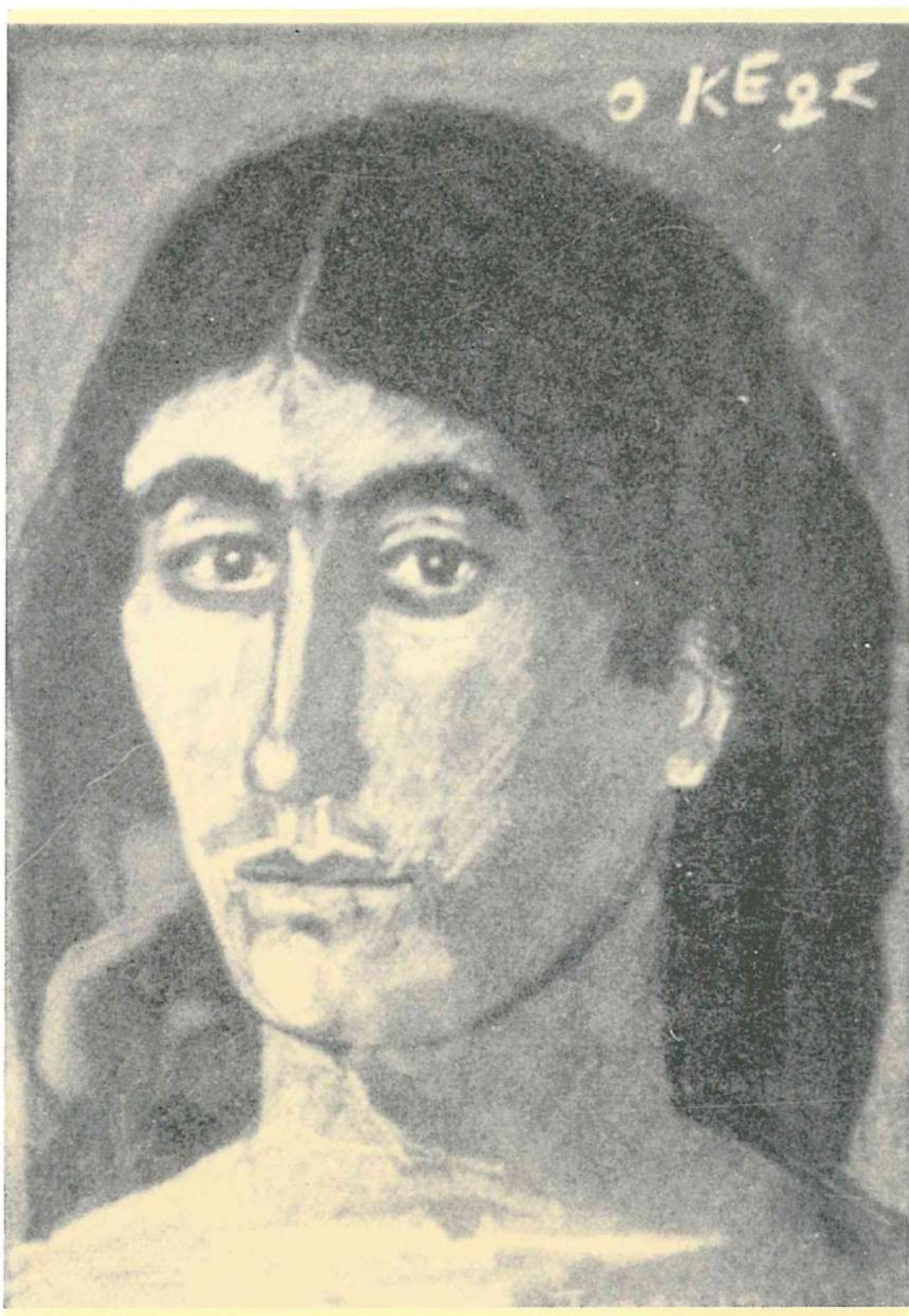
*Από τη μυθολογία
και τους πρώτους ιστορικούς χρόνους*

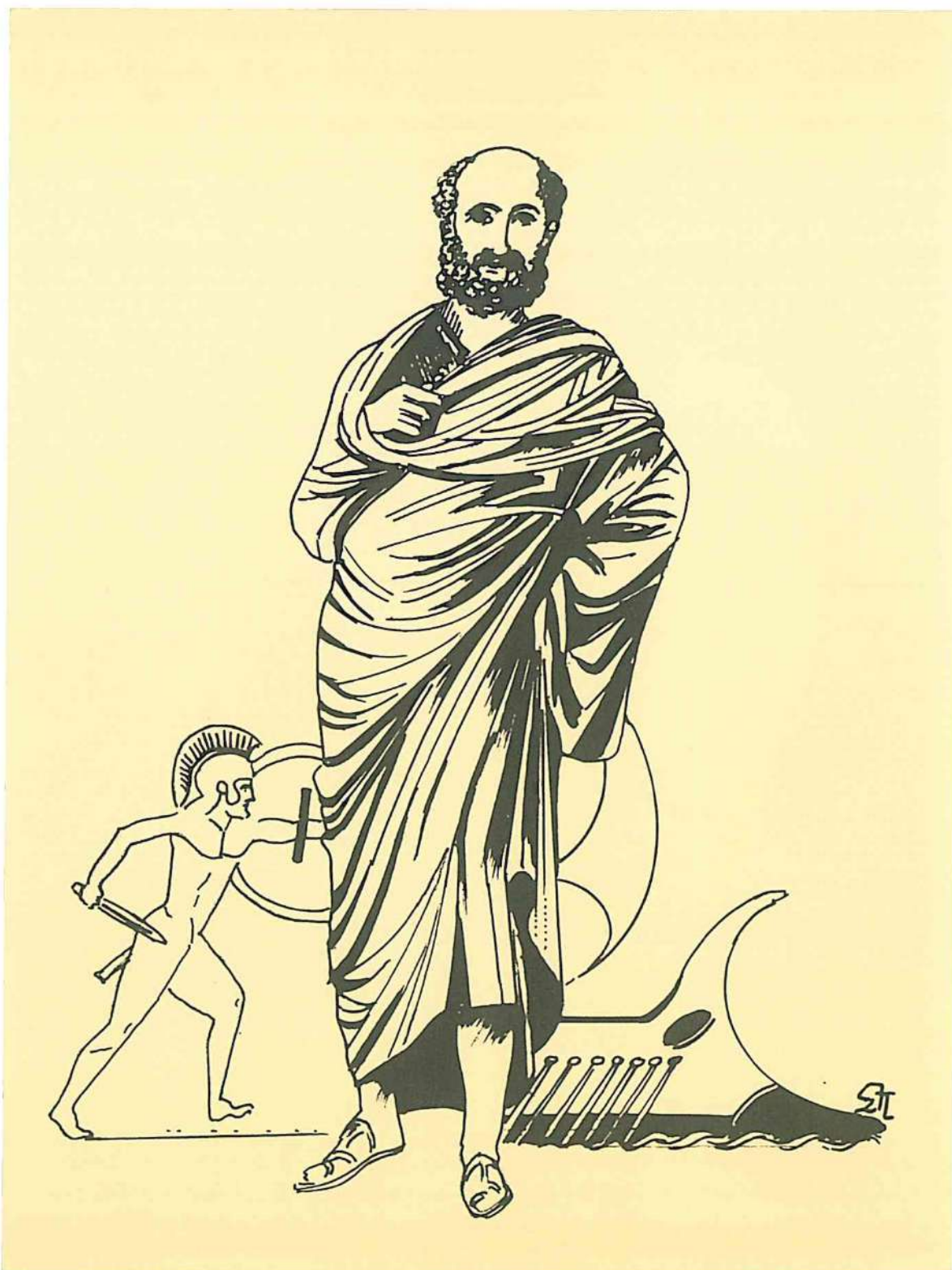
Ο Όξυλος περνάει τους Δωριείς από το στενό του Αντιρρίου-Ρίου στην Πελοπόννησο.
Πηγή: Οικία Γ. Αθανασιάδη - Νόβα

Άσκληπιος ο Ναυπάκτιος. Γιατρός και γιος του θεού Απόλλωνα. Έκδοση Ε.ΝΑ.Μ. (2001). Σειρά: Απεικονίσεις Ναυπακτίων Ηρώων. Έμπνευση-σύνθεση: Σπύρος Πολυχρονόπουλος.

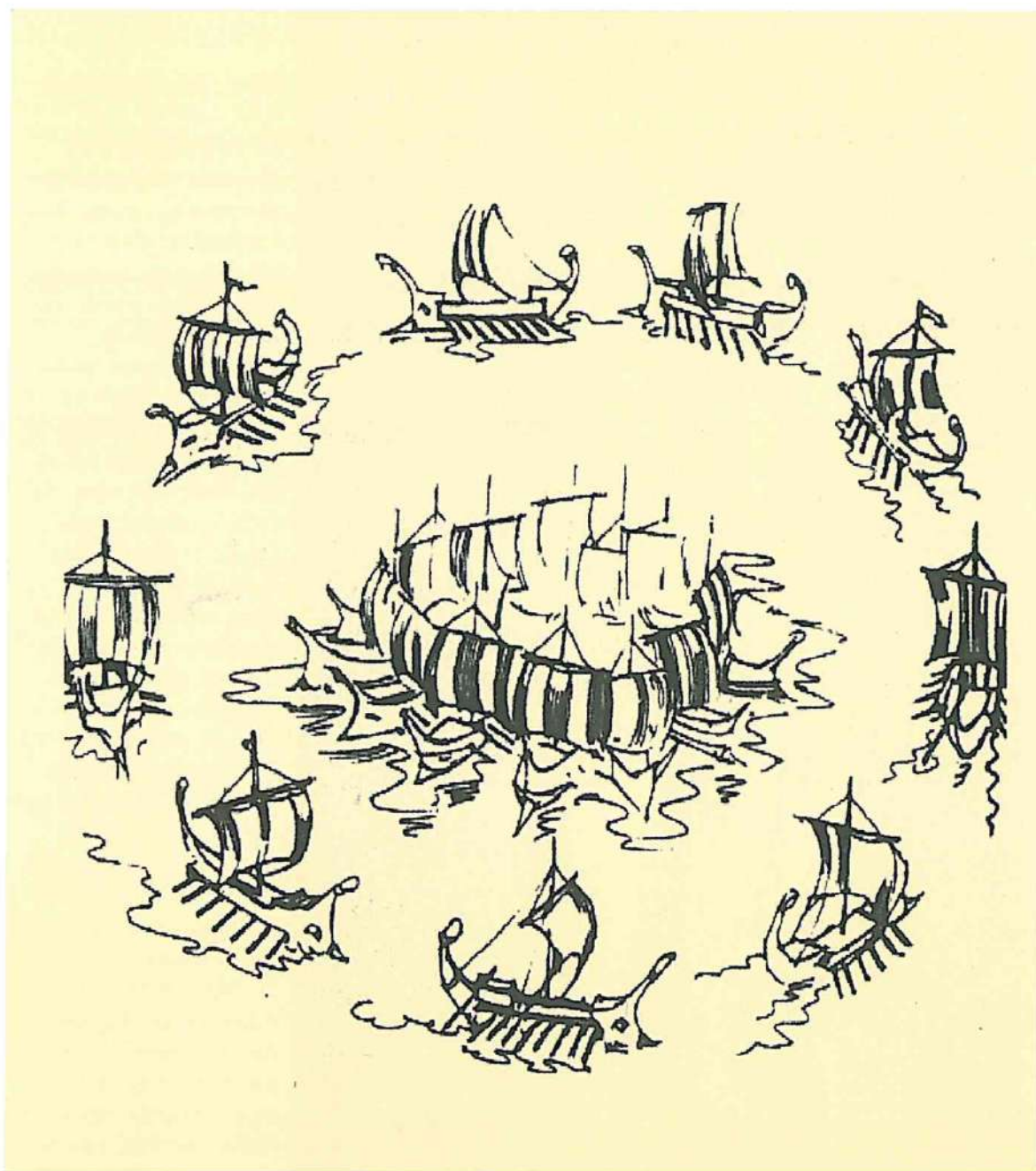
Κέως ο Ναυπάκτιος. Γιος του θεού Απόλλωνα και της νύμφης
Ροδοέσσης. Υπήρξε οικιστής της νήσου Κέας. Έκδοση Ε.ΝΑ.Μ. (2001)
Σειρά: Απεικονίσεις Ναυπακτίων Ηρώων. Έμπνευση-Σύνθεση: Γιάννης Τσαρούχης.

Αγέλαος ο Ναυπάκτιος. Τρεις φορές στρατηγός και πρόεδρος της Αιτωλικής Συμπολιτείας. Πρωταγωνίστησε για την επίτευξη της συνθήκης Ειρήνης της Ναυπάκτου στα 217 π.Χ. στα «Κοίλα της Ναυπακτίας». Έκδοση Ε.ΝΑ.Μ. (2001). Σειρά: Απεικονίσεις Ναυπακτίων Ηρώων. Έμπνευση-σύνθεση: Σπύρος Πολυχρονόπουλος.

Νίκη του Παιωνίου. Ένα από τα αριστουργήματα της αρχαίας ελληνικής γλυπτικής, έργο του Παιωνίου από τη Μένδη της Χαλκιδικής. Το μνημείο συνολικού ύψους 10,92 μ. ήταν ανάθημα των Μεσσηνίων και των Ναυπακτίων μετά τη νίκη τους επί των Λακεδαιμονίων στη Σφακτηρία το 421 π.Χ. Η φτερωτή θεά, αιθέρια, ανάλαφρη και γεμάτη ζωντάνια κατεβαίνει από τον Όλυμπο για να αναγγείλει τη νίκη των δύο συμμάχων. Ο λεπτός χιτώνας που κολλά στο κορμί της, αφήνει να διαγράφεται η τέλεια διάπλαση του σώματος. Η Νίκη πατά σε έναν αετό. Έχουν καταστραφεί τα φτερά και το ιμάτιο που ανέμιζε προς τα πίσω, καθώς και το πρόσωπο του αγάλματος. Είναι η πρώτη φορά στην ιστορία της ελληνικής γλυπτικής που δίνεται η αίσθηση της πτήσης. Το άγαλμα βρίσκεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Ολυμπίας.

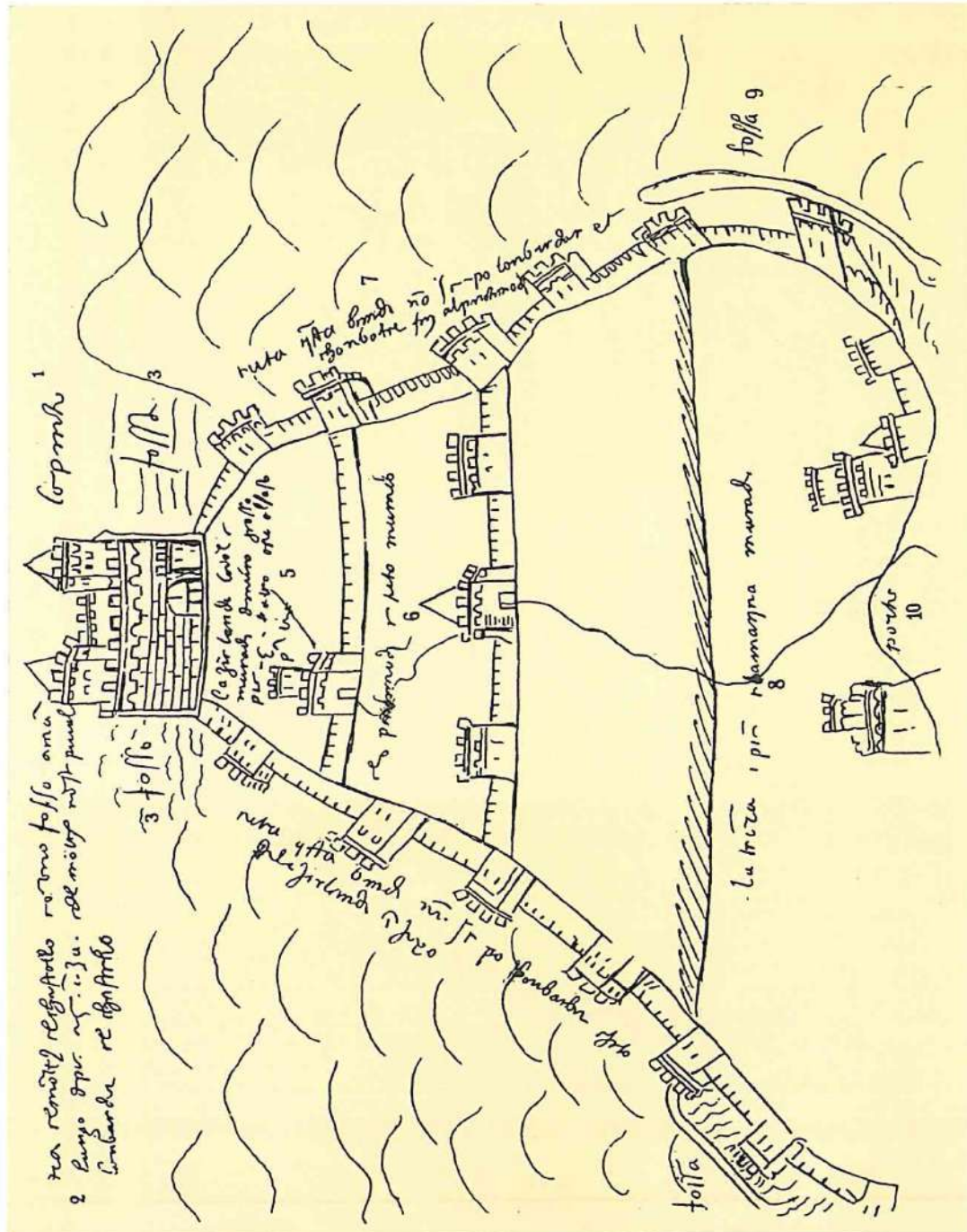

Φανταστική αναπαράσταση της αρχαίας ναυμαχίας της Ναυπάκτου (429 π.Χ.)
Η ναυμαχία αυτή, ανάμεσα στους Αθηναίους και τους Πελοποννήσιους, ήταν ένα
από τα σπουδαιότερα επεισόδια του Πελοποννησιακού πολέμου (431-404 π.Χ.)

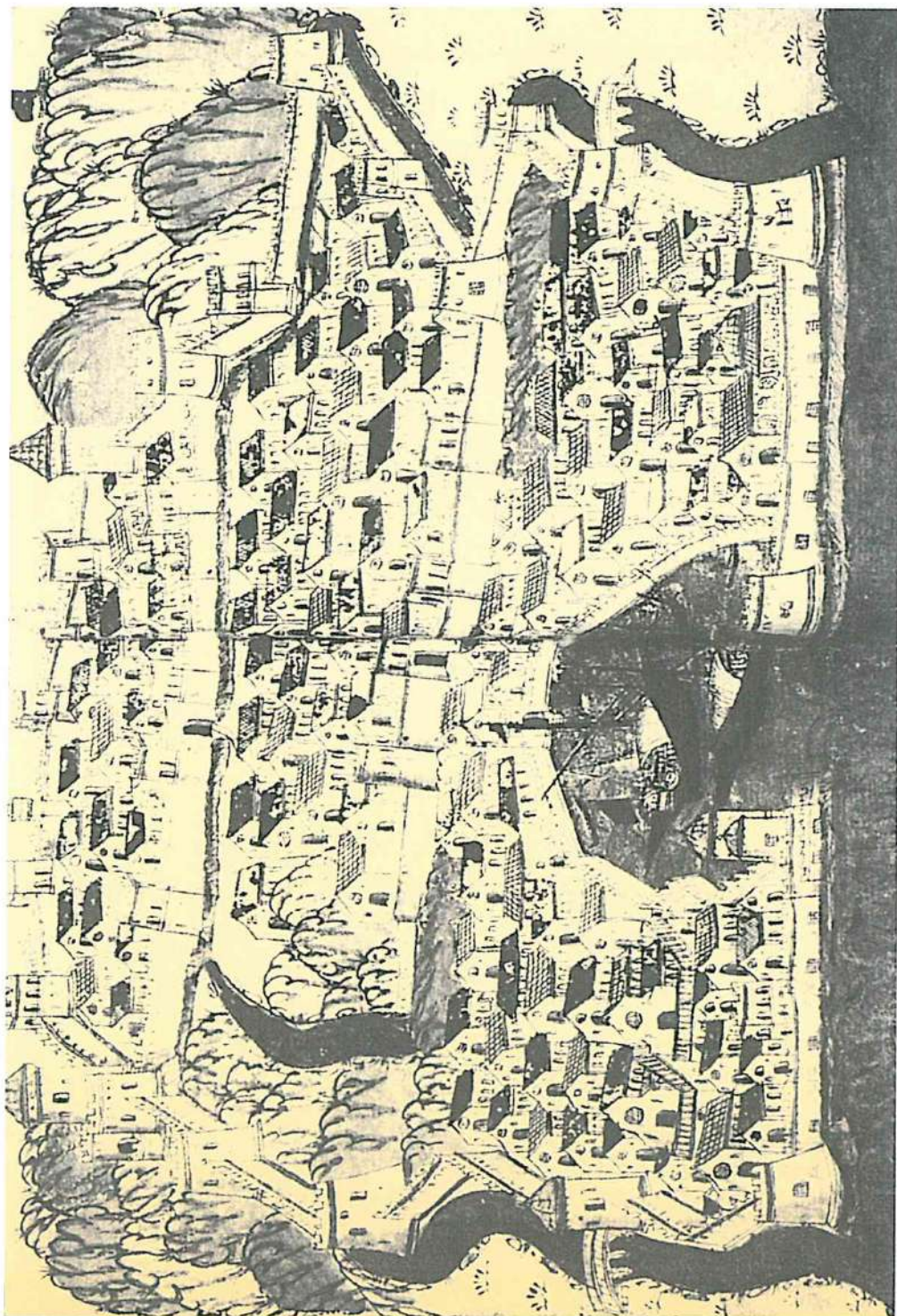
Έμπνευση-σύνθεση: Σπύρος Πολυχρονόπουλος

2.

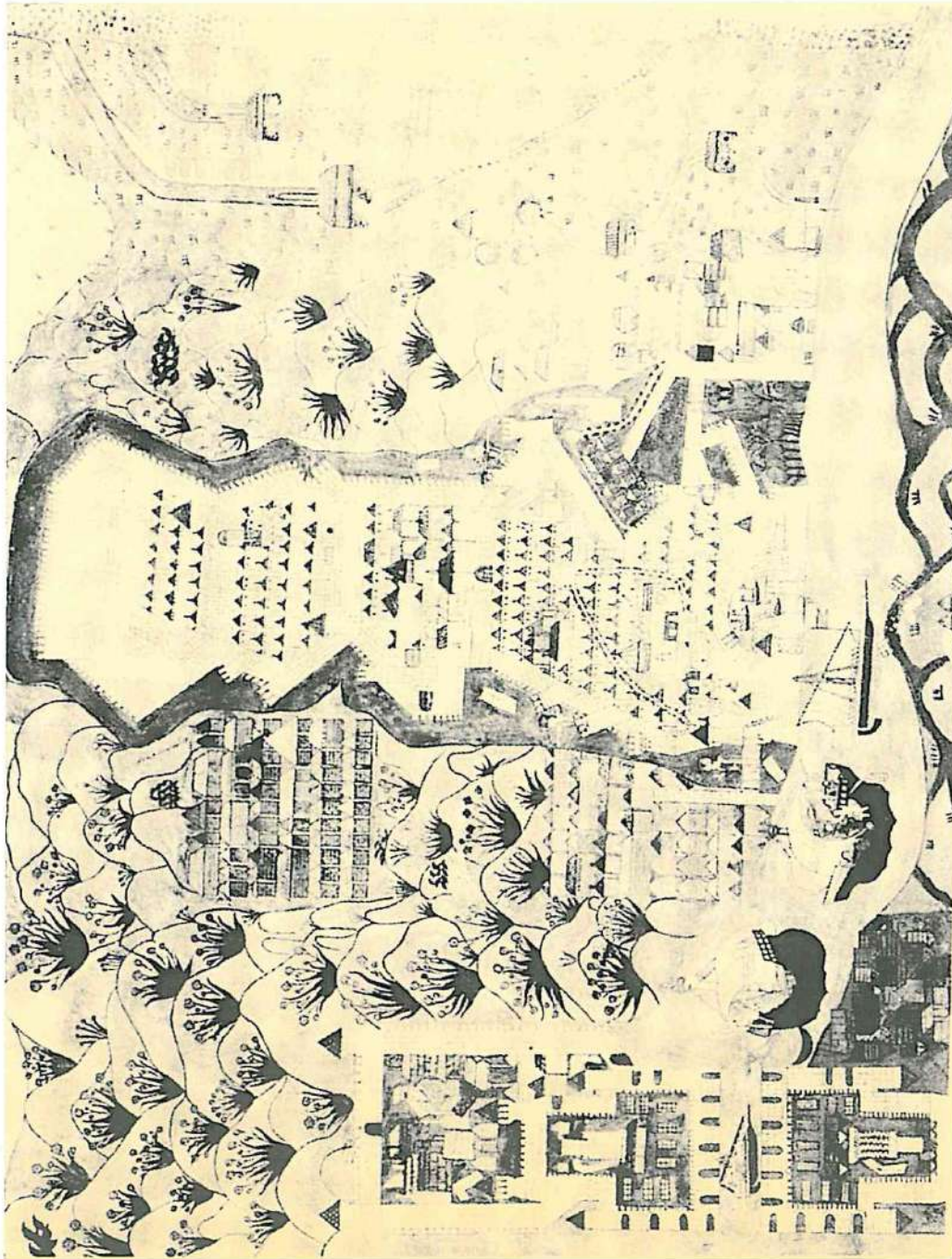
*Παλαιότερα σχεδιάσματα
για τη Ναύπακτο*

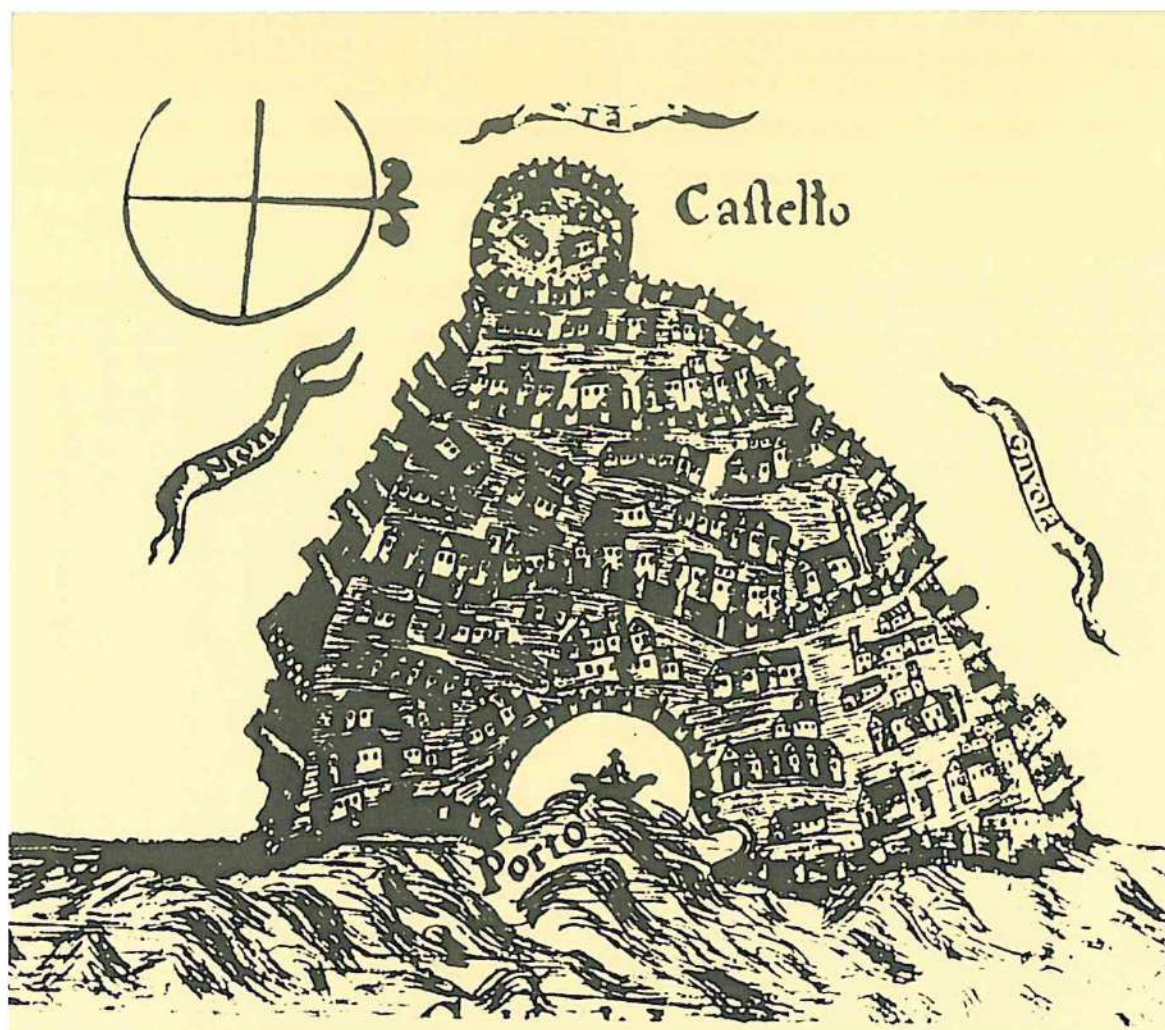
Σχεδίασμα του φρουρίου της Ναυπάκτου από ανώνυμο Βενετό στα 1499.
 Η τοπογραφική διάταξη του φρουρίου εμπλουτίζεται με κατατοπιστικές σημειώσεις για την αμυντική ικανότητά του.

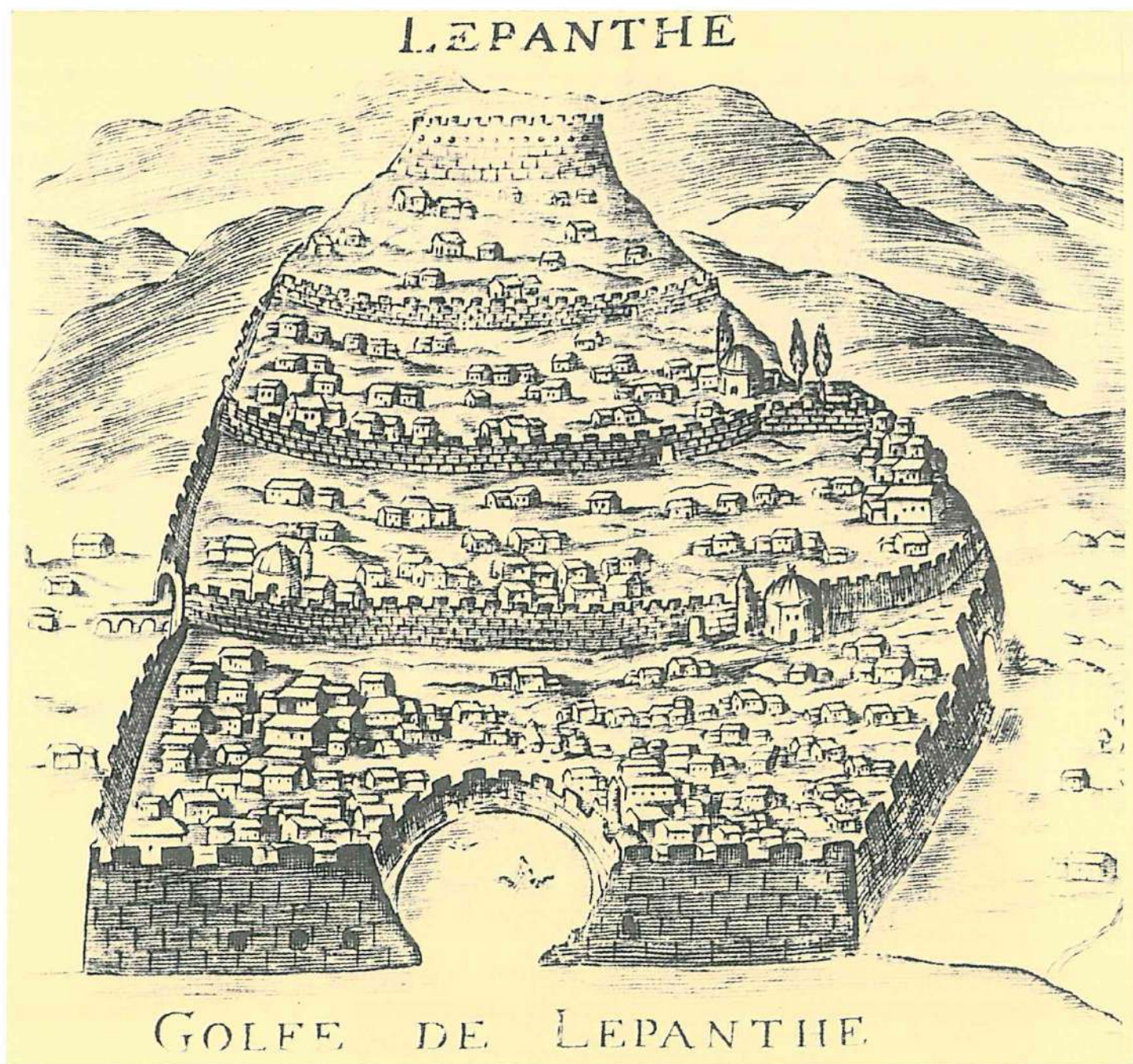
Μικρογραφία της Ναυπάκτου του Ν. Ματρakκι, αρχές 16ου αιώνα. Περιέχεται στο χειρόγραφο με τίτλο «Ιστορία του Βαγιαζήτ Β' Χαν» και βρίσκεται στη Βιβλιοθήκη του Μουσείου στο Σαράϊ Τοπ Καπί στην Κωνσταντινούπολη.

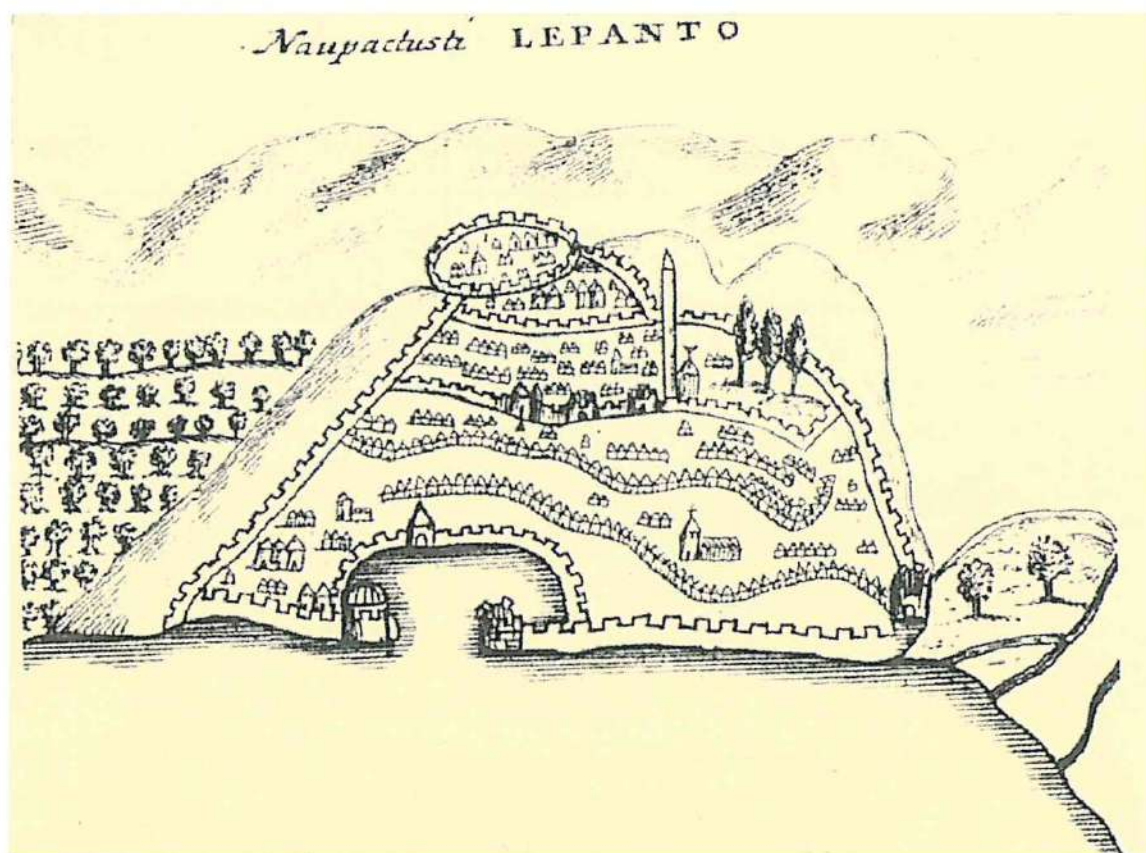
Οθωμανική μικρογραφία της Ναυπάκτου και του λιμανιού, της περιόδου 1540-50. (Το έργο βρίσκεται στη συλλογή του παλατιού του Τοπ Καπί και είναι έργο ανώνυμου Οθωμανού). Πι-στό αντίγραφο της μικρογραφίας βρίσκεται στο Μουσείο Μπενάκη.

Σχεδιάσμα της πόλης και του φρουρίου της Ναυπάκτου, καταχωρημένο σε χειρόγραφο ιταλικό βιβλίο του 17ου αιώνα.

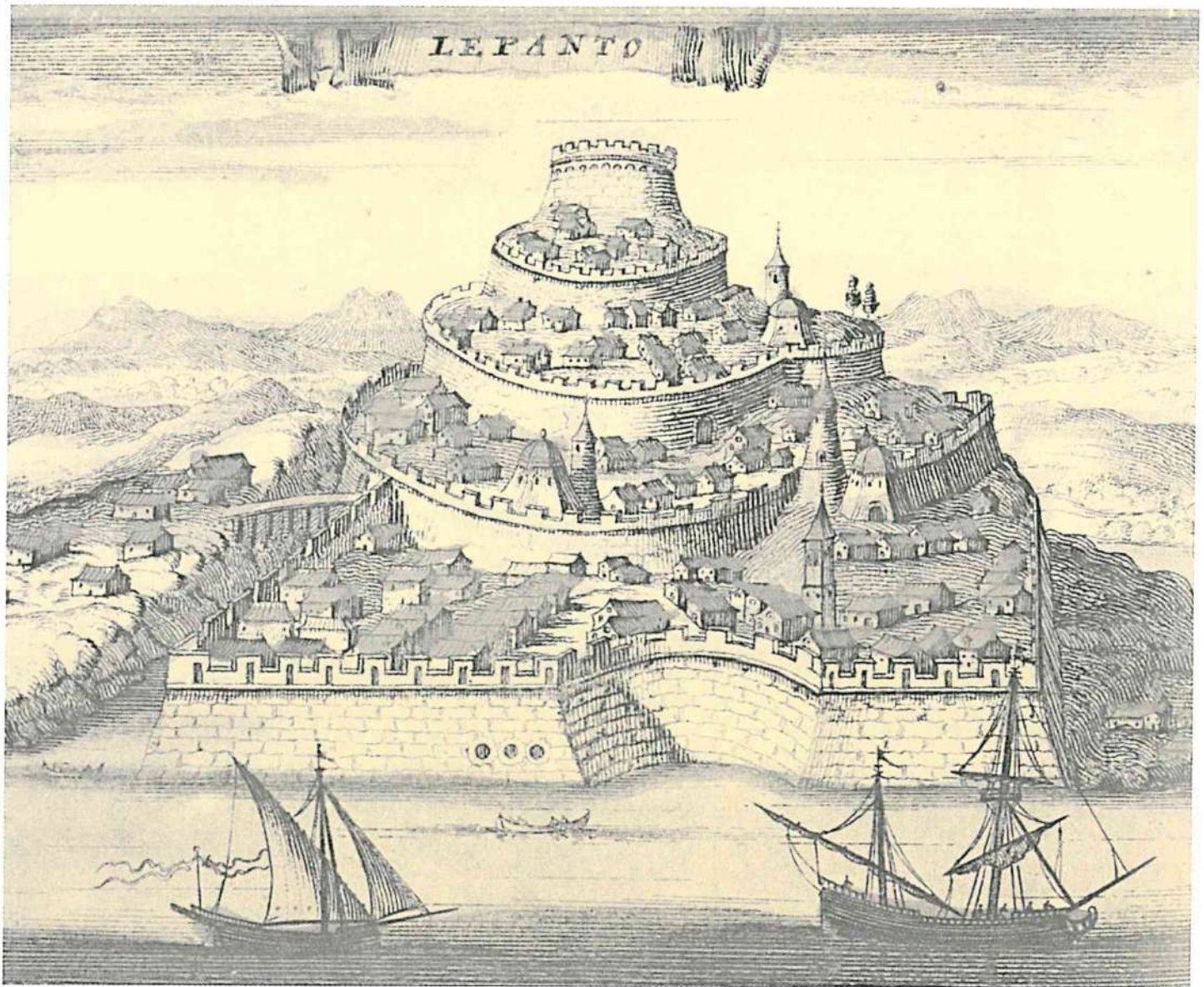
Σχέδιο Ναυπάκτου 1676, του γάλλου αρχαιόφιλου γιατρού από τη Λυών
Ιάκωβου Σπον (Jacob Spon, 1678).

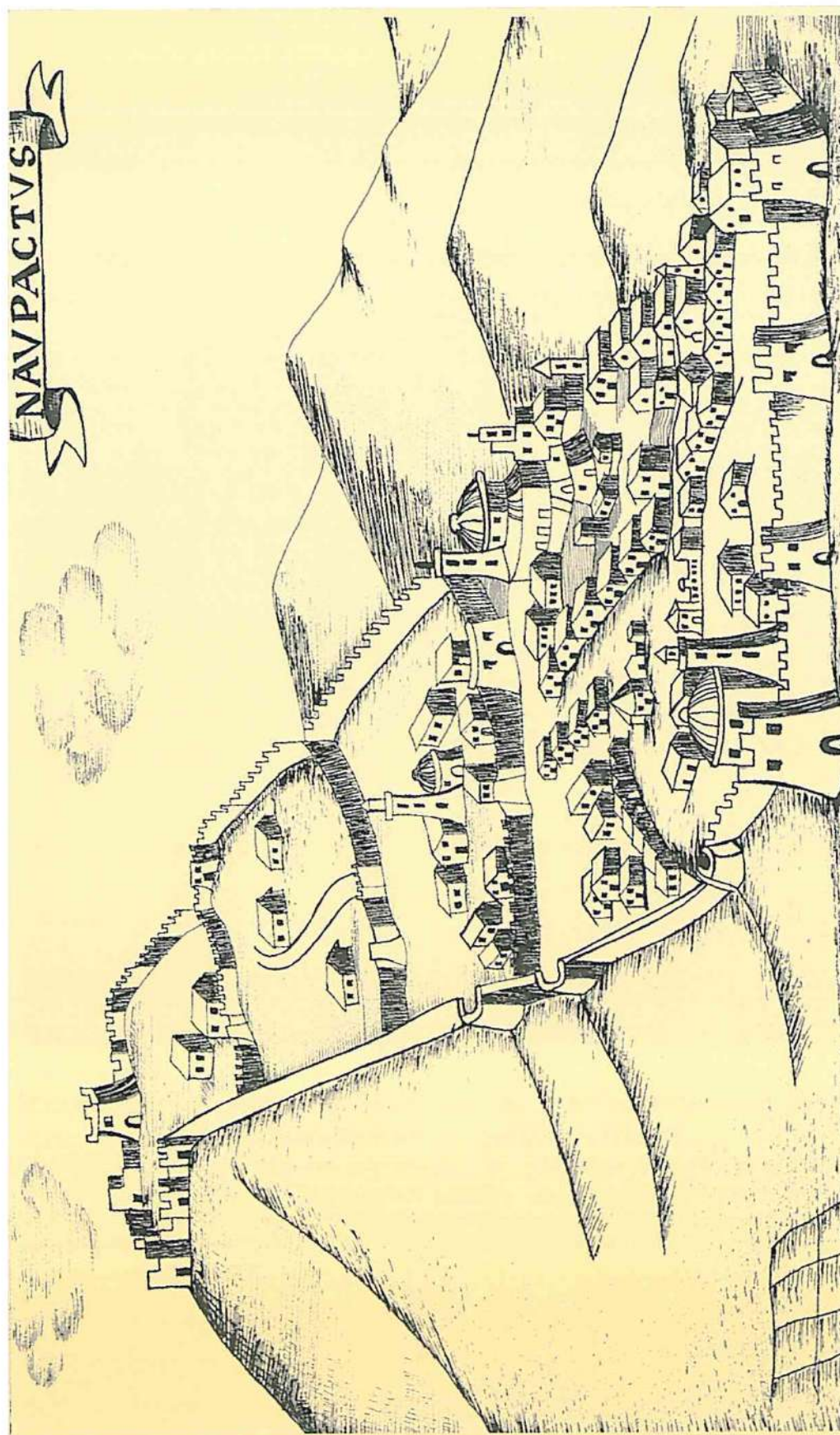
Απλοϊκή απεικόνιση της Ναυπάκτου από τον περιηγητή G. Wheeler το 1682

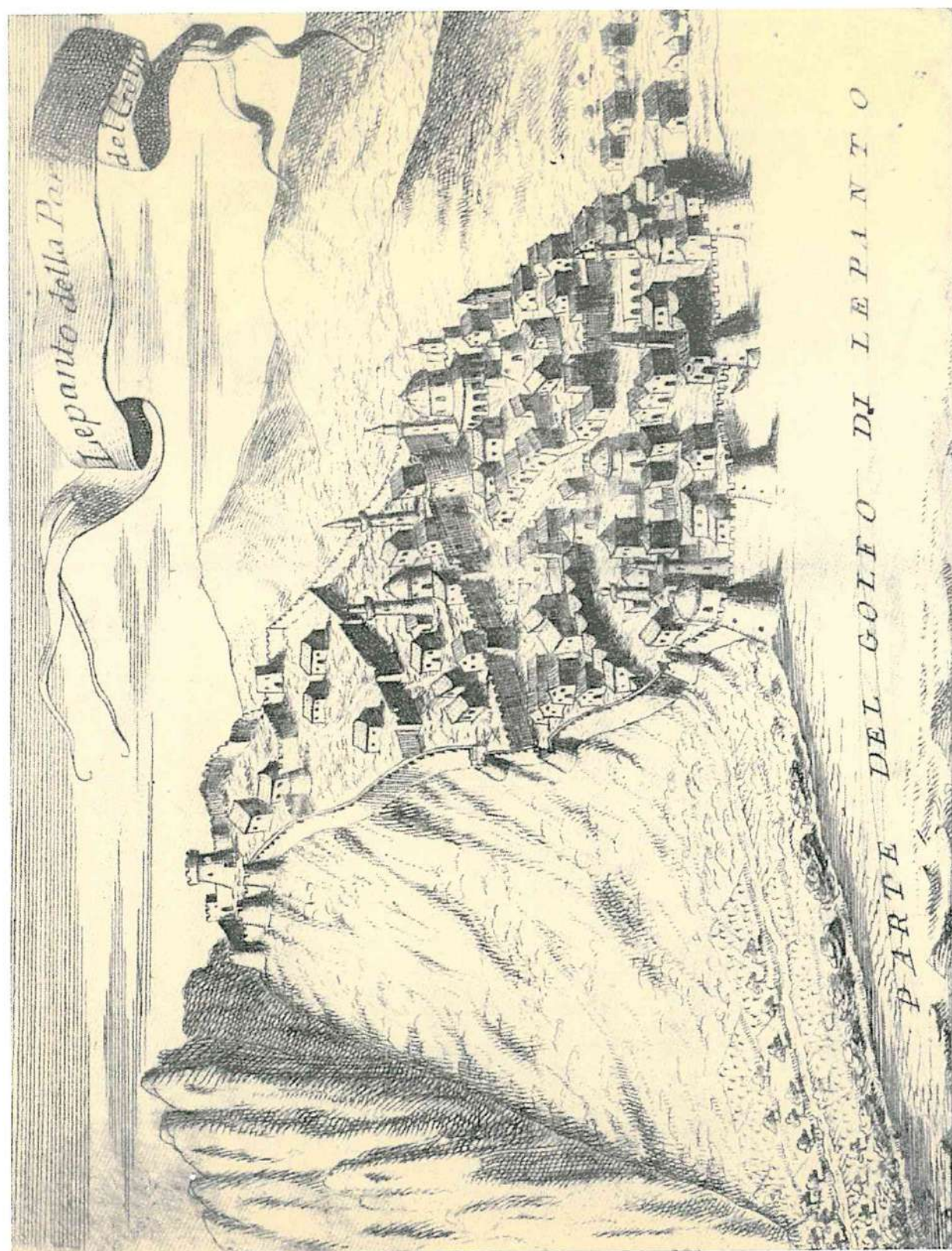
Εικαστική απεικόνιση του φρούριου της Ναυπάκτου από τούρκικο χειρόγραφο του 16ου αιώνα.

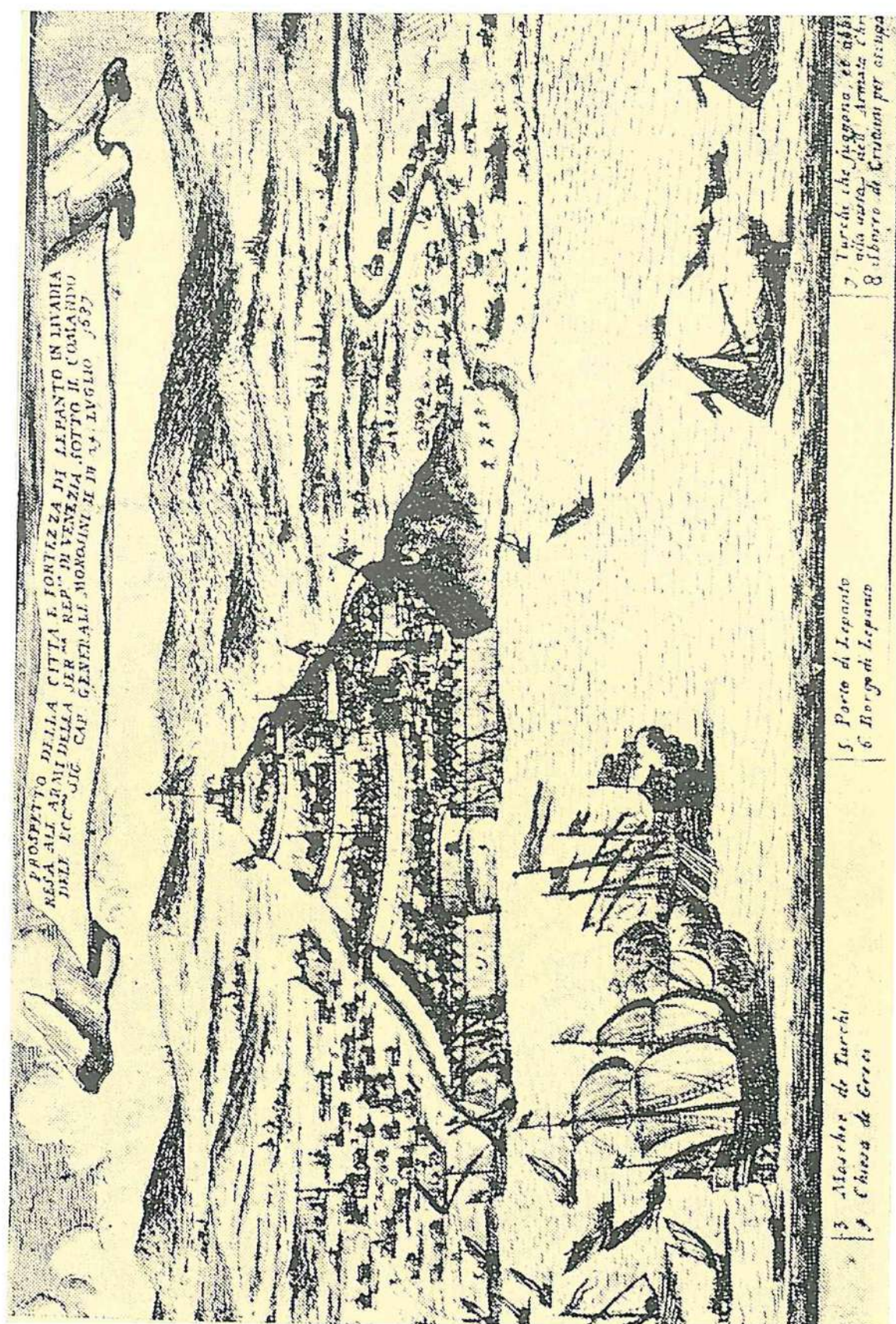
Άποψη της Ναυπάκτου από το έργο του γάλλου χαρτογράφου F. de Wit, 1702,
με τίτλο «Χάρτης της Πελοποννήσου».
Ο χάρτης πλαισιώνεται με απόψεις 14 οχυρών της εποχής στην ευρύτερη περιοχή
της Πελοποννήσου. Αθήνα, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη

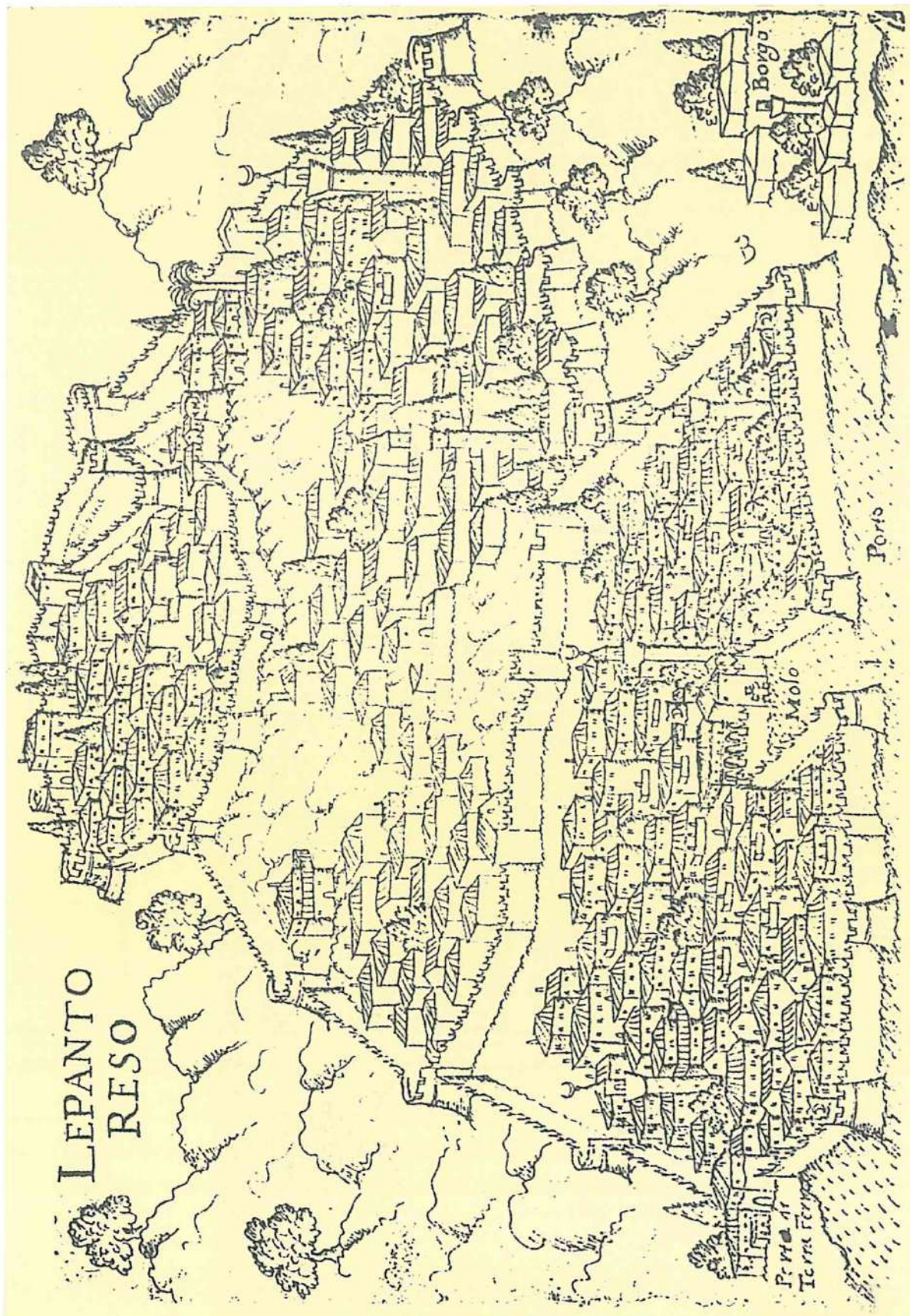
Ναυπάκτος, Laros A. Varea (1713).

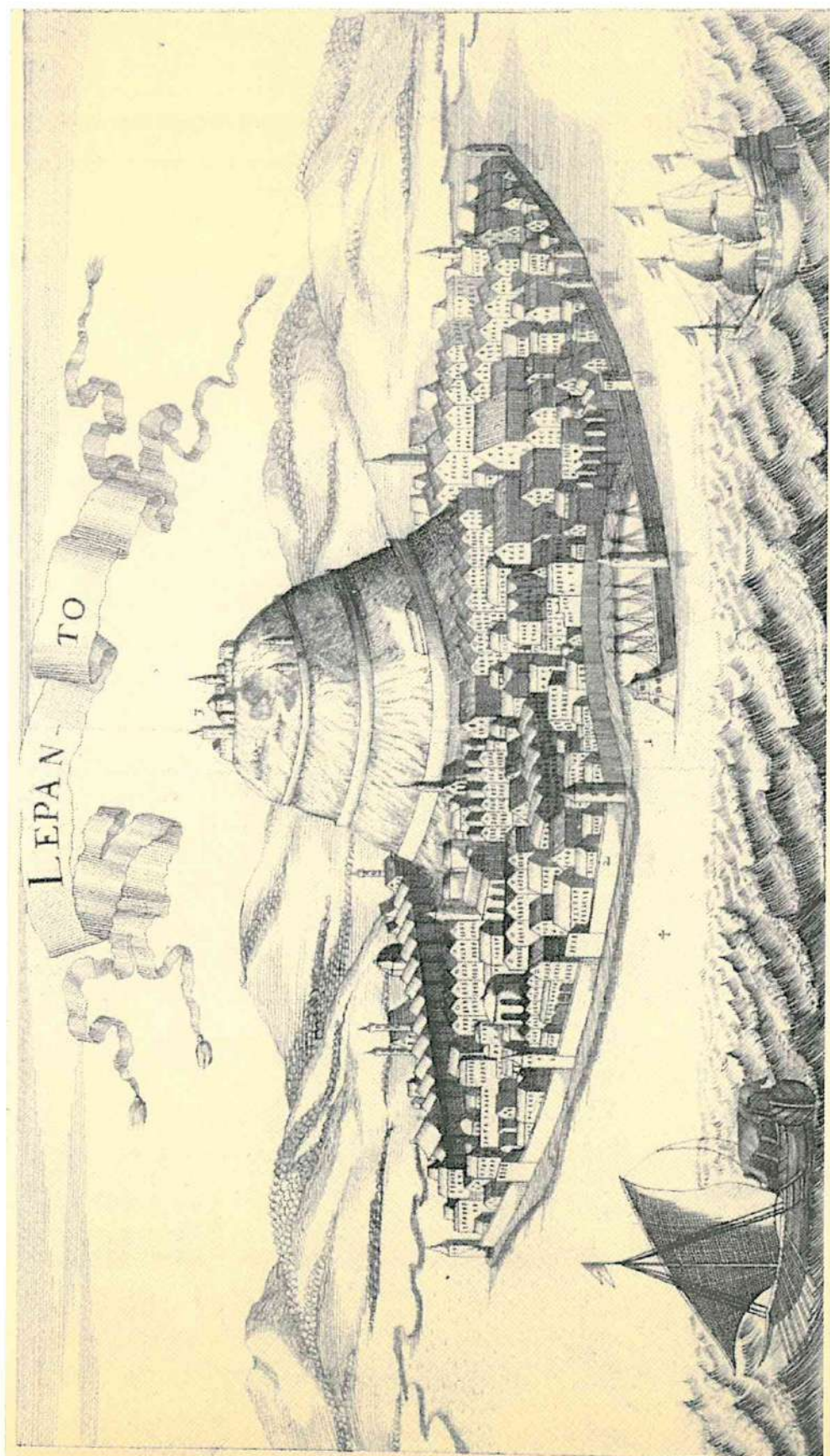
Σχέδιο Ναυπιάκτου, V. Coronelli (1708).

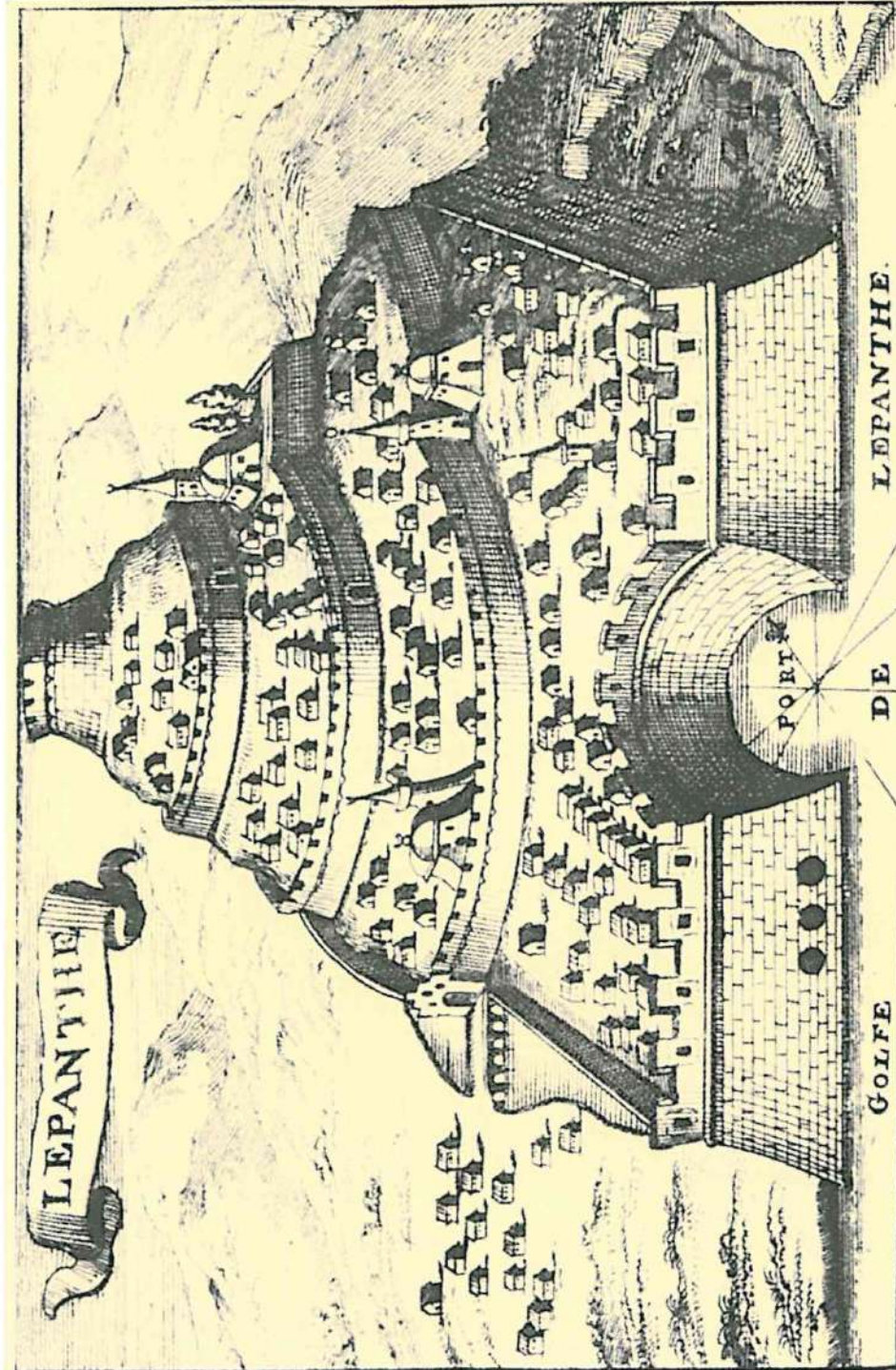
Η πόλη και το φρούριο της Ναυπάκτου. Ενετική χαλκογραφία του 1687.
 (Ιστορικών Λεύκωμα της Ελληνικής Επανάστασεως. Εκδόσεις Μέλιτσα. Αθήνα, 1970)

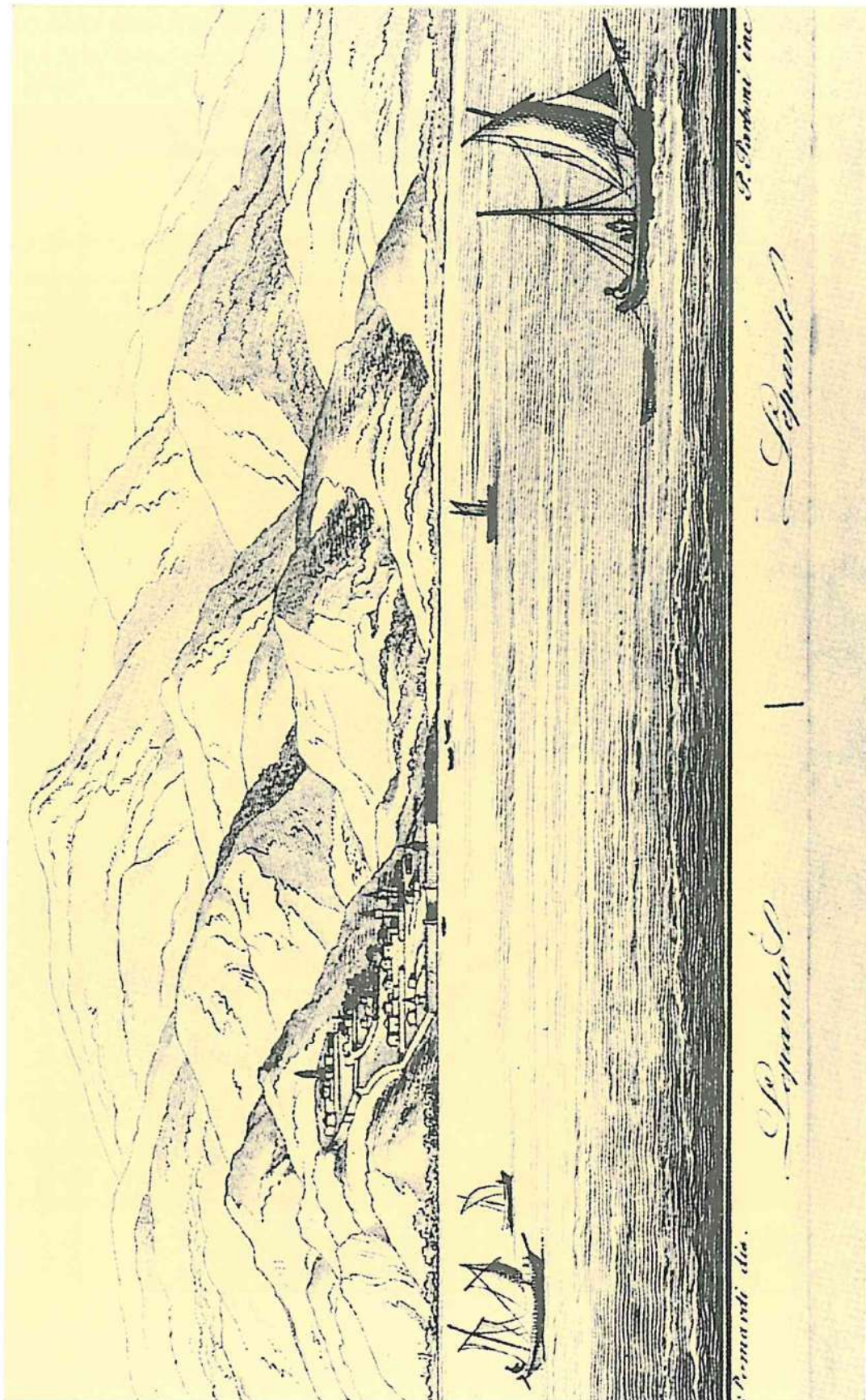
Σχέδιο ανωνύμου 1684 που βρίσκεται στη Βιβλιοθήκη Γκουαρίνι στη Βενετία.

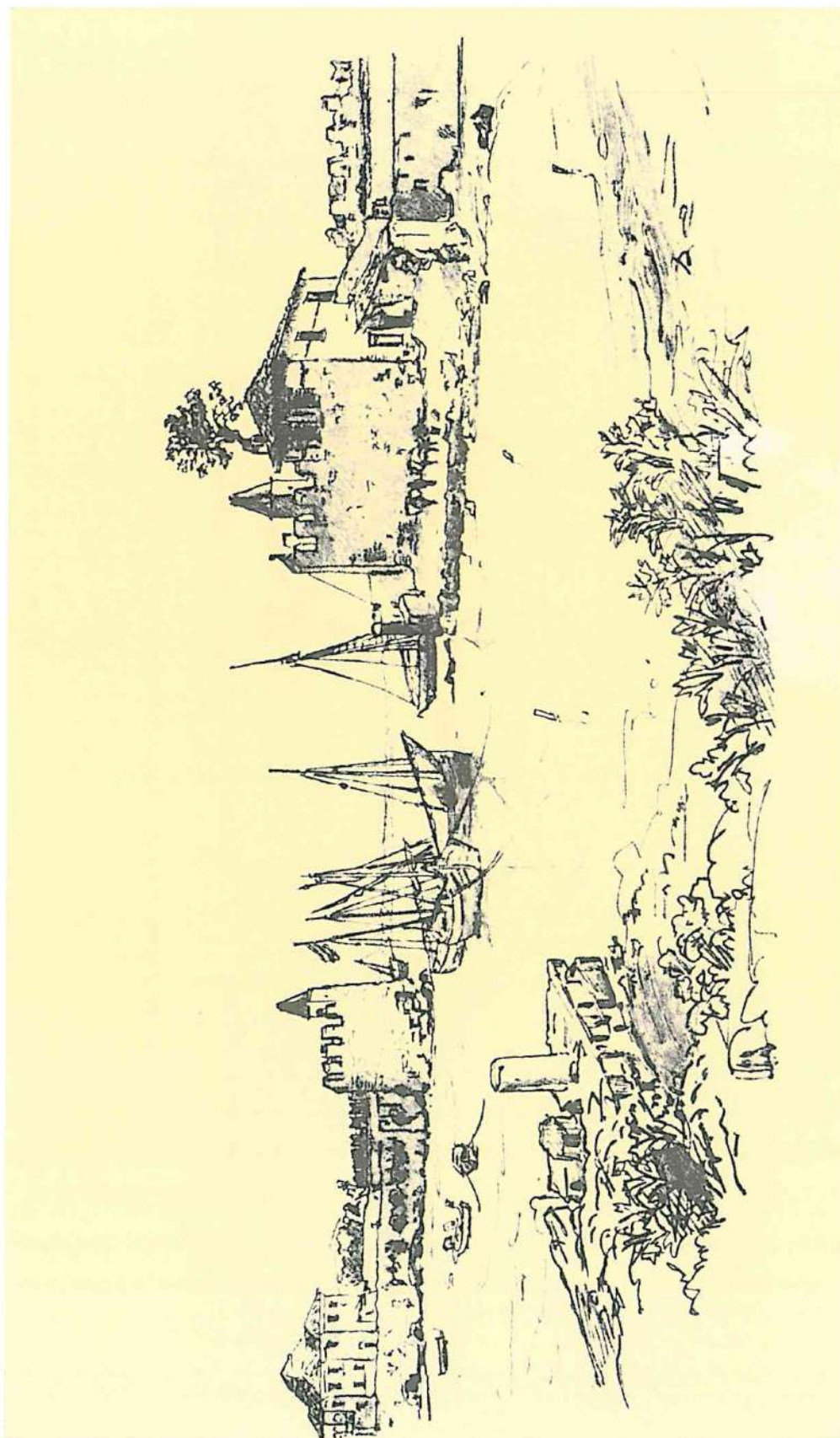
Φανταστική απεικόνιση της Ναυπάκτου (J. Wagner, 1684)

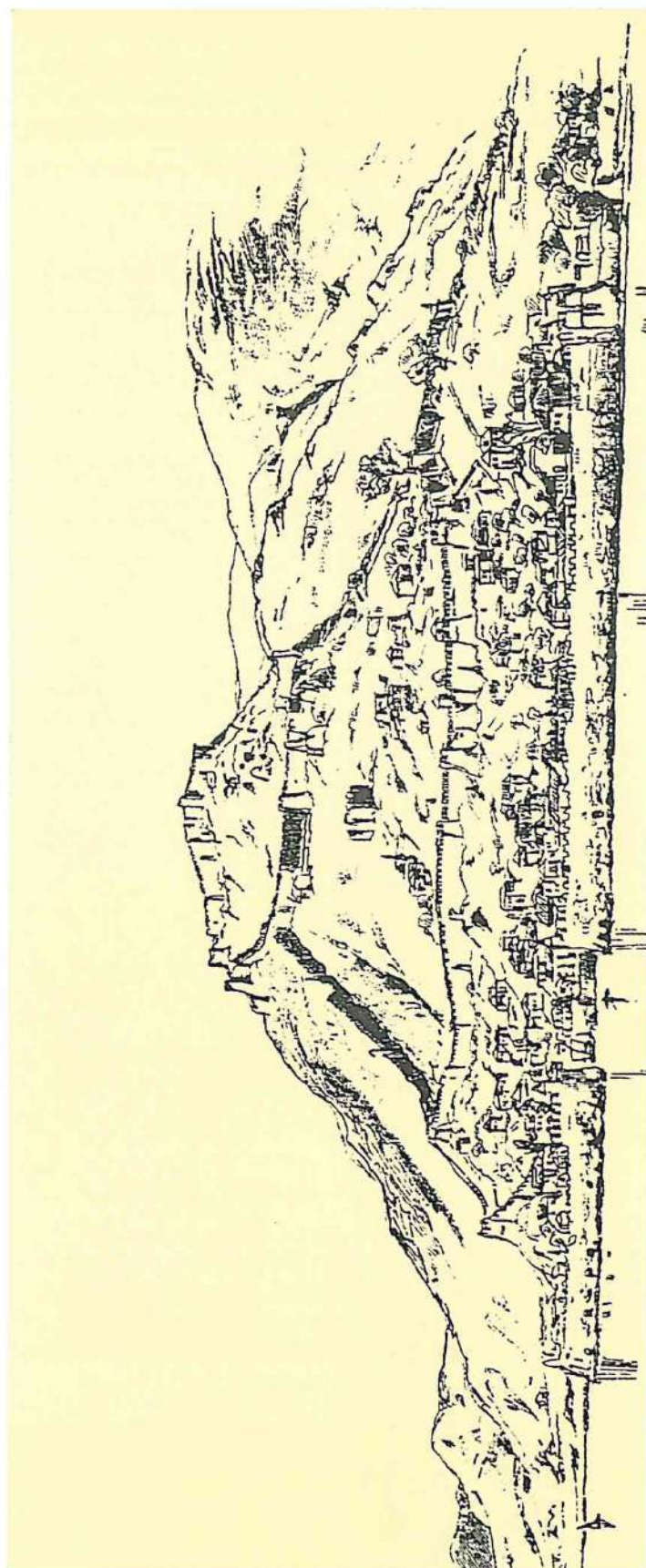
Ο Βικέντιος Κορονέλι (Vincenzo Coronelli), γεωγράφος και κοσμογράφος της Βενετίας, αναπαρήγαγε το 1686 το σχέδιο του Σπον για τη Ναύπακτο. Διακρίνονται οι αλληπαλλήλες οχυρώσεις που κατέστησαν τη Ναύπακτο απόρθητη πόλη. (Αθήνα. Γεννάδειος Βιβλιοθήκη)

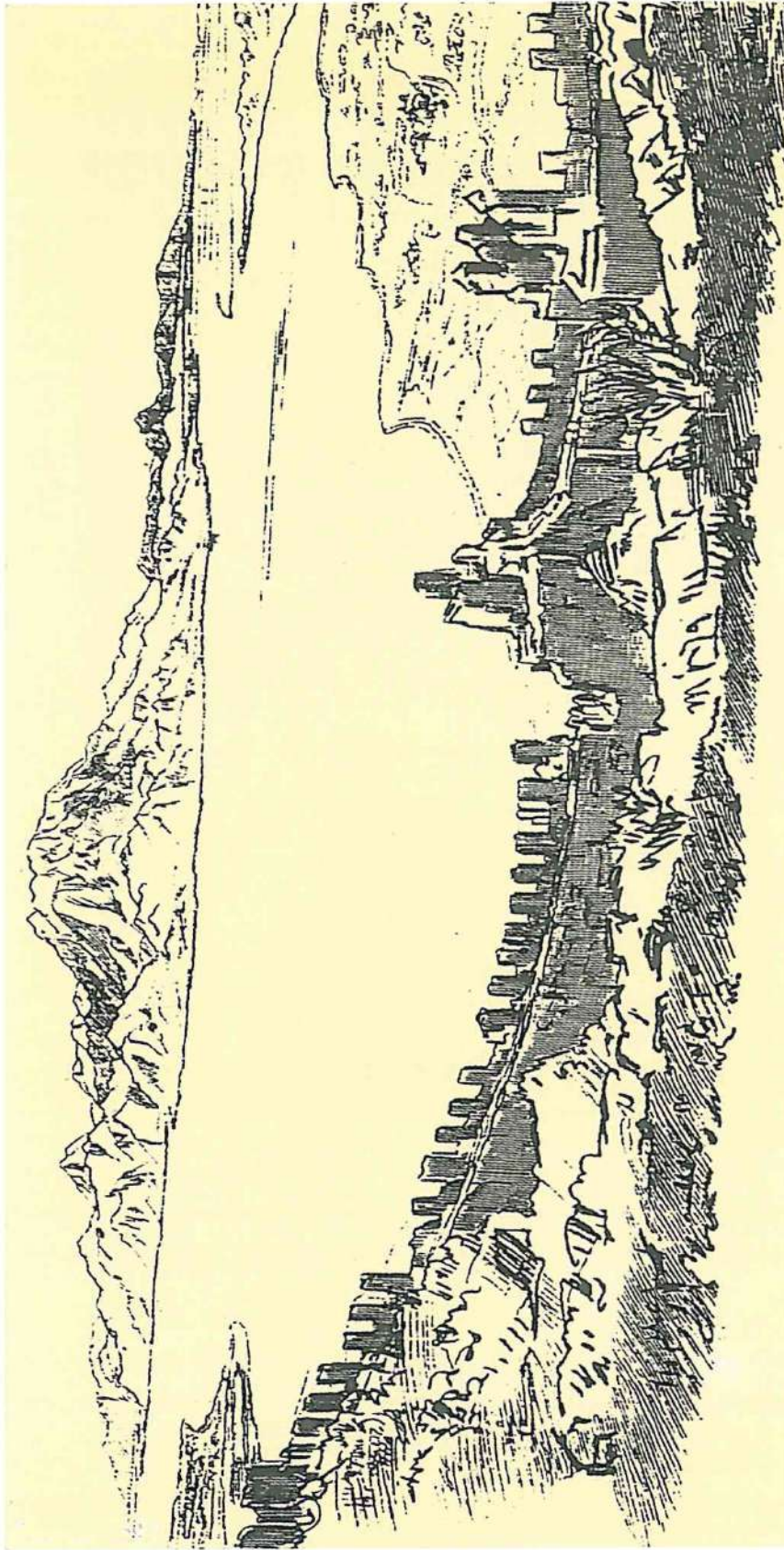
Πανοραμική άποψη της Ναυπάκτου από πλοίο που διέρχιζε τον Κορινθιακό κόλπο (S. Romardi, 1820).

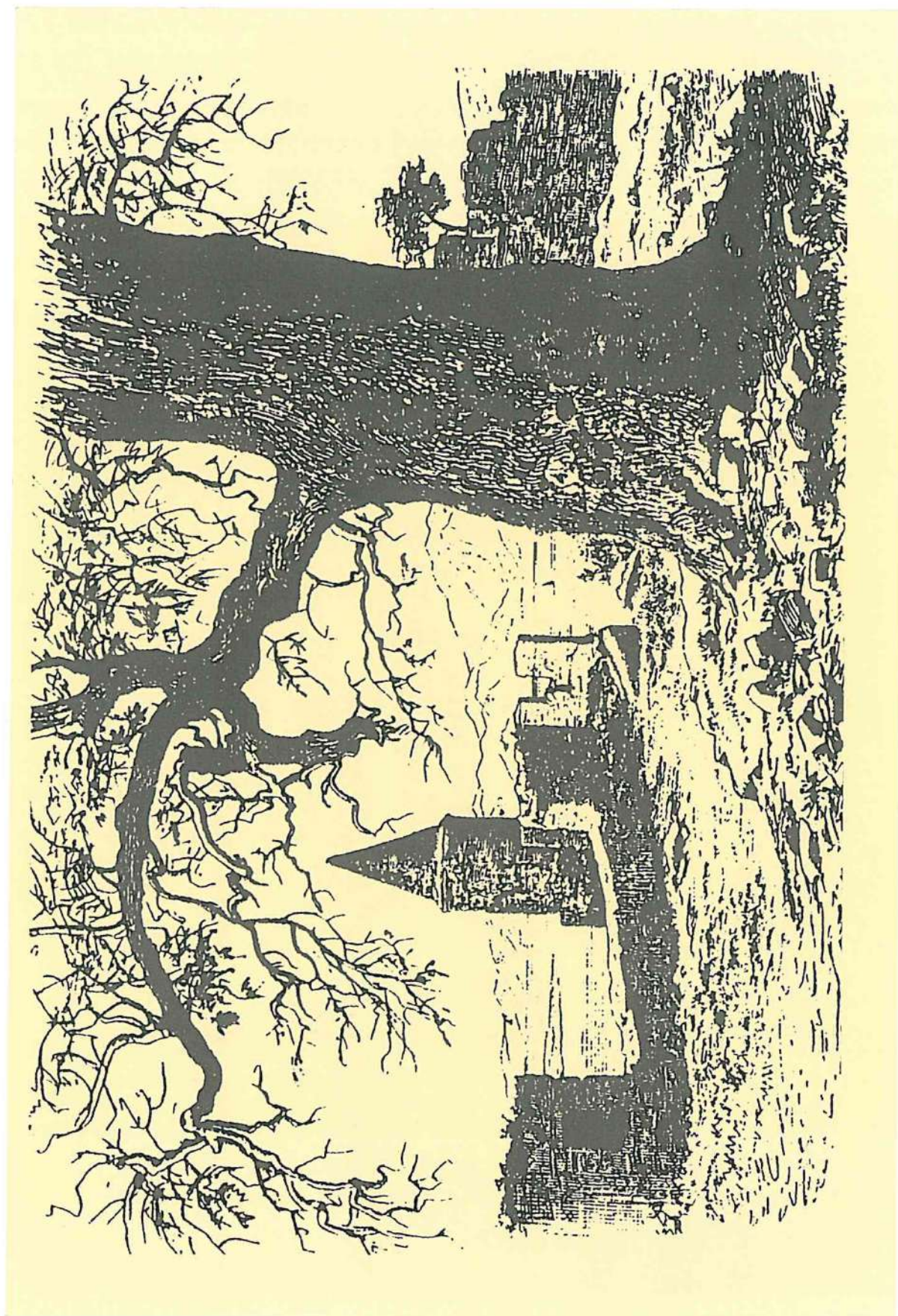
Σχεδιάσμα του λιμανιού της Ναυπάκτου από τον αρχιδούκα της Αυστρίας Ludwig Salvator που επισκέφθηκε τον Κορινθιακό κόλπο με τη θαλαμγό του το 1870.

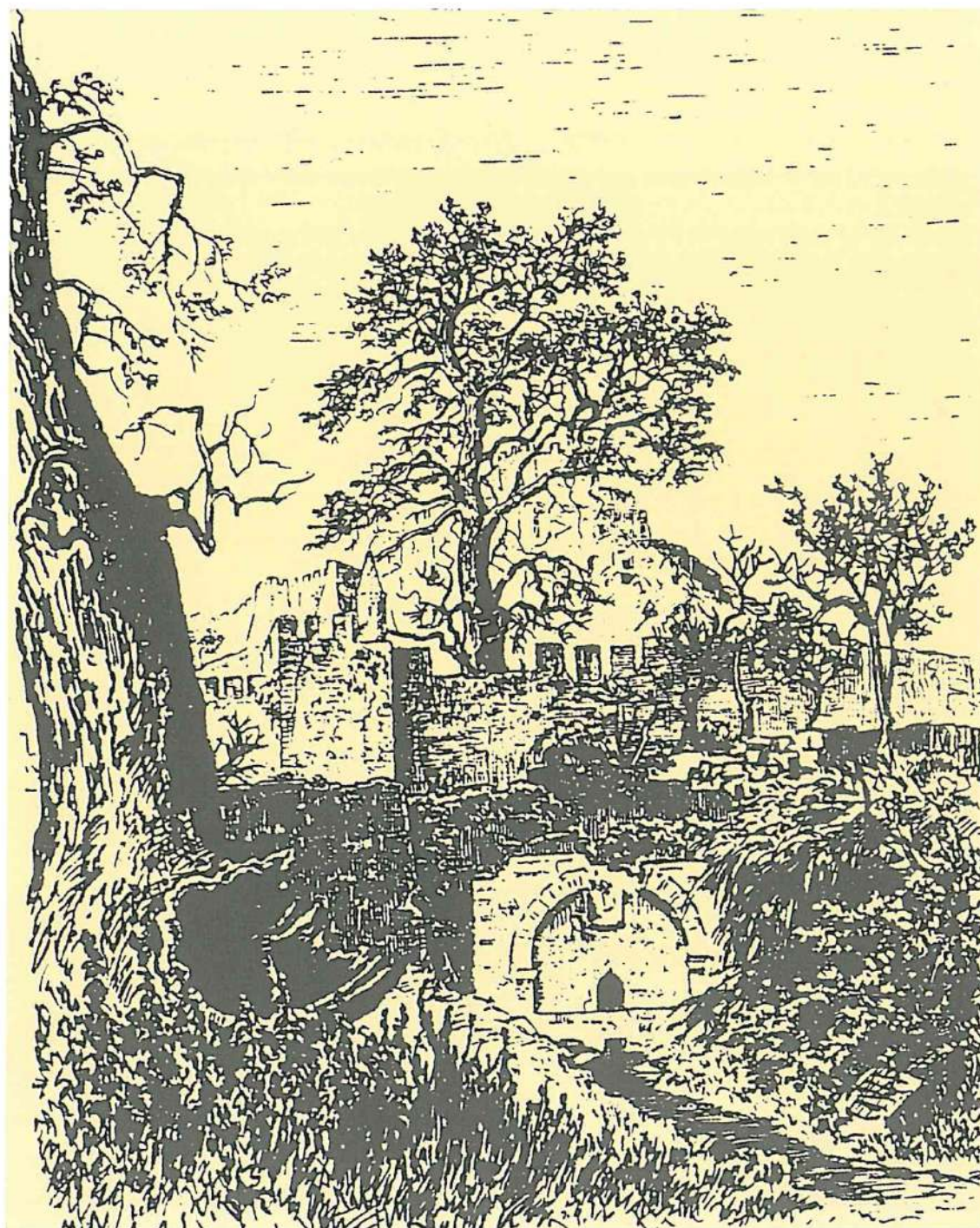
Άποψη του φρουρίου από τον Κορινθιακό κόλπο (Ludwing Salvator 1876).

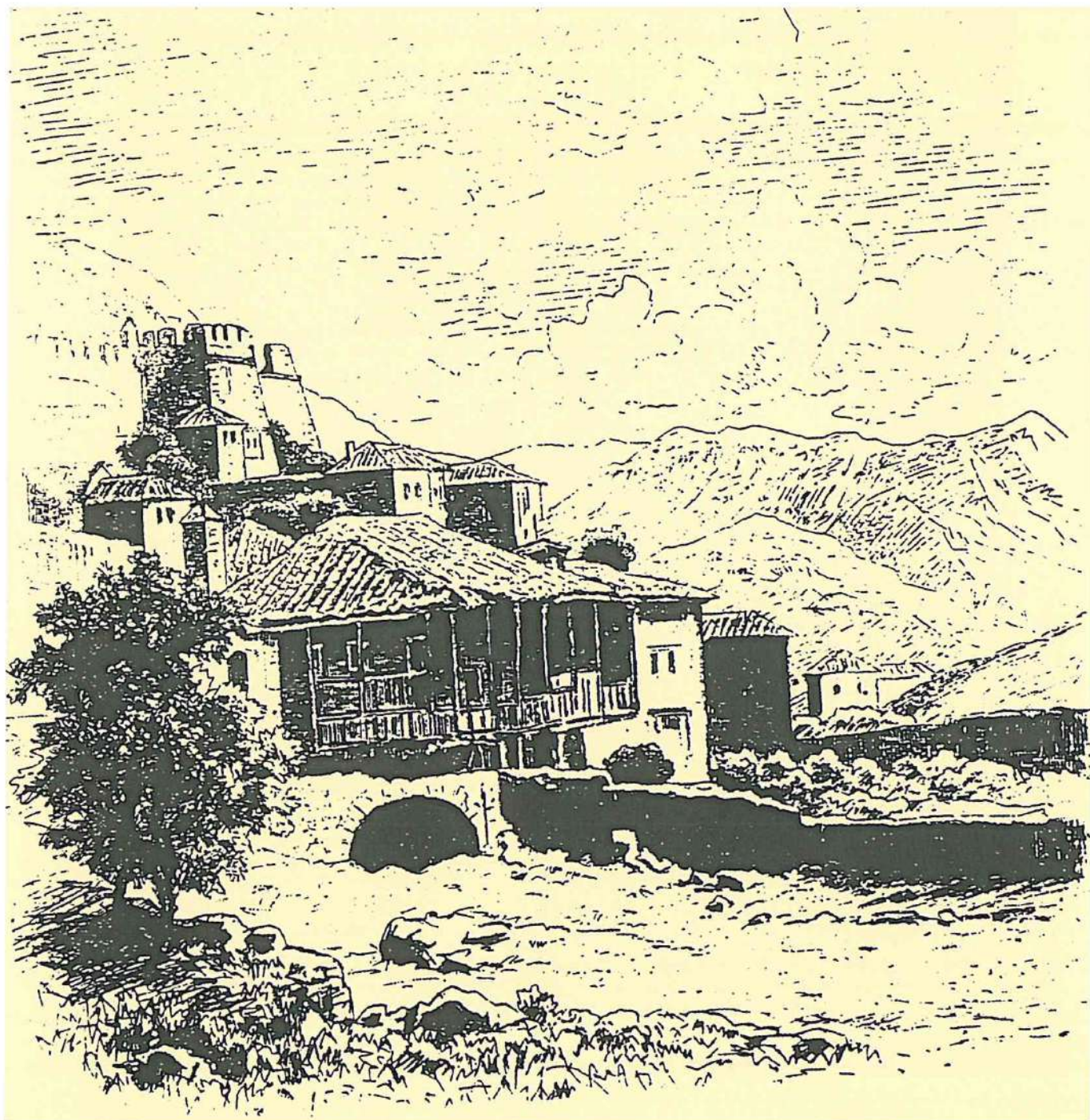
Άποψη της Ναυπάκτου και του Κορινθιακού κόλπου από την κορυφή του λόφου του φρουρίου, όπου βρίσκεται ο ναός του προφήτη Ηλία. (Ludwing Salvator 1876).

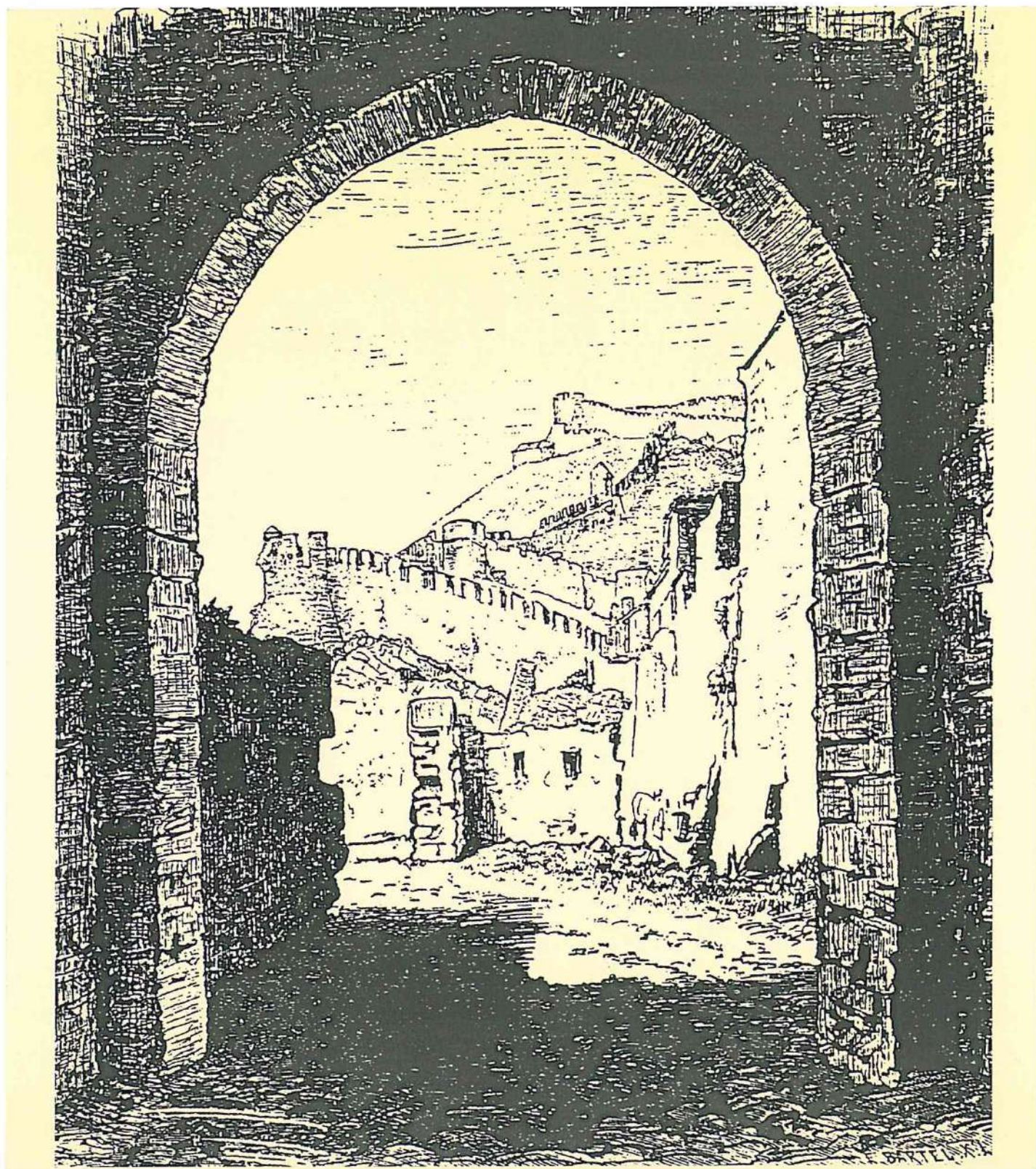
Η περιοχή «Βεζύρ Τζαμί» στο Κάστρο. (Ludwing Salvator 1876)

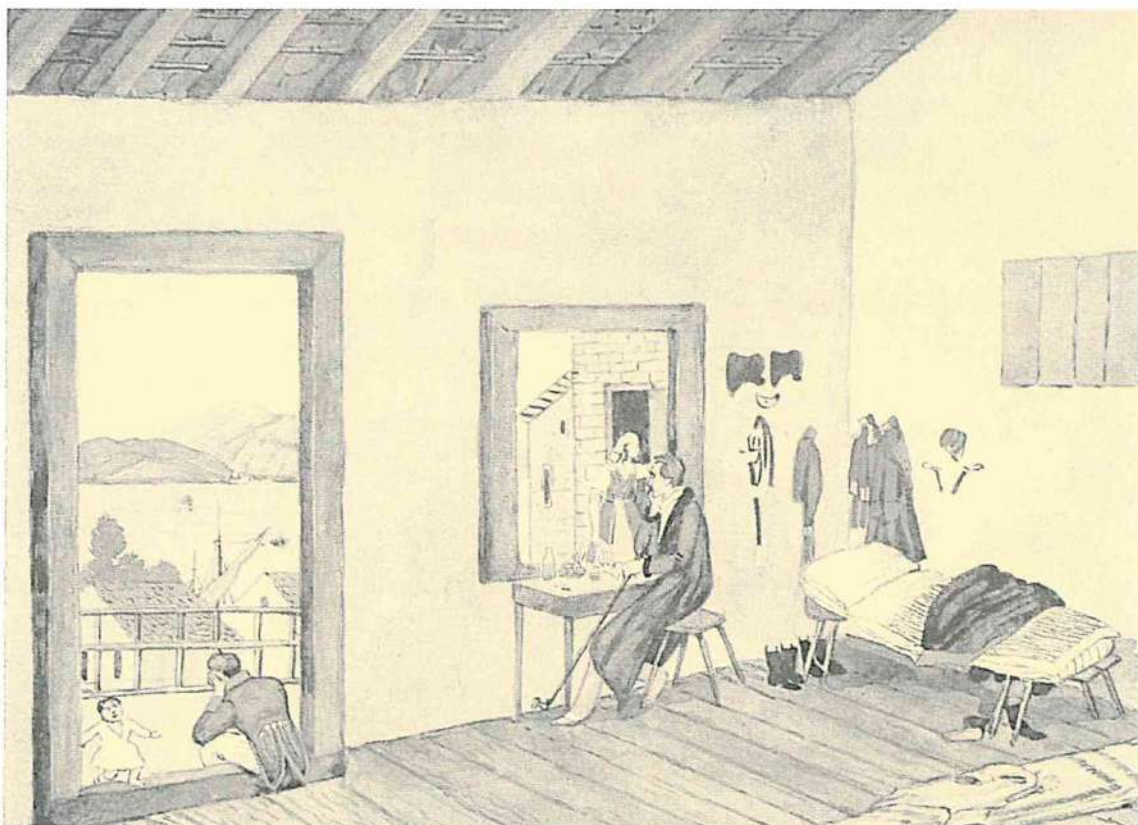
Βρύση στο Κάστρο γύρω στα 1874. (Ludwing Salvator 1876)

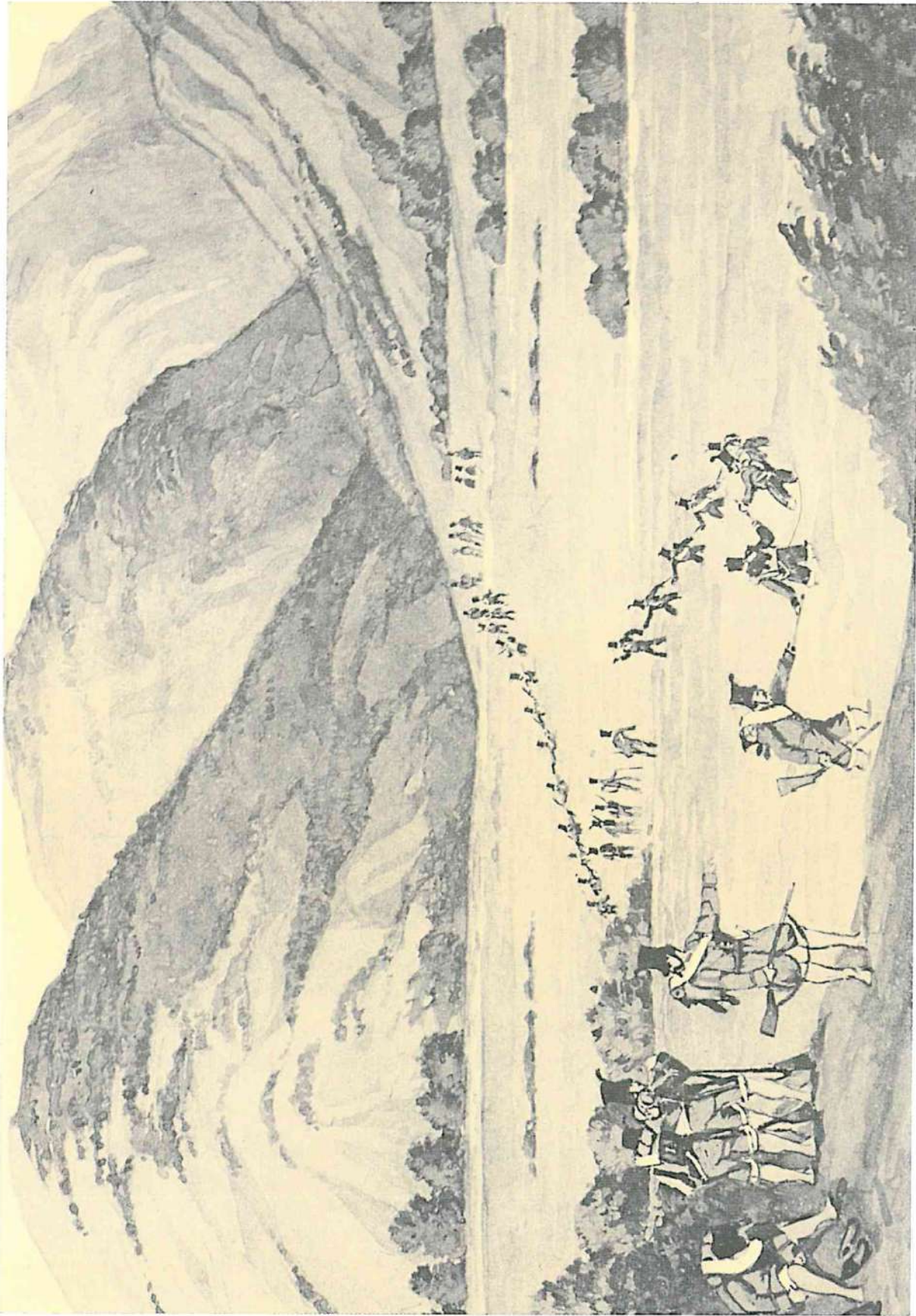
Τουρκικό σπίτι στο κάστρο. (Ludwing Salvator 1876)

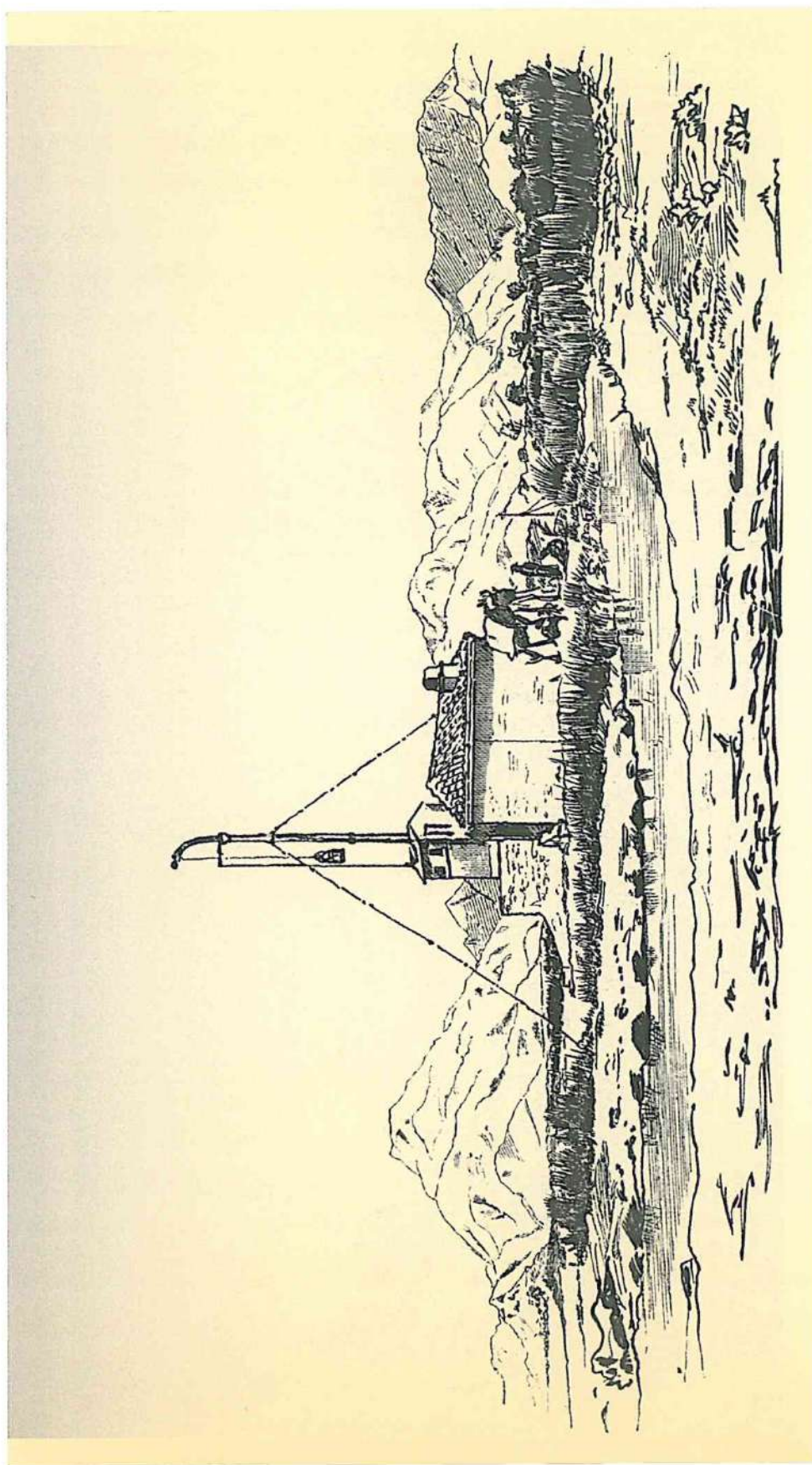
Η δυτική πύλη του φρουρίου της Ναυπάκτου γύρω στα 1874.
Ο πυλώνας αυτός προστέθηκε το έτος 1714 από τους Τούρκους. (Ludwing Salvator 1876)

Δωμάτιο του περιηγητή Kollnberger στη Ναύπακτο κατά την εδώ διαμονή του το Μάρτιο και Απρίλιο του 1834. Ο περιηγητής σε στιγμή ανάπαυσης παίρνει το γεύμα του, καθισμένος σε τραπέζι μπροστά σε ανοιχτό παράθυρο, με θέα τη θάλασσα, ενώ ένας βαυαρός στρατιώτης καθισμένος στο κατώφλι της πόρτας χαριεντίζεται με νήπιο που χοροπηδά στην αυλή του σπιτιού. Η Ελληνίδα που διακρίνεται, φαίνεται απασχολημένη με τα οικιακά της. Είναι εμφανής στην εικόνα η λιτότητα των επίπλων.

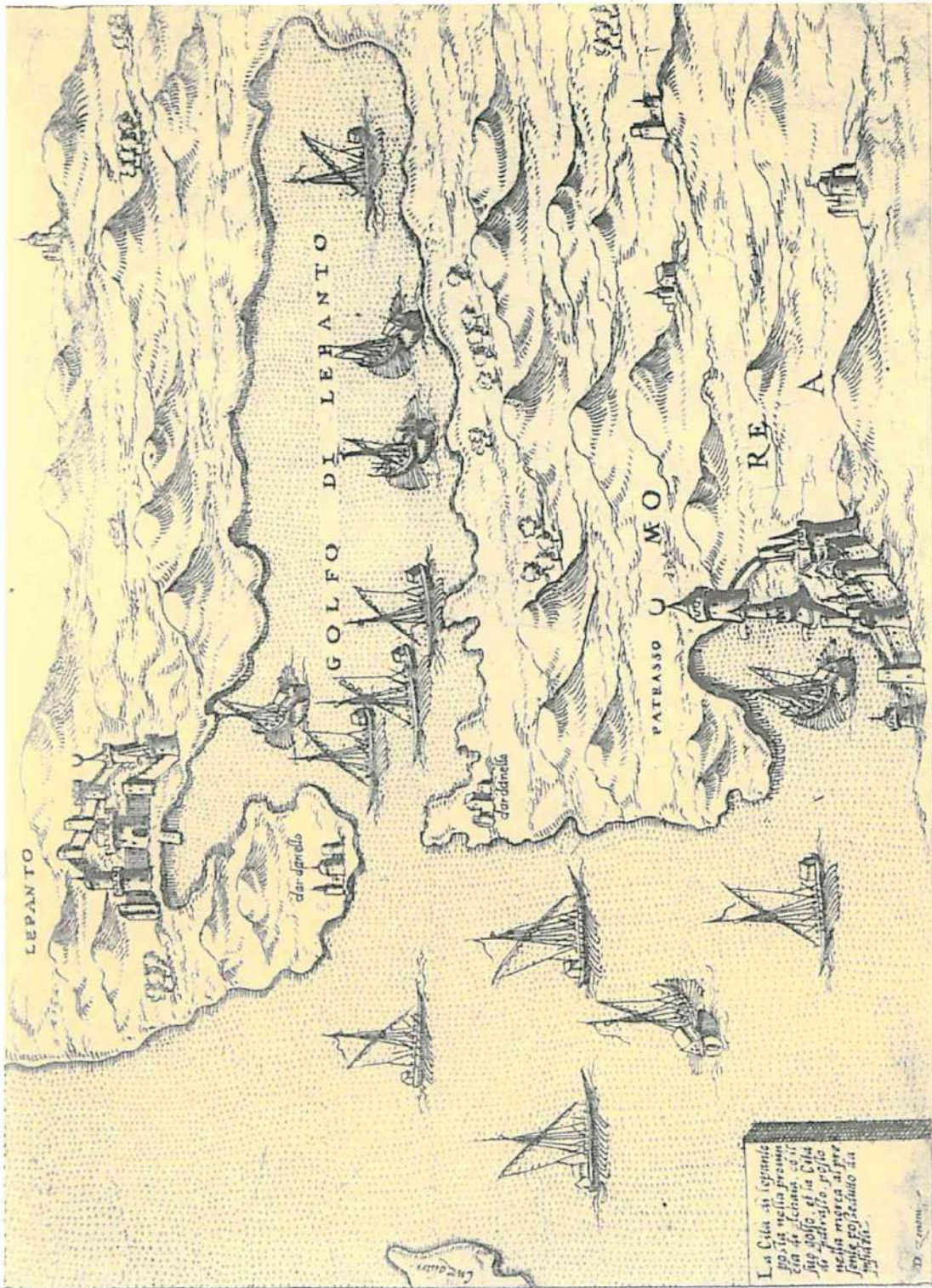
Σώμα Ελλήνων και Βαυαρών γεφυροποιών μελετάει επί τόπου την κατασκευή γέφυρας στον Εύνο ποταμό κοντά στο Κρυονέρι, το 1834. (Εθνικό Ιστορικό Μουσείο).

Ο Φάρος στις εκβολές του Μόρνου ποταμού όπως τον σχεδίασε ο αρχιδούκας της Αυστρίας Ludwig Salvator που επισκέφθηκε τον Κορινθιακό κόλπο με τη θαλαμγό του το 1870.

3.

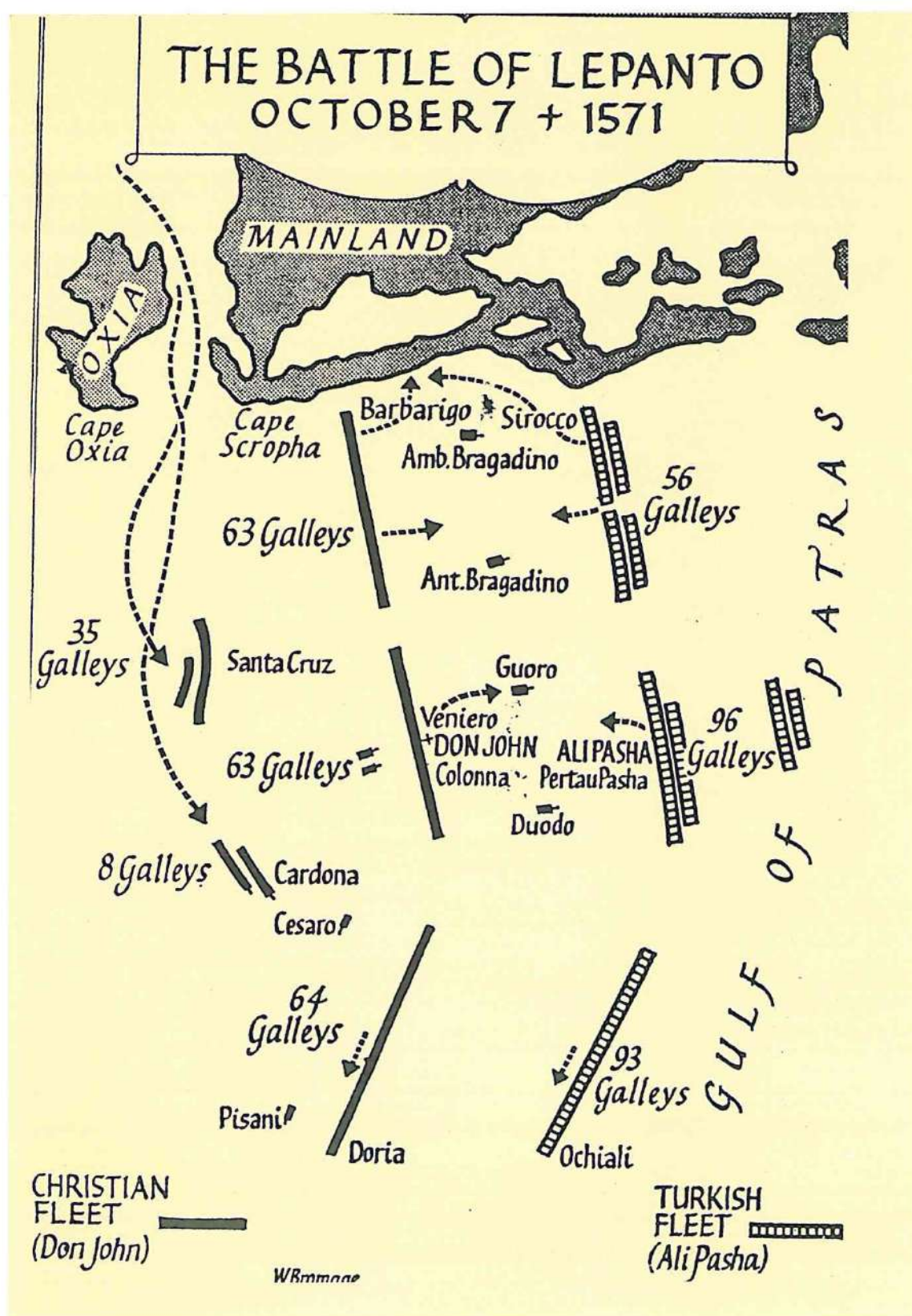
*Απεικονίσεις με θέμα τη
Ναυμαχία της Ναυπάκτου 1571 μ.Χ.*

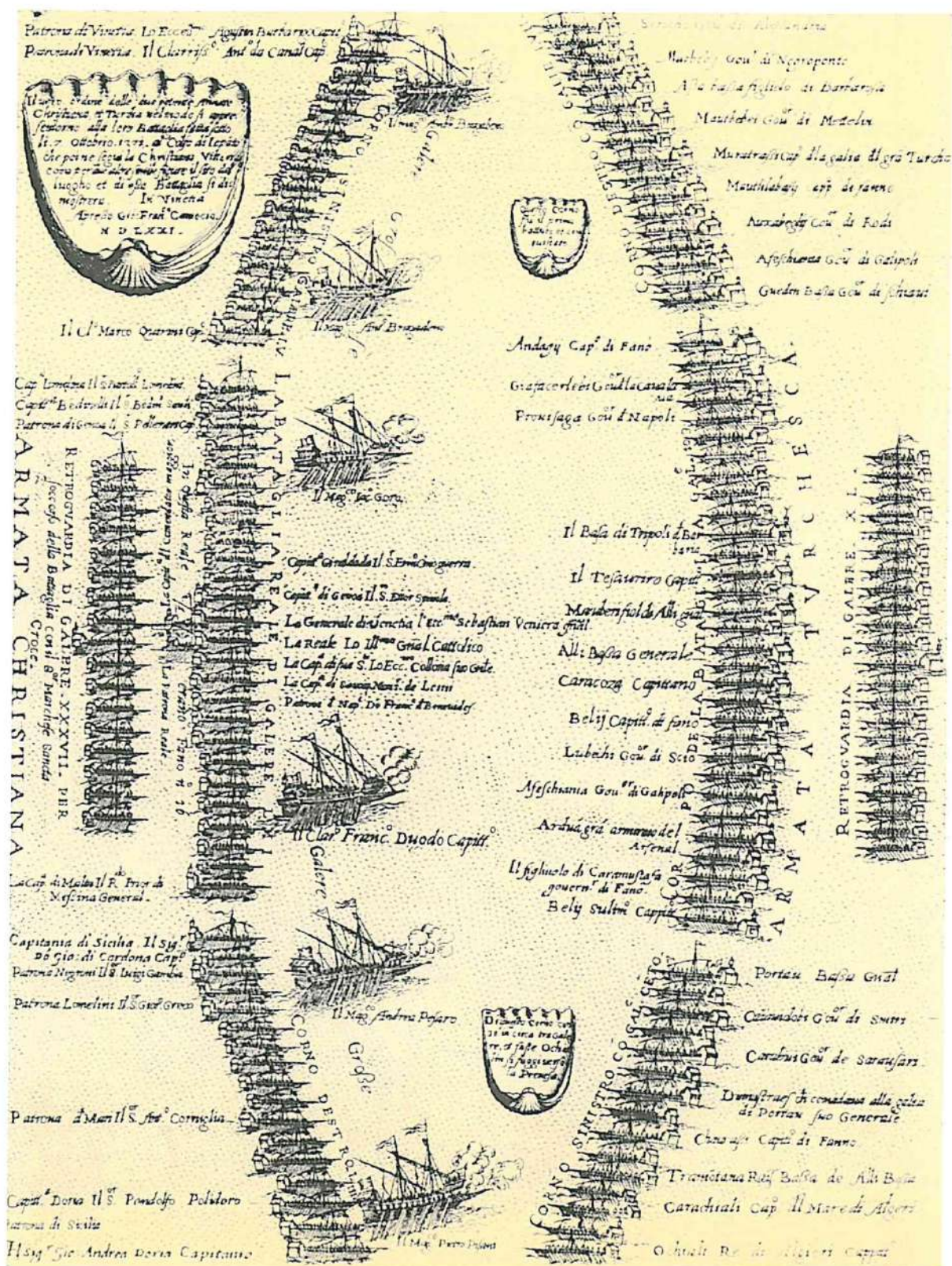
Ο κόλπος της Ναυπάκτου. Διακρίνεται φανταστικό περίγραμμα του φρουρίου και μια προβλήτα για να δι-
λωθεί το λιμάνι. Πολεμικά πλοία διαπλέουν τον κόλπο, υπενθυμίζοντας τη σημαντική στρατιωτική θέση
της Ναυπάκτου. Χαρακτικό του Rosaccio (1598).

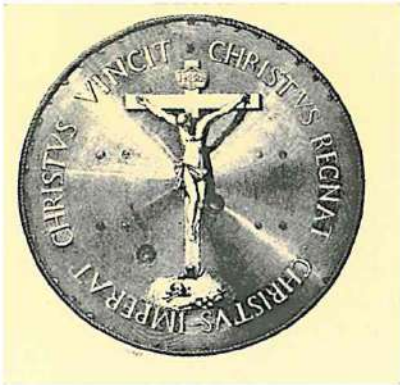
Ο Κορινθιακός κόλπος ή Κόλπος της Ναυπάκτου. Δηροσιεύθηκε από τον πλω-
τάρχη Owen Stanley το 1834 και συμπληρώθηκε από τον κυβερνήτη
A.L. Mannsell το έτος 1865. (Ludwing Salvator 1876)

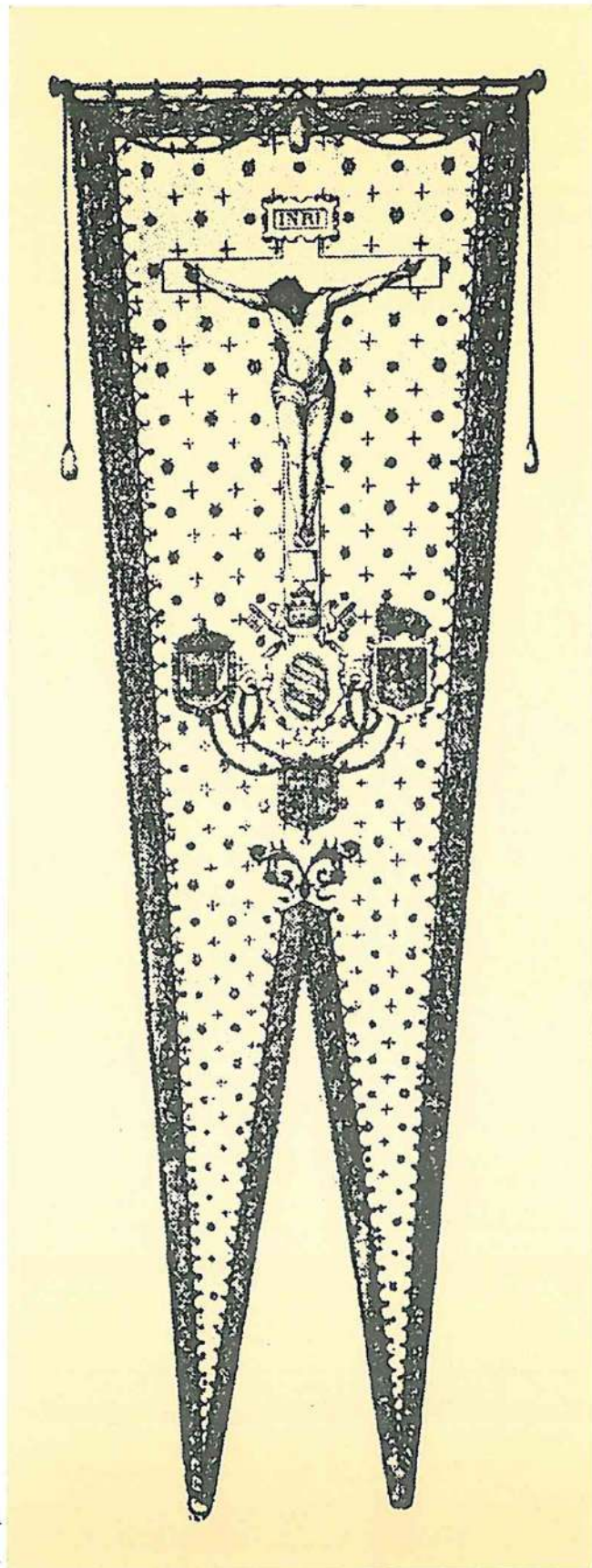
Σχέδιο αγνώστου που αναπαριστά τη διάταξη του Χριστιανικού και του Τουρκικού στόλου πριν την έναρξη της ναυμαχίας την 7η Οκτωβρίου 1571 μ.Χ.

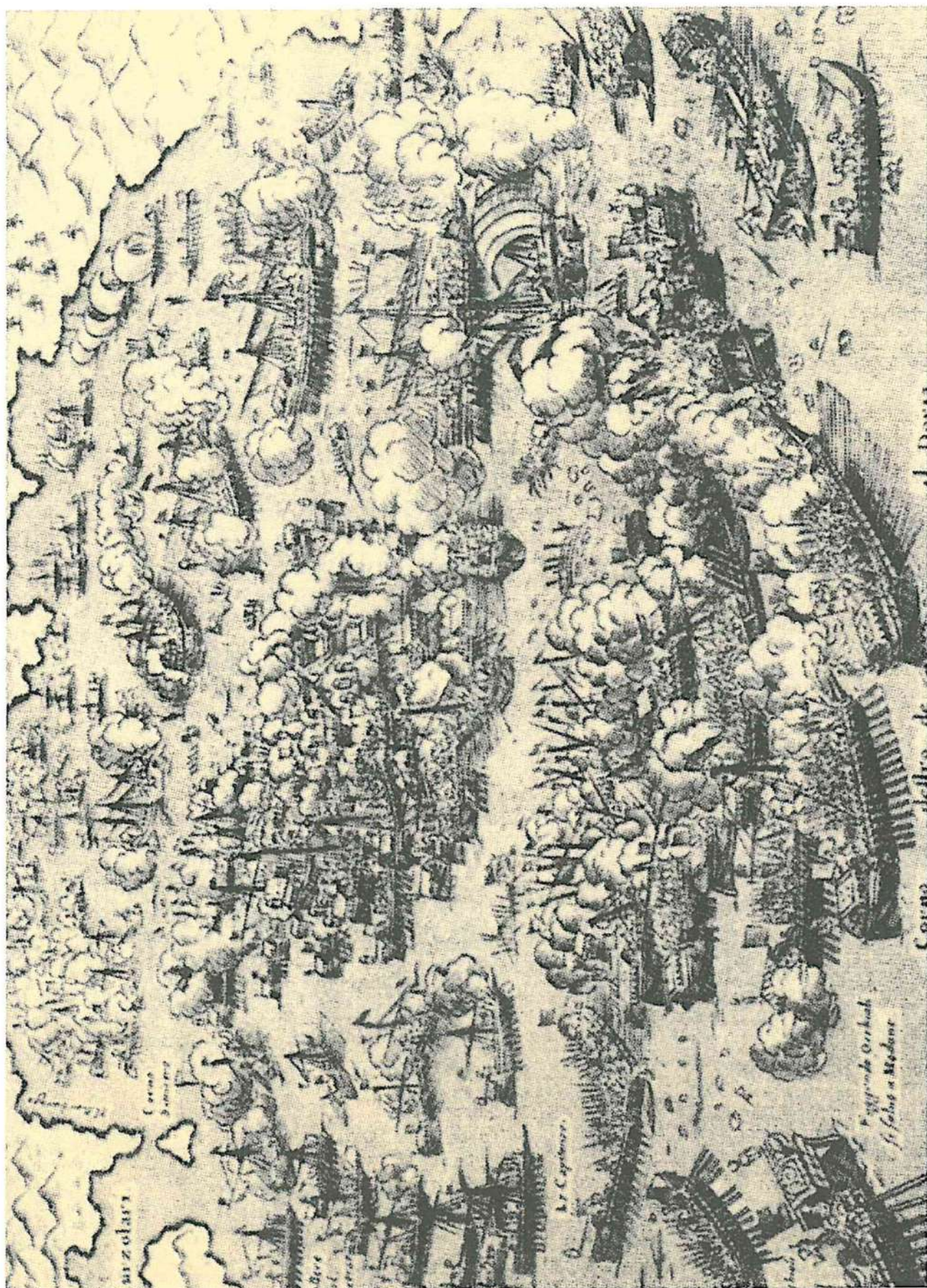
Η πραγματική παράταξη μάχης των δύο στόλων από τον Τζιοβάνι Φραντσέσκο Καρότσιο. (Βιβλιοθήκη του Ανακτόρου της Ανατολής, Μαδρίτη).

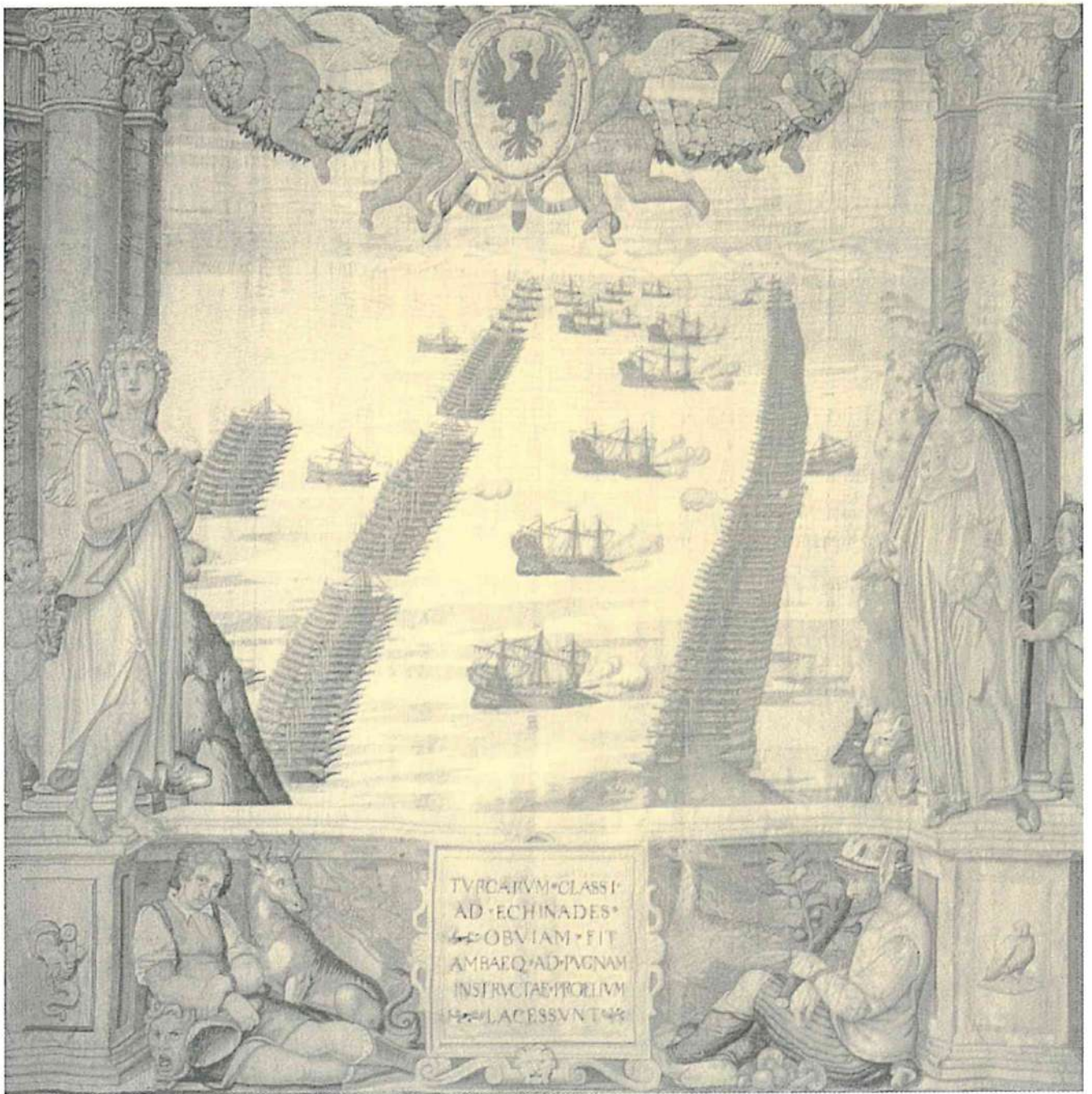
Μετάλλιο αναμνηστικό της
ναυμαχίας της Ναυπάκτου
1571 μ.Χ.

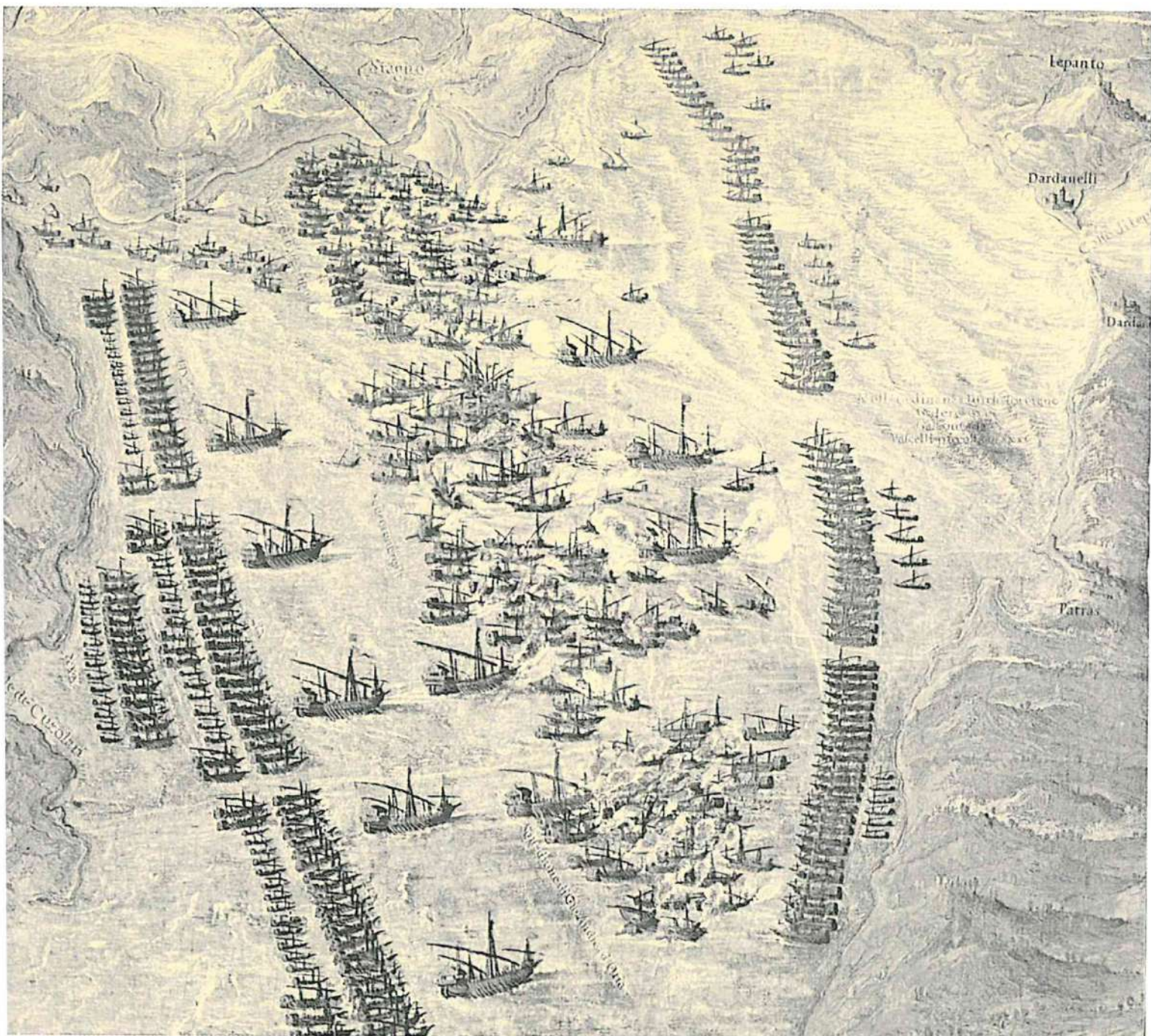
Λάβαρο της Ναυμαχίας της Ναυ-
πάκτου 1571 μ.Χ.

Αναπαράσταση της ναυμαχίας Ναυπάκτου 1571 μ.Χ. Porcacchi Thomaso, Βενετία 1572.

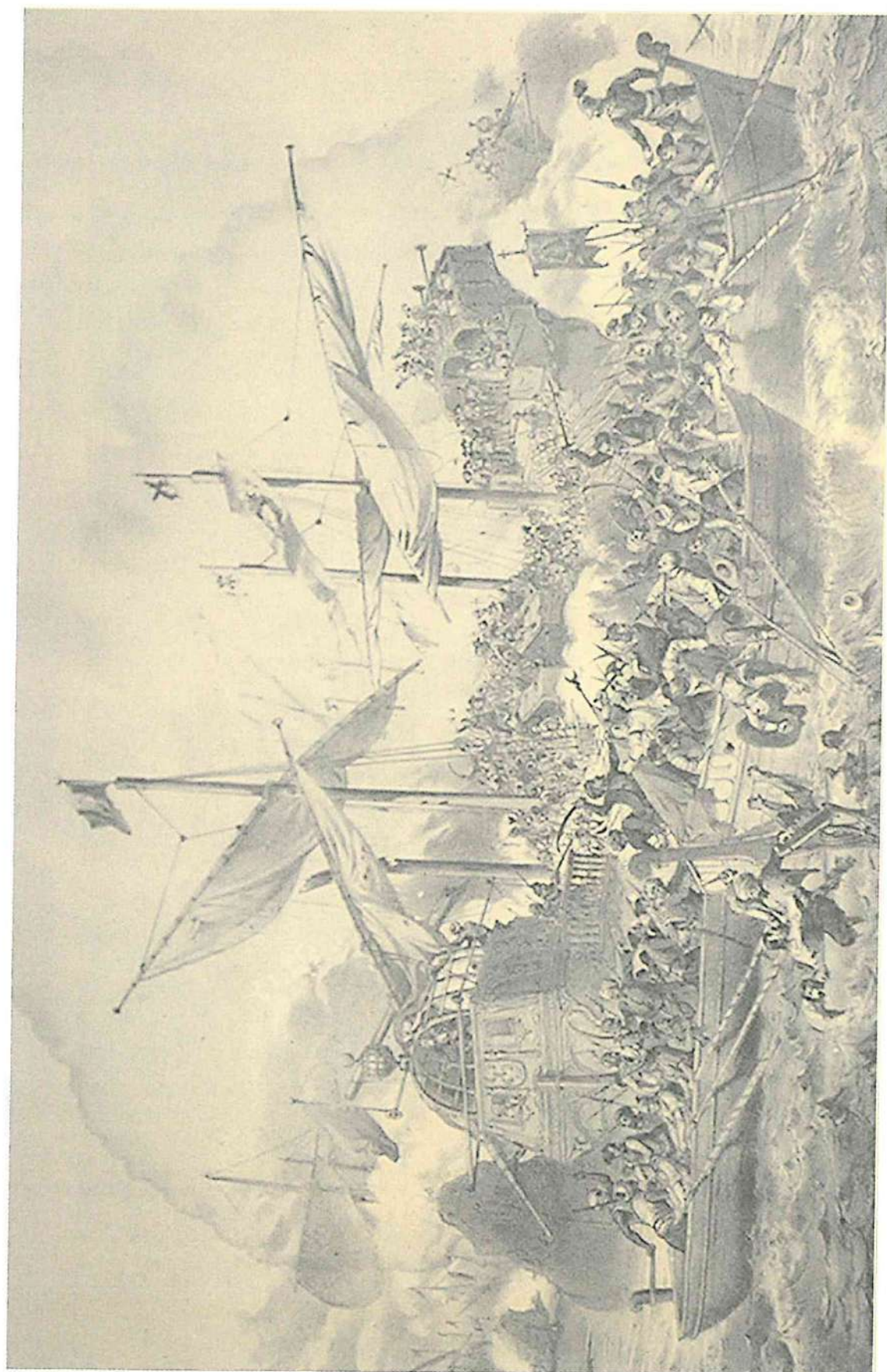
Η αντιπαράθεση των δύο στόλων χαραγμένη σε τάπητα τοίχου πάνω σε σχέδιο του ζωγράφου, Λούκα Καρπιάζο (1527-1585). Παλάτιο Ντόρια-Πάμφιλι, Ρώμη.

Απεικόνιση της ναυμαχίας της Ναυπάκτου 1571 μ.Χ.

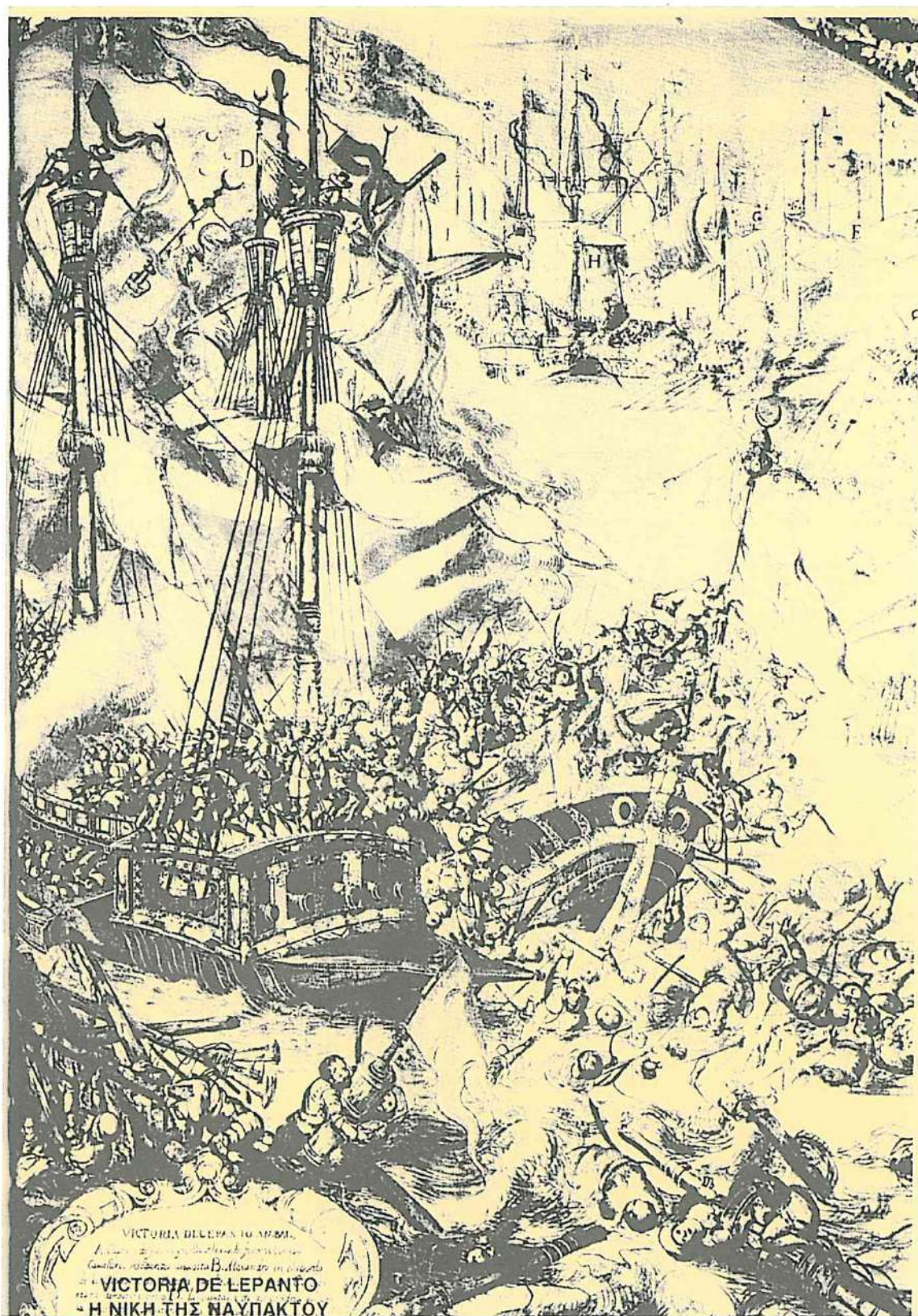
Σκηνή από τη ναυμαχία της Ναυπάκτου 1571 μ.Χ. από γκραβούρα της εποχής.

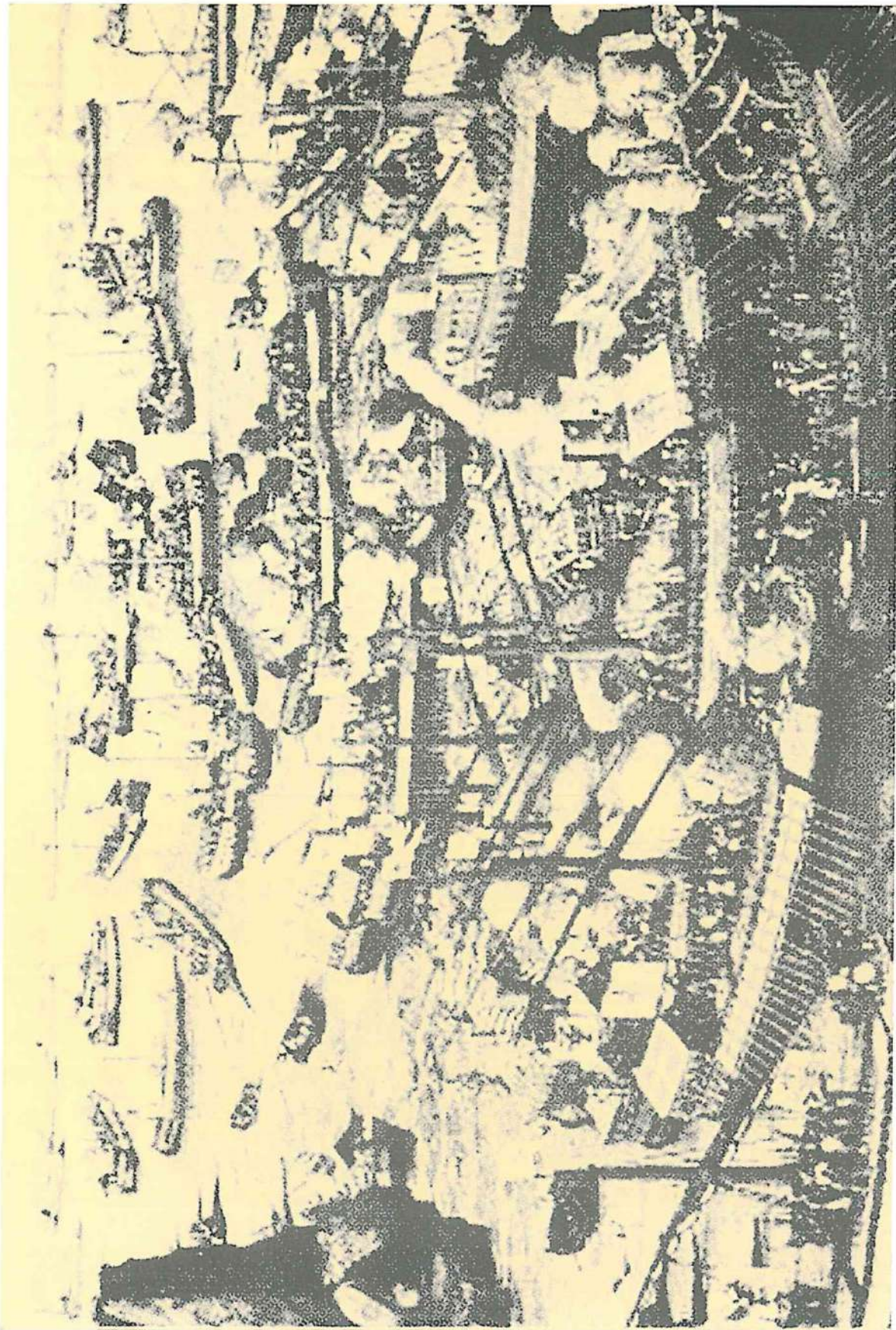
Απεικόνιση της ναυμαχίας της Ναυπάκτου 1571 μ.Χ. Πηγή: Οικία Γ. Αθανασιάδου-Νόβα

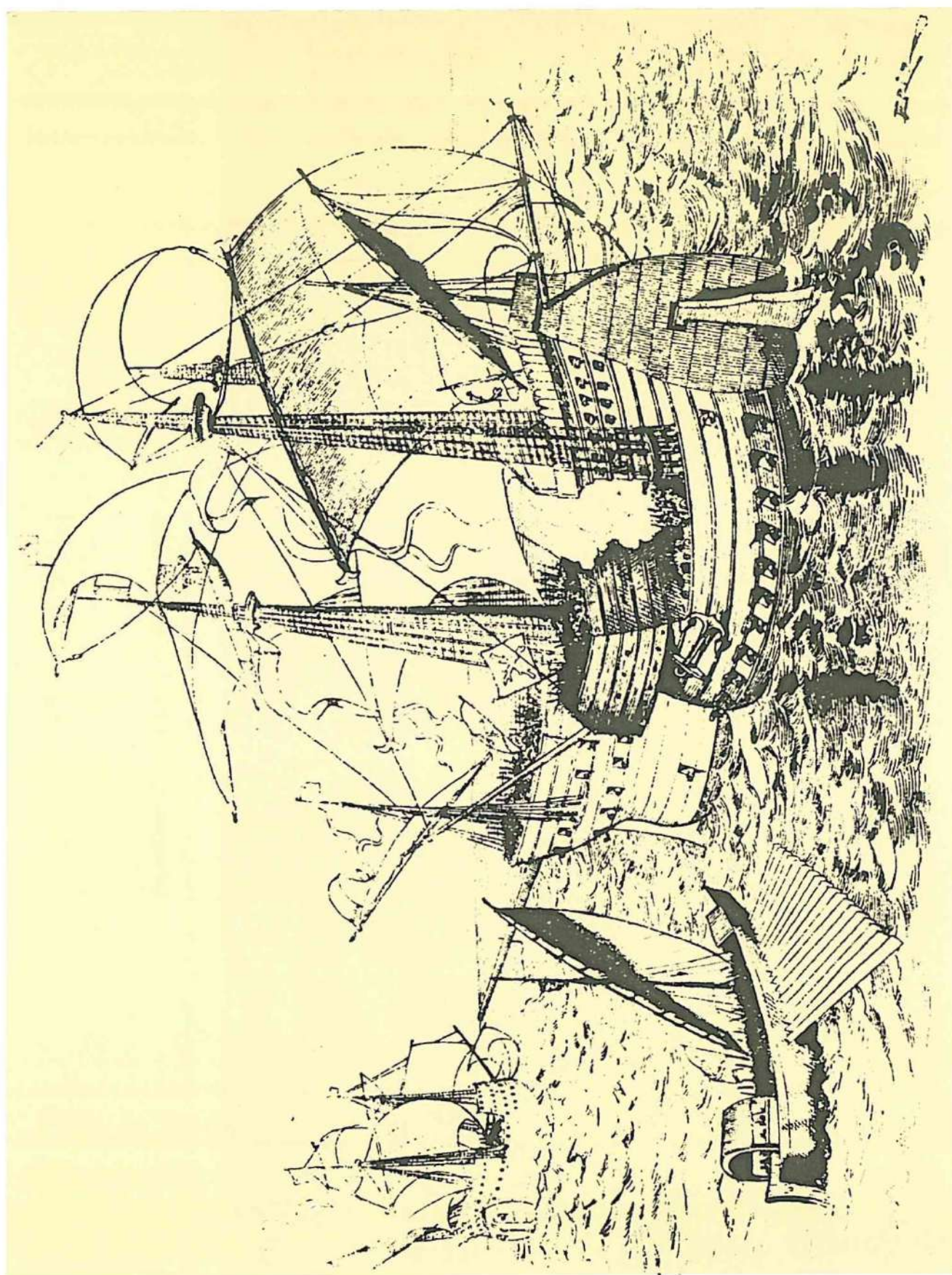
Χαρακτικό του Barone Francesco DI GALVAGNA. Απεικόνιση της φοβερής σύγκρουσης των στόλων των Χριστιανών και των Οθωμανών στη ναυμαχία της Ναυπάκτου το 1571 μ.Χ.
Πηγή: Οικία Γ. Αθανασιάδη-Νόβα

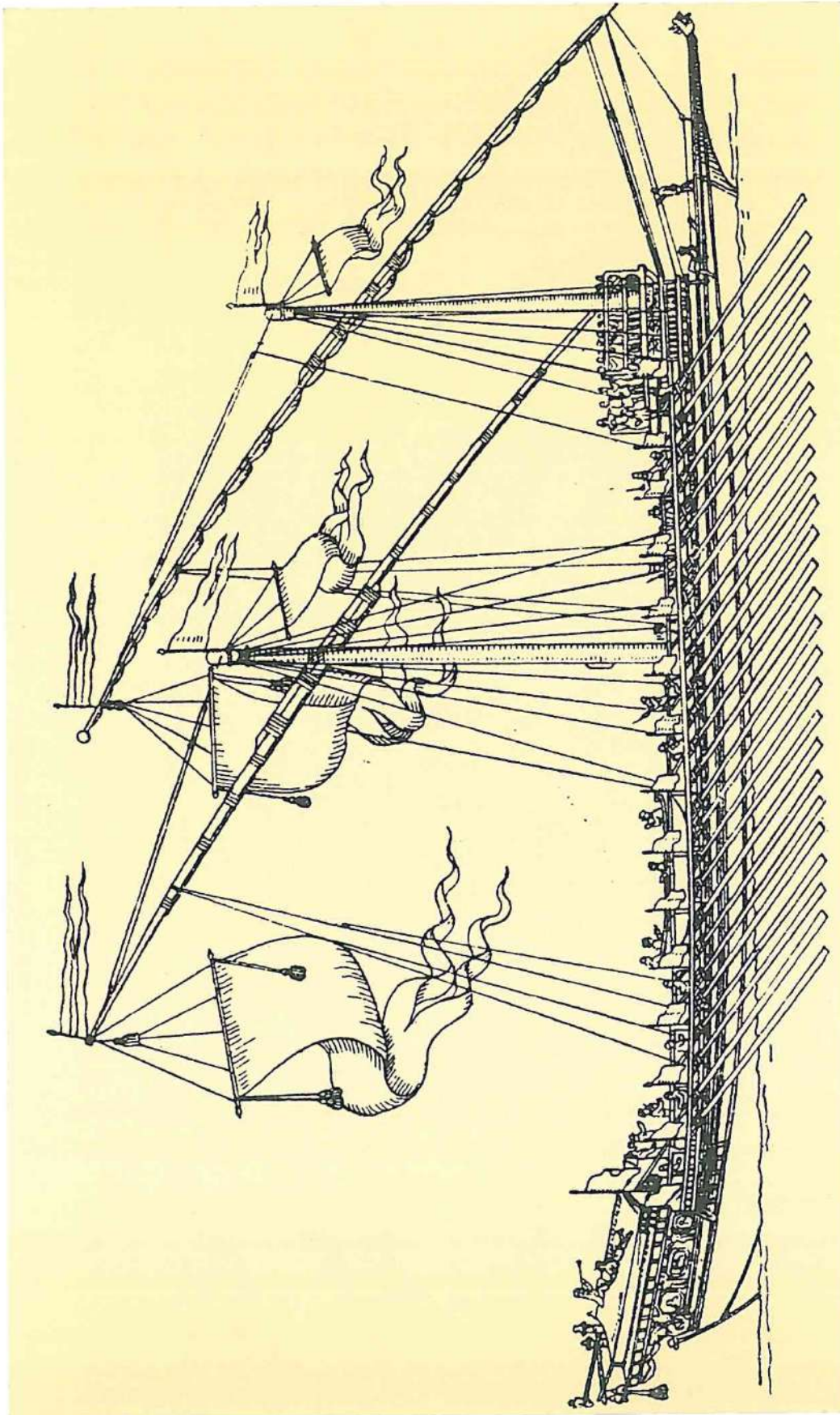
Άλλη μια άποψη της ναυμαχίας της Ναυπάκτου 1571 μ.Χ.

Απεικόνιση της ναυμαχίας της Ναυπάκτου 1571 μ.Χ. Η ναυμαχία αυτή είναι από τα περισσότερα πολυζωγραφισμένα ιστορικά γεγονότα της παγκόσμιας ιστορίας.

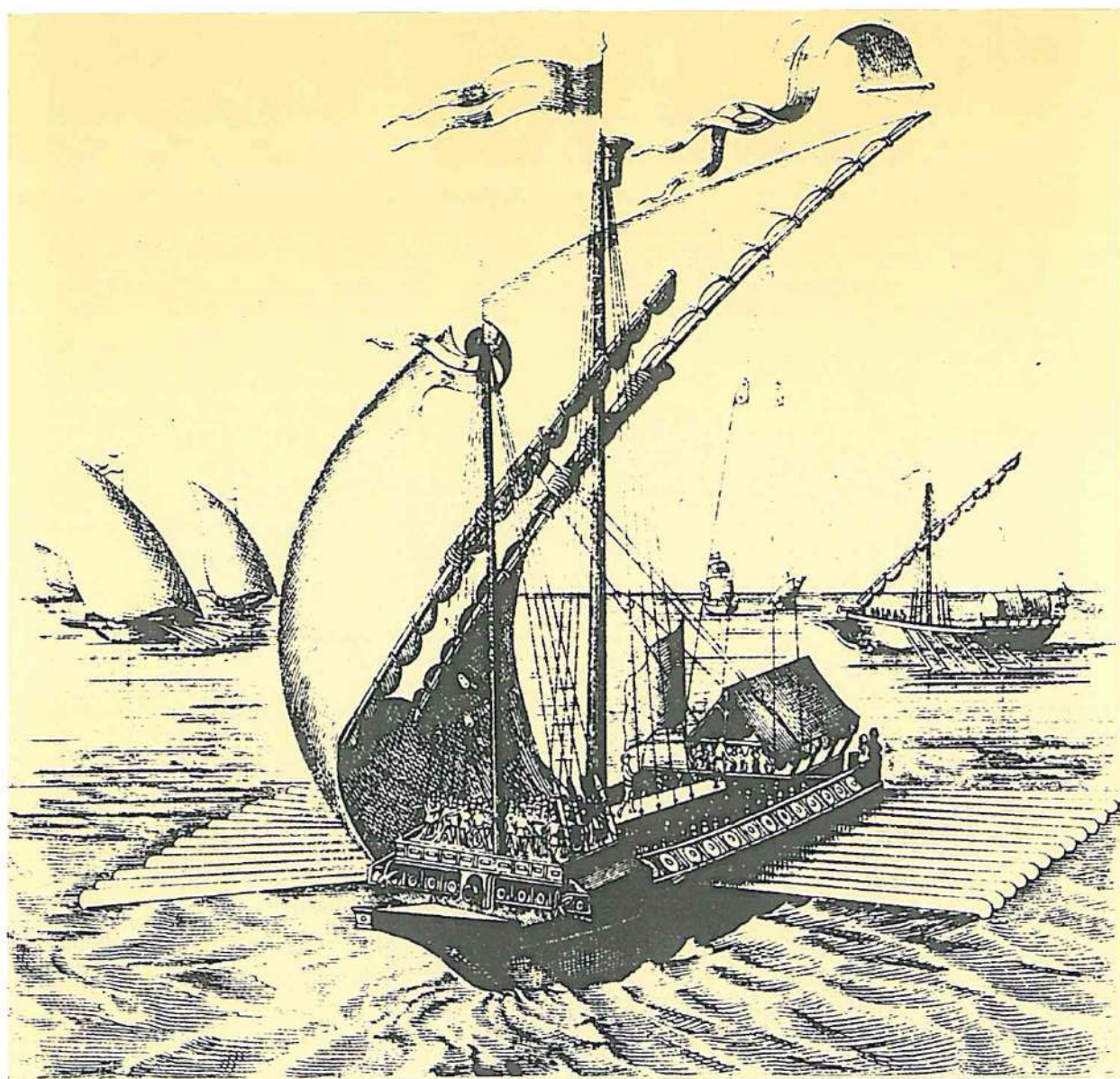
Άποψη της ναυμαχίας της Ναυπάκτου. Από τη συλλογή της Σπυριδούλας Αλεξανδροπούλου.

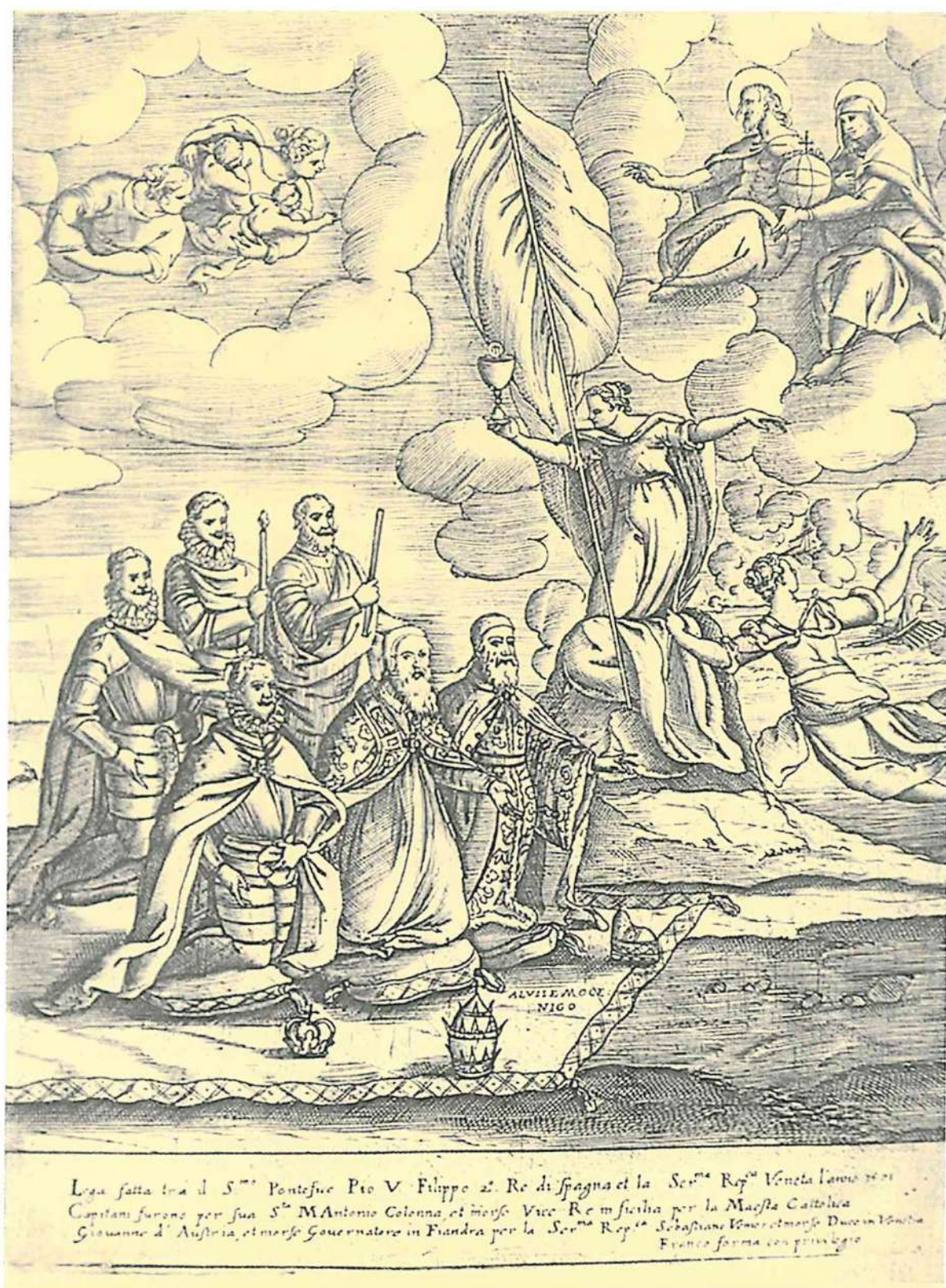
Γαλέρα της εποχής της ναυμαχίας της Ναυπάκτου 1571 μ.Χ.

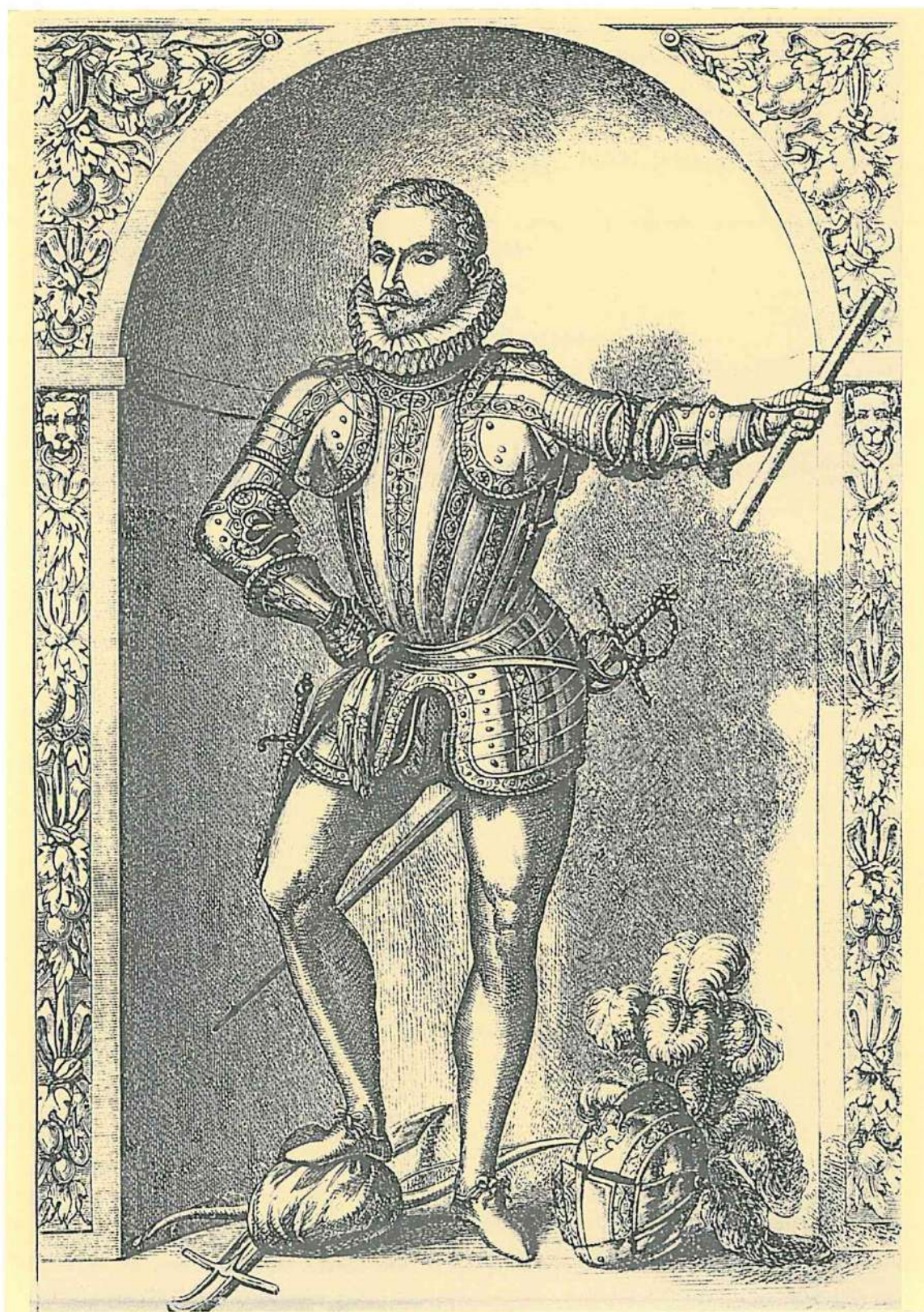
Λεπτομέρεια της ναυμαχίας της Ναυπάκτου 1571 μ.Χ.

Λεπτομέρεια της ναυμαχίας της Ναυπάκτου. Από τη συλλογή της
Σπυριδούλας Αλεξανδροπούλου.

Οι πρωταγωνιστές του Χριστιανικού Συνασπισμού και της ναυμαχίας της Ναυπάκτου 1571 μ. Χ. (Πάπας Πίος Ε΄, Φίλιππος Β΄, Μαρκαντόνιο Κολόννα, Δον Ζουάν ο Αυστριακός, Σερπαστιάν Βενιέρ και ο Αντρέα Ντόρια;) αποδίδουν ευχαριστίες στον Θεό για τη μεγάλη νίκη των Χριστιανών. Πηγή: Οικία Γ. Αθανασιάδη-Νόβα

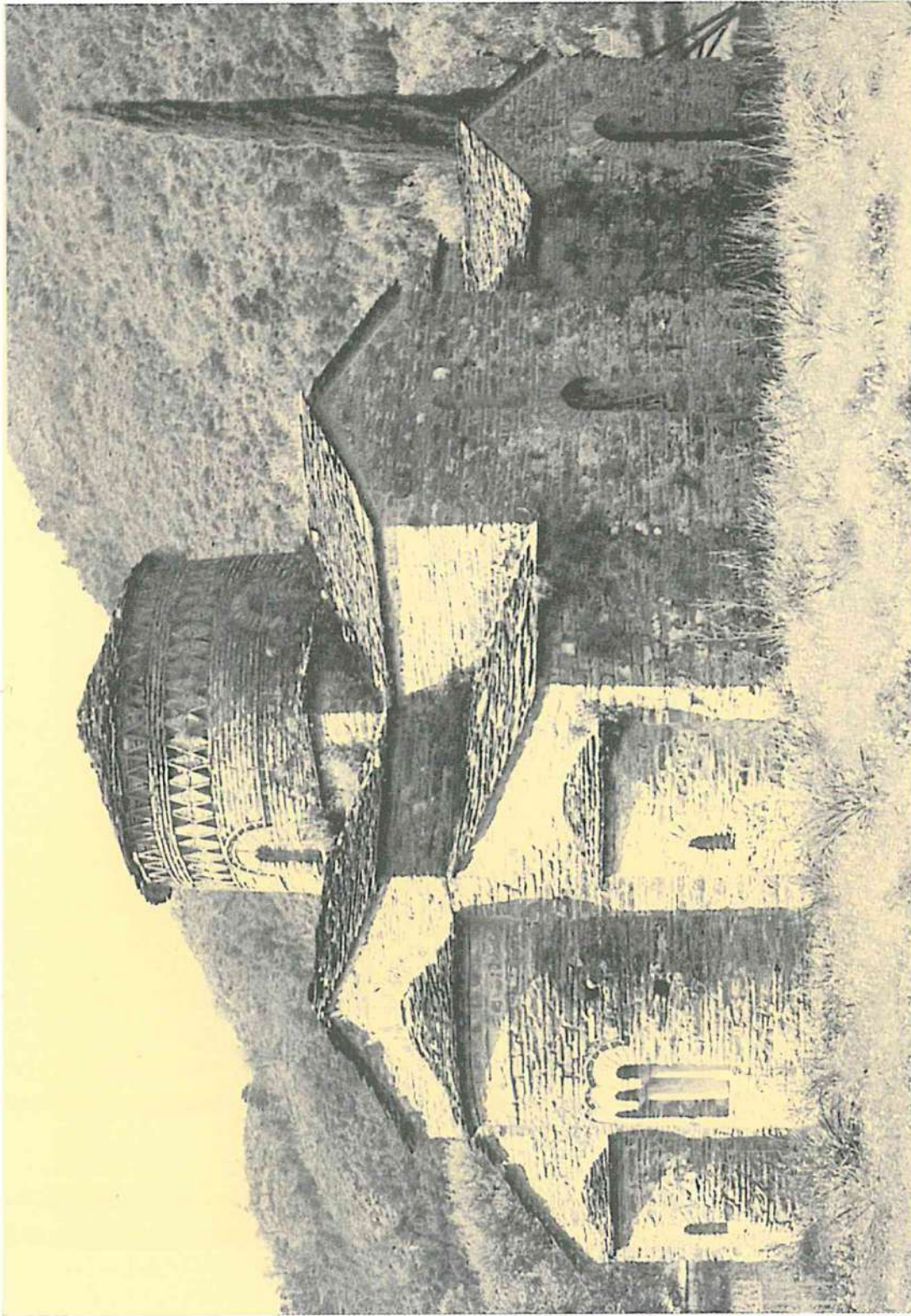
Ο Δον Χουάν ο Αυστριακός, ο 24χρονος αρχηγός του ενωμένου ευρωπαϊκού στόλου, που συνέδεσε το όνομά του με την ιστορική ναυμαχία της Ναυπάκτου 1571 μ.Χ.

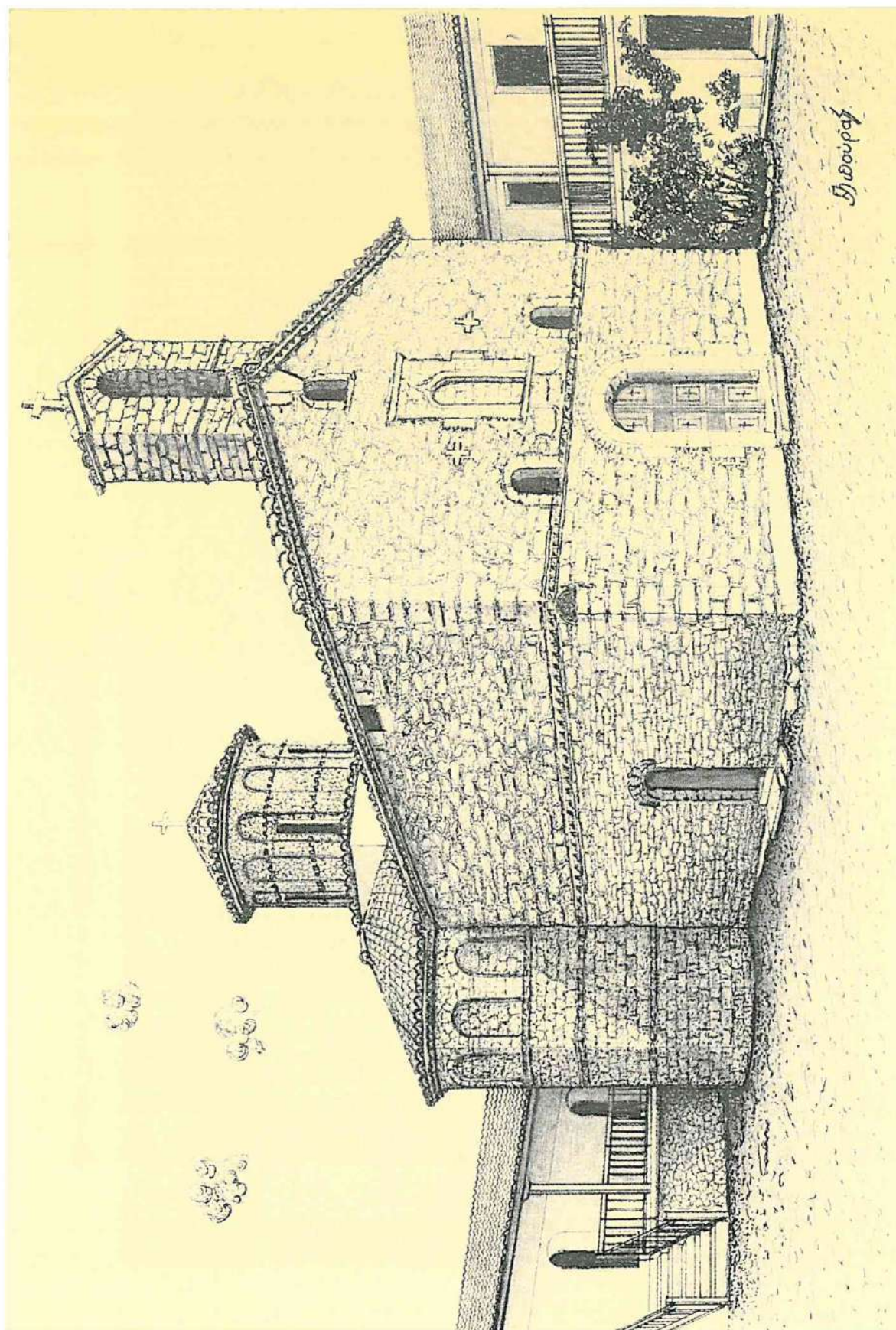
Δον Μιγκουέλ Θερβάντες, ο συγγραφέας του «Δον Κιχώτη», ο οποίος έλαβε μέρος στην ιστορική ναυμαχία της Ναυπάκτου 1571 μ.Χ.

4.

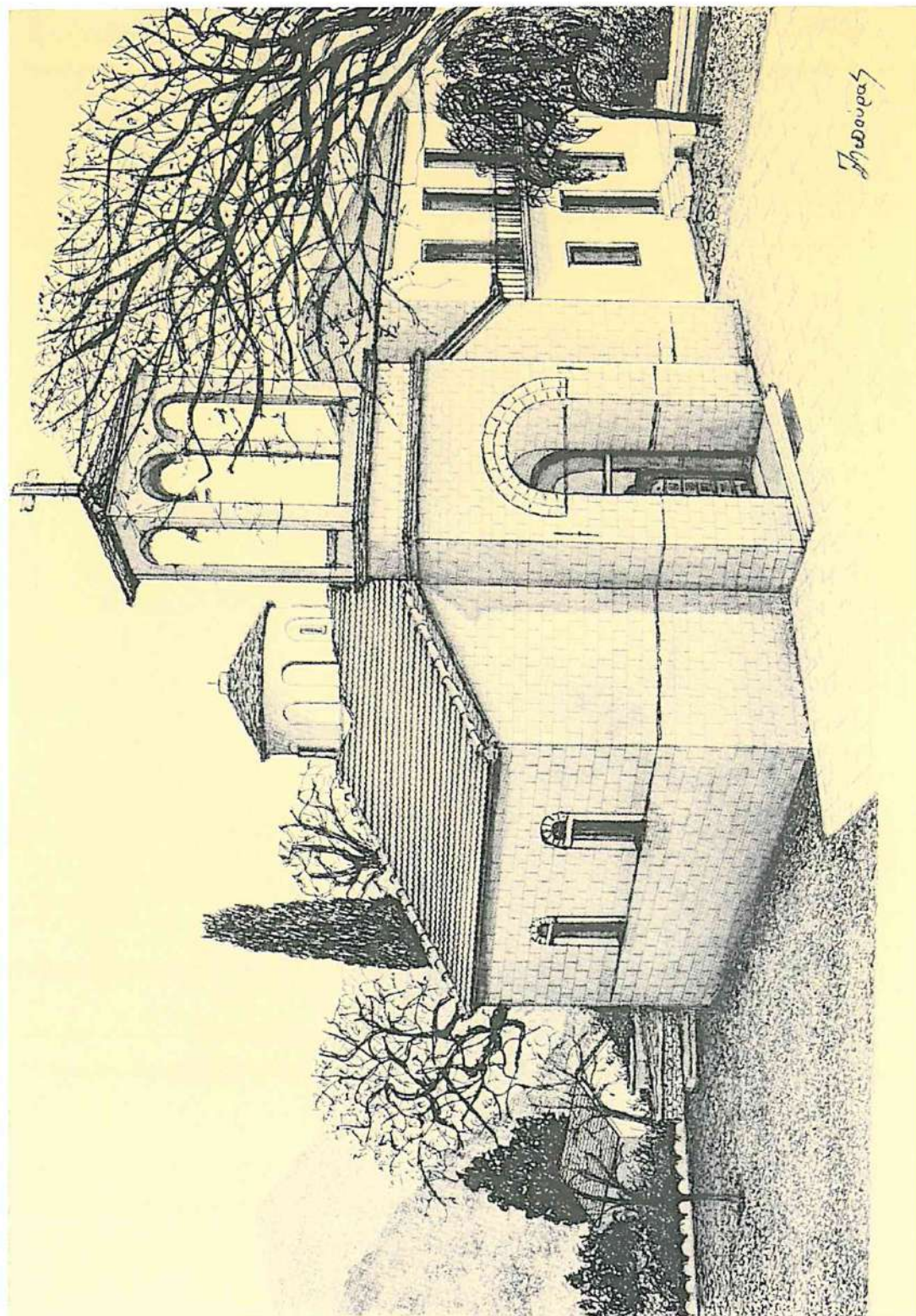
Από τη θρησκευτική ζωή

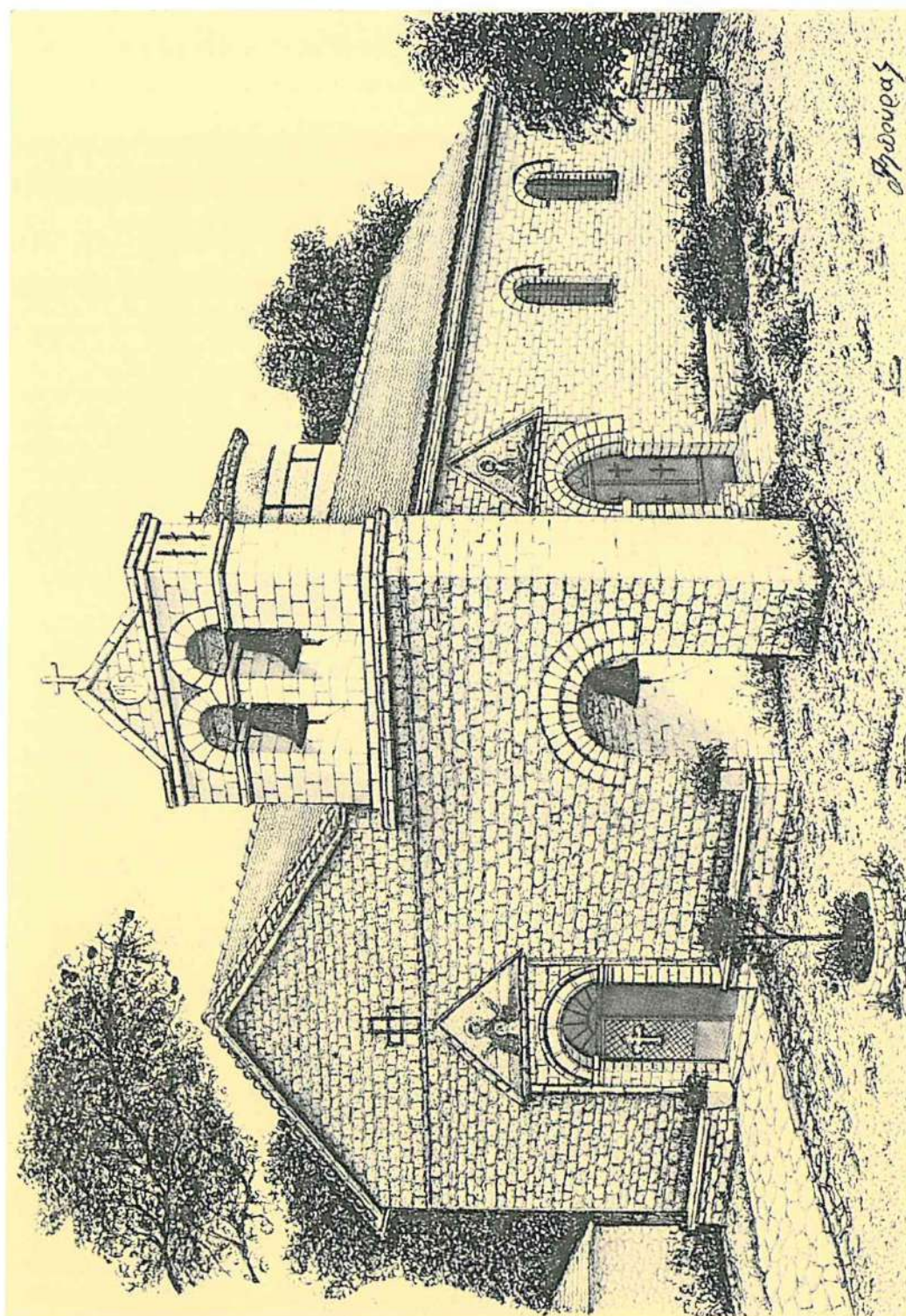
Παναγία Παναξιότισσα. Βυζαντινό μοναστήρι του 10ου αιώνα μ.Χ. στη Γαβρολίμνη Χάλκειας.

Το Μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη Προδρόμου Βομβοκούς. Σχέδιο του ζωγράφου Γιάννη Μπούρα από το βιβλίο του Ευάγγελου Λέκκου «Τα Μοναστήρια του Ελληνισμού», εκδ. Ιχνηλάτης, Πειραιάς 1977.

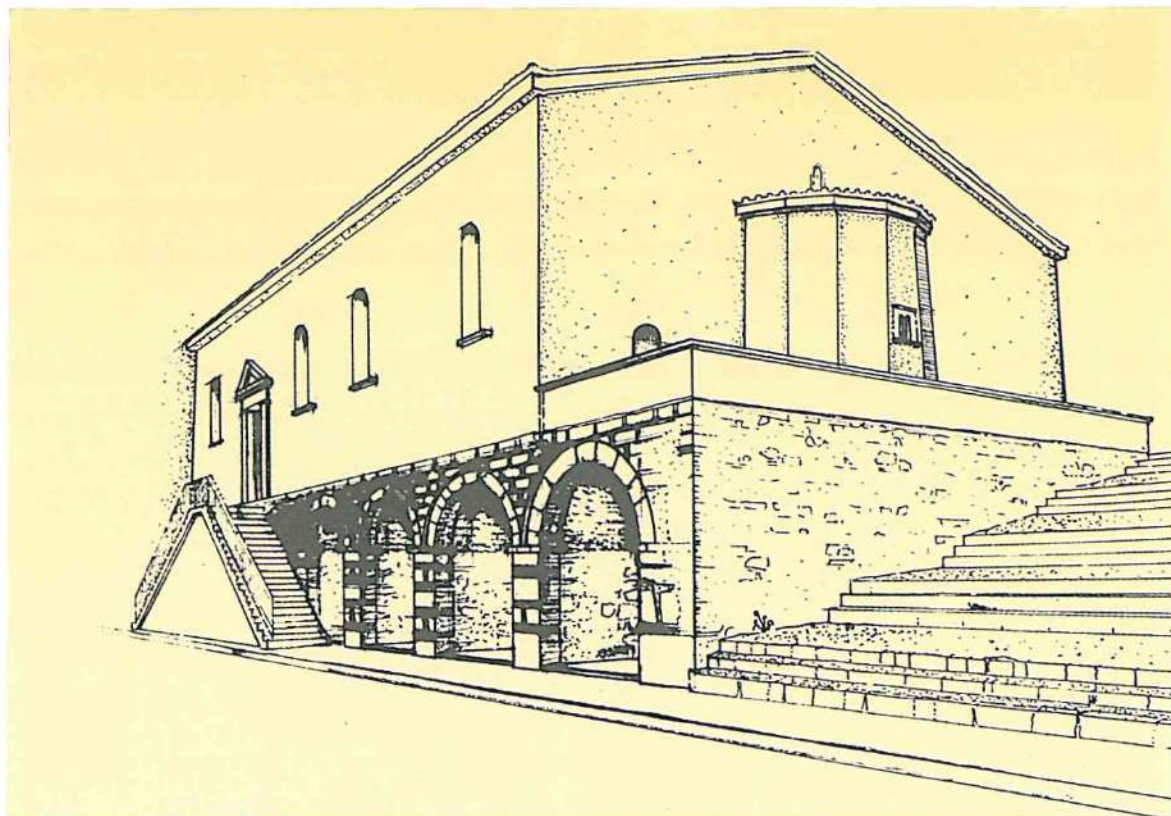
Το Μοναστήρι της Θεοτόκου Αμπελακιώτισσας. Σχέδιο του ζωγράφου Γιάννη Μπούρα από το βιβλίο του Ευάγγελου Λέκκου «Τα Μοναστήρια του Ελληνισμού», εκδ. Ιχνηλάτης, Πειραιάς, 1977.

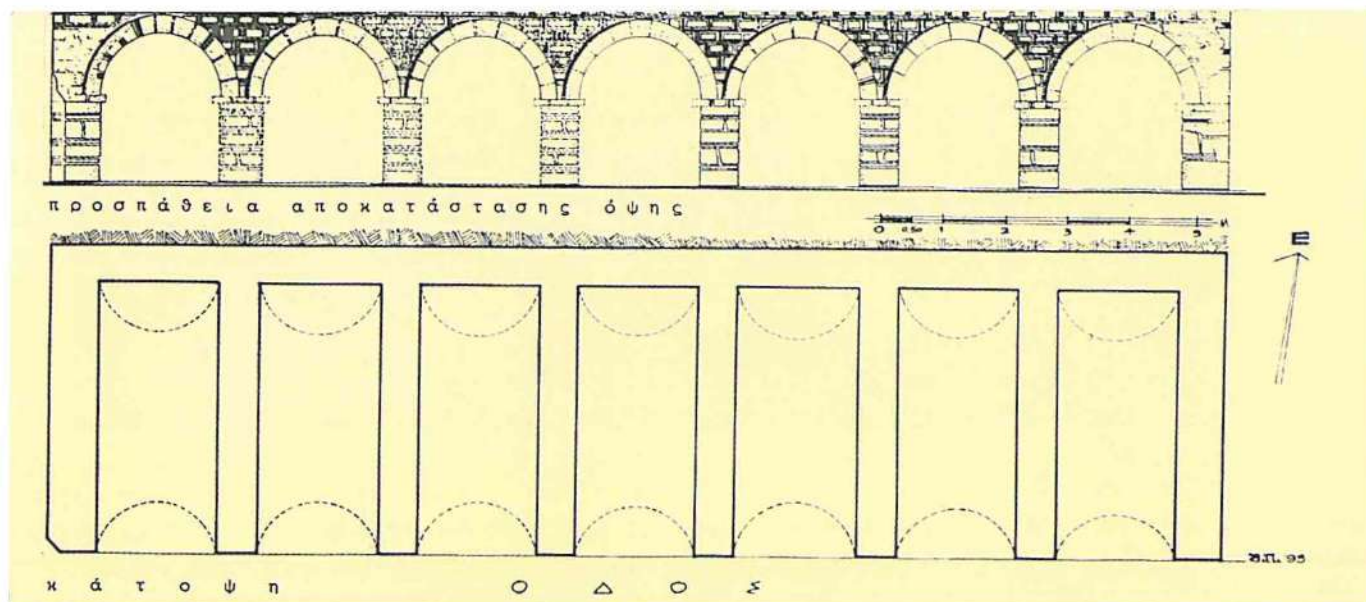
Το Μοναστήρι
Κοιμήσεως
Θεοτόκου
Βαρνάκοβας.
Σχέδιο του
ζωγράφου
Γιάννη Μπούρα
από το βιβλίο
του Ευάγγελου
Λέκκου
«Τα Μοναστήρια
του Ελληνι-
σμού»,
εκδ. Ιχνηλάτης,
Πειραιάς, 1977.

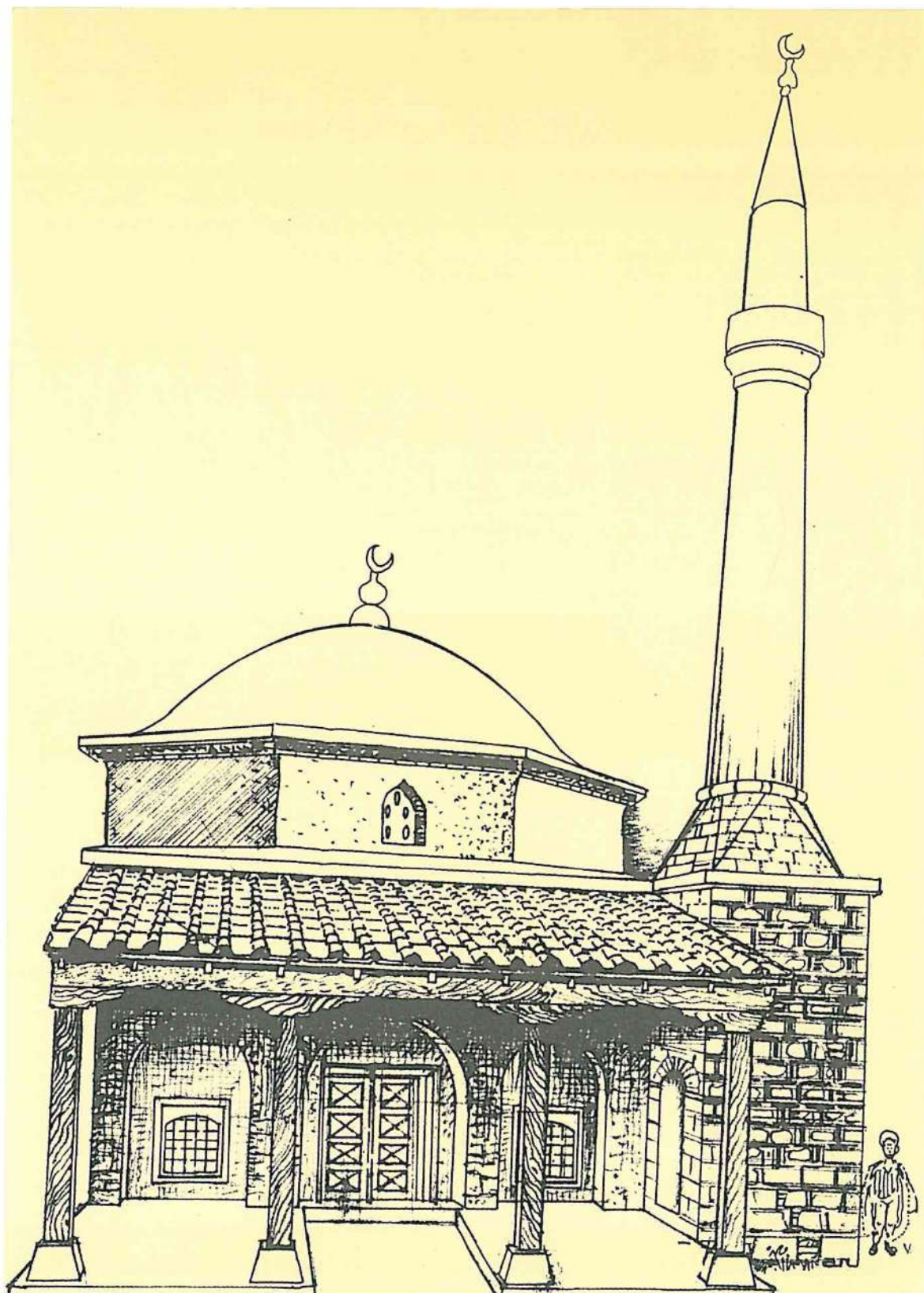
Ο παλιός ναός της Αγίας Παρασκευής. Κτίσθηκε το 1882 και κατεδαφίστηκε το 1968, για να αναγερθεί στη θέση του ο σημερινός ομώνυμος ναός.

Σχέδιο του παλαιού ναού του Αγίου Δημητρίου (1829-1978)
της Ναυπάκτου.

Ναύπακτος, θολωτή υποδομή τεμένους «Μεγάλης Πύλης»
(και παλαιού Αγίου Δημητρίου, 1829-1978). Προσπάθεια
αποκατάστασης όψης και κάτοψης βάσει σχεδίων και φωτογραφιών
Δ. Δ. Τριανταφυλλόπουλου.

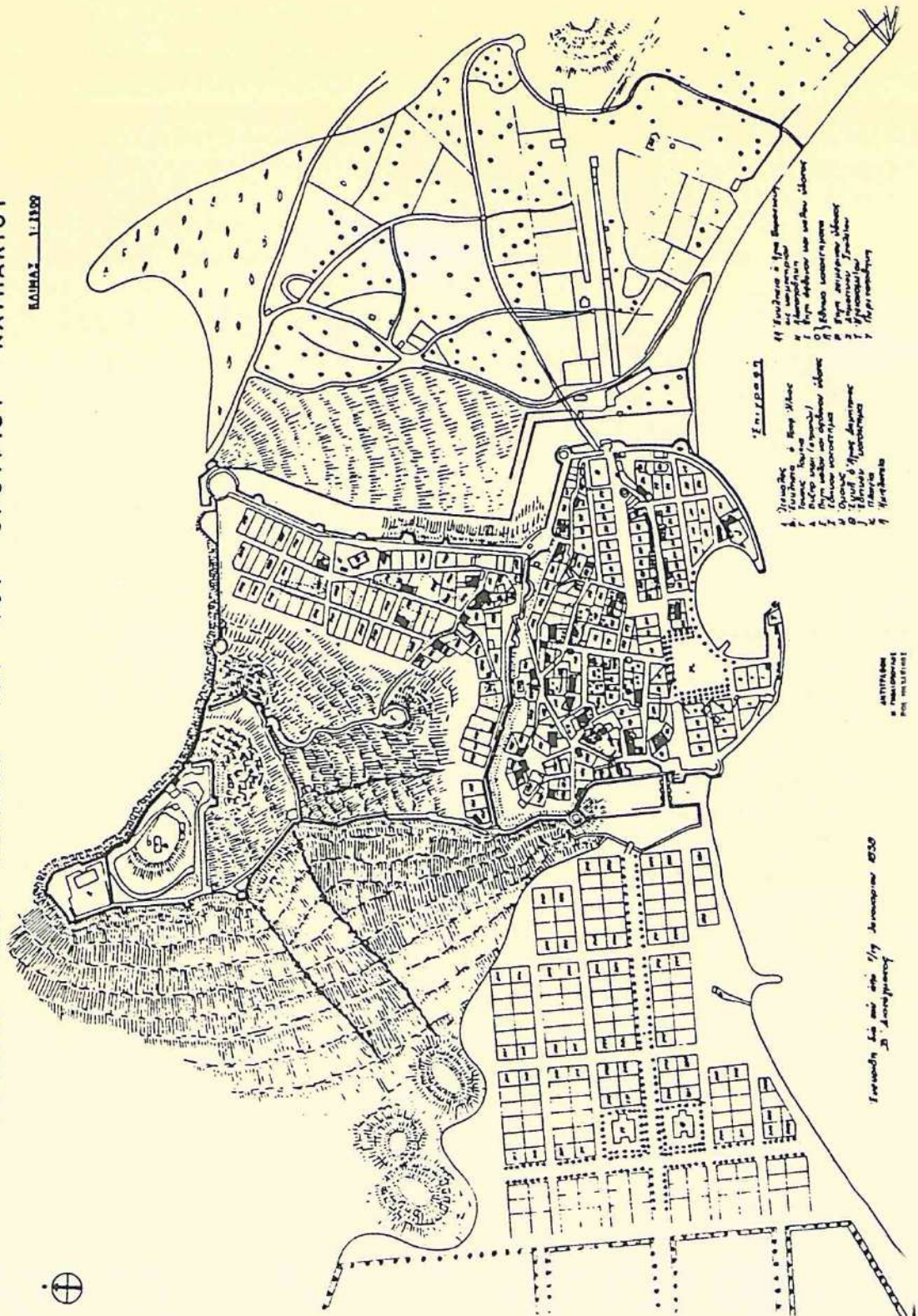
Το Φετιχιέ τζαμί στην ανατολική πλευρά του λιμανιού. Ανακαινίσθηκε πρόσφατα (Αργύρης Πετρονότης. Οθωμανικά αρχιτεκτονήματα Ναυπάκτου, Ναυπακτιακά ΣΤ, 1992-93.)

5.

*Η Ναύπακτος σε νεώτερες
εικαστικές απεικονίσεις*

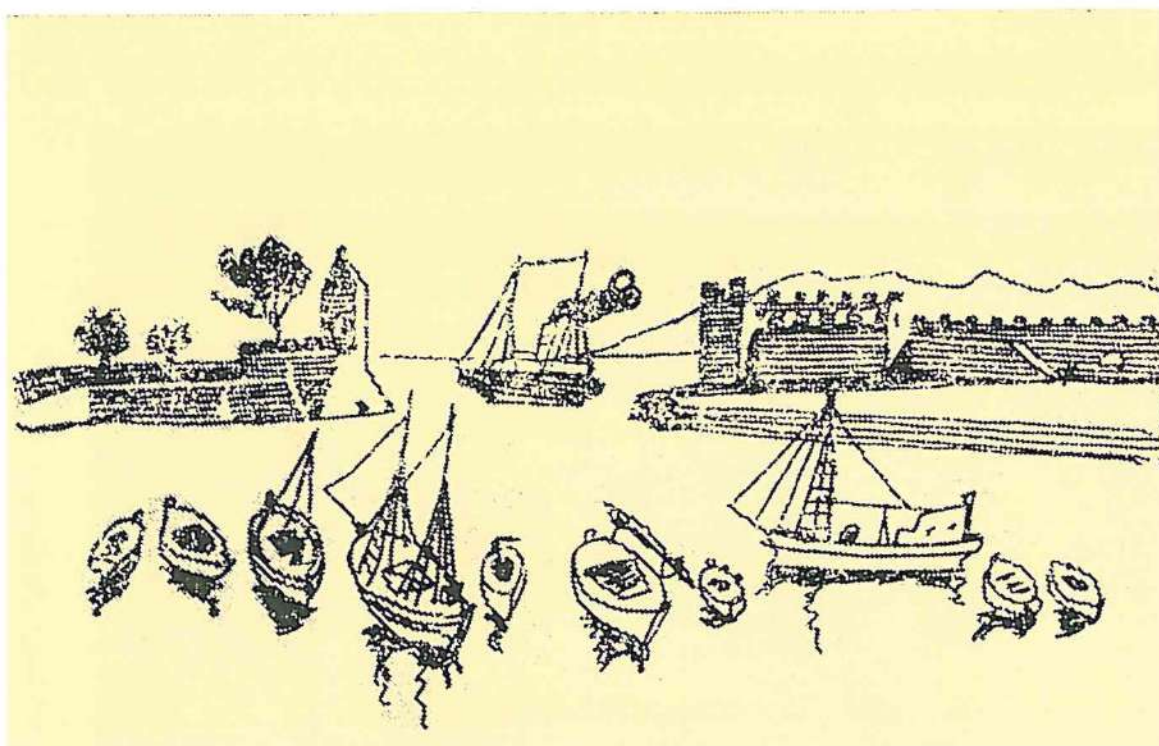
ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΦΡΟΥΡΙΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ

ΒΑΣΜΑΣ 1:1250

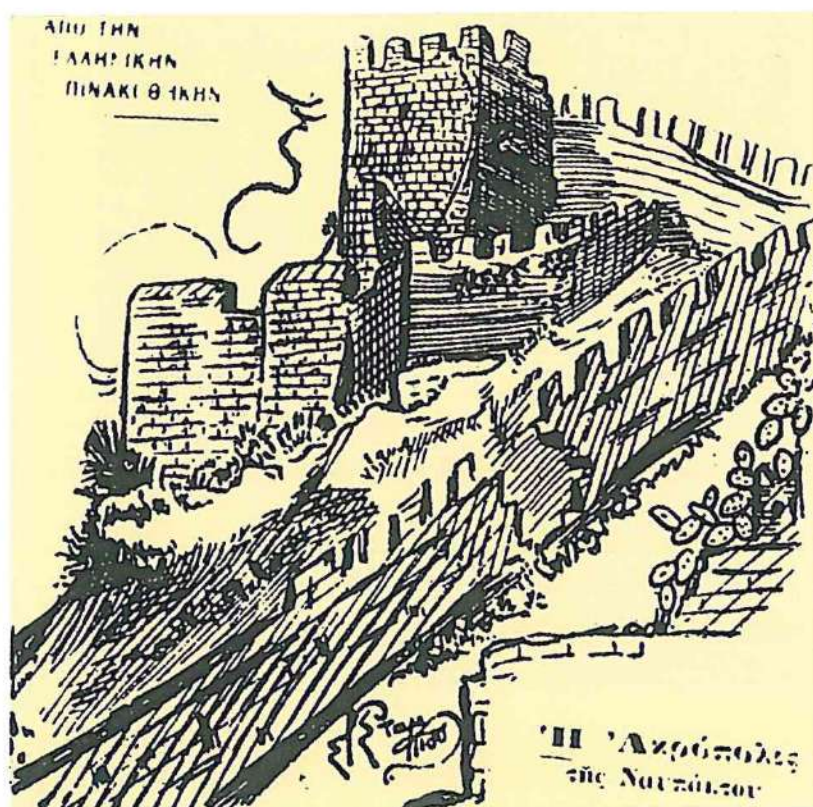

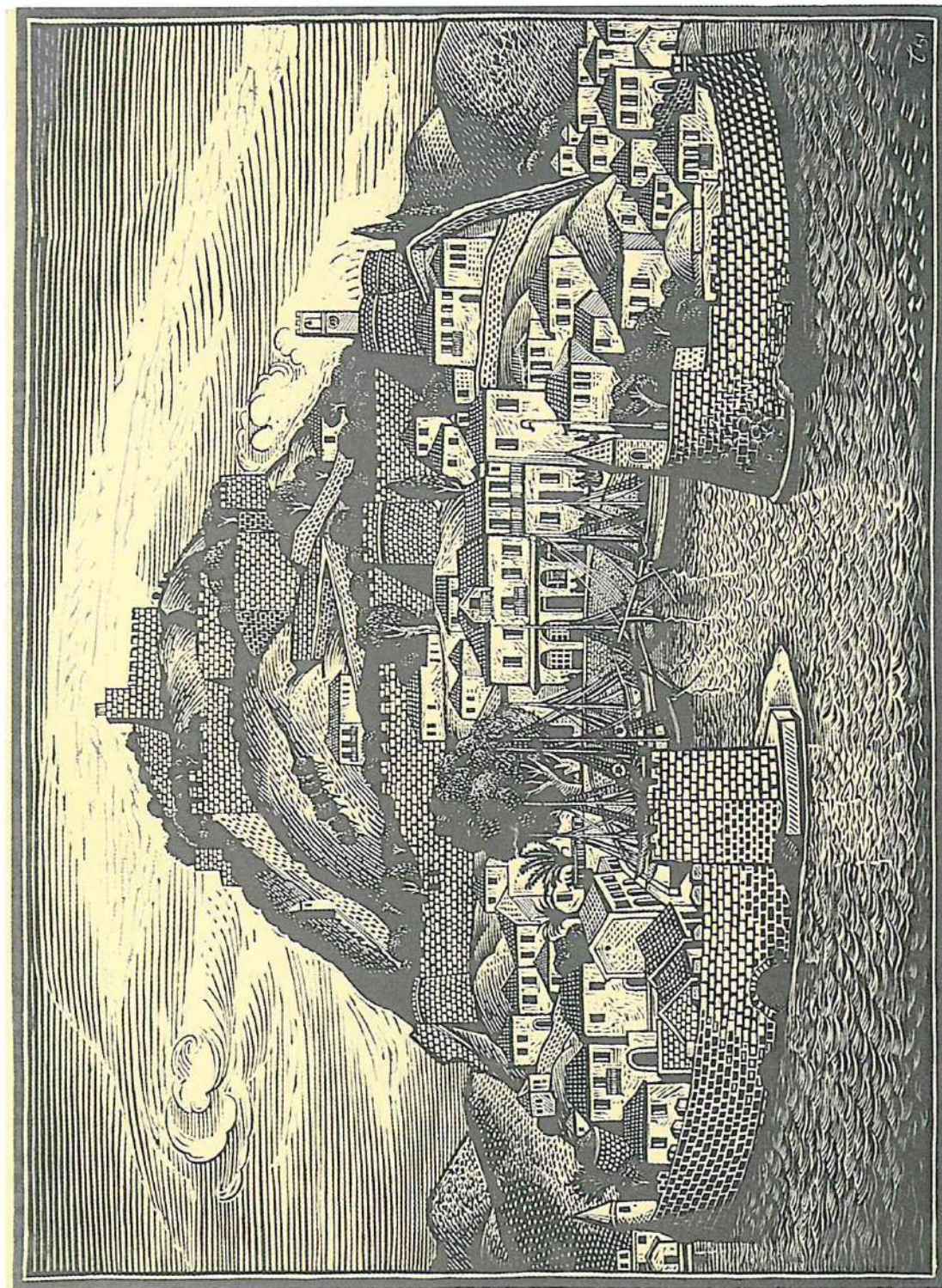
Συγκέντρωση οπλαρχηγών προ της Ναυπάκτου. Ο πίνακας φιλοτεχνήθηκε από τον Γάλλο Leblanc το 1828. Στο κάτω μέρος του πίνακα αναγράφονται τα ονόματα των οπλαρχηγών Κ. Τζαβέλα, Νικηταρά, Κολοκοτρώνη, Ν. Μπότσαρη, Χατζηχρήστου, Παπάζογλου, Κανάρη και Μιαούλη, που η φαντασία του καλλιτέχνη συγκέντρωσε στο χώρο αυτό. Το πρωτότυπο του έργου βρίσκεται σήμερα στο ανάκτορο των Βερσαλλιών, στο Παρίσι. (Διον. Κόκκινου. Ιστορία της νεώτερης Ελλάδος. Εκδ. ΜΕΛΙΣΣΑ, 1970).

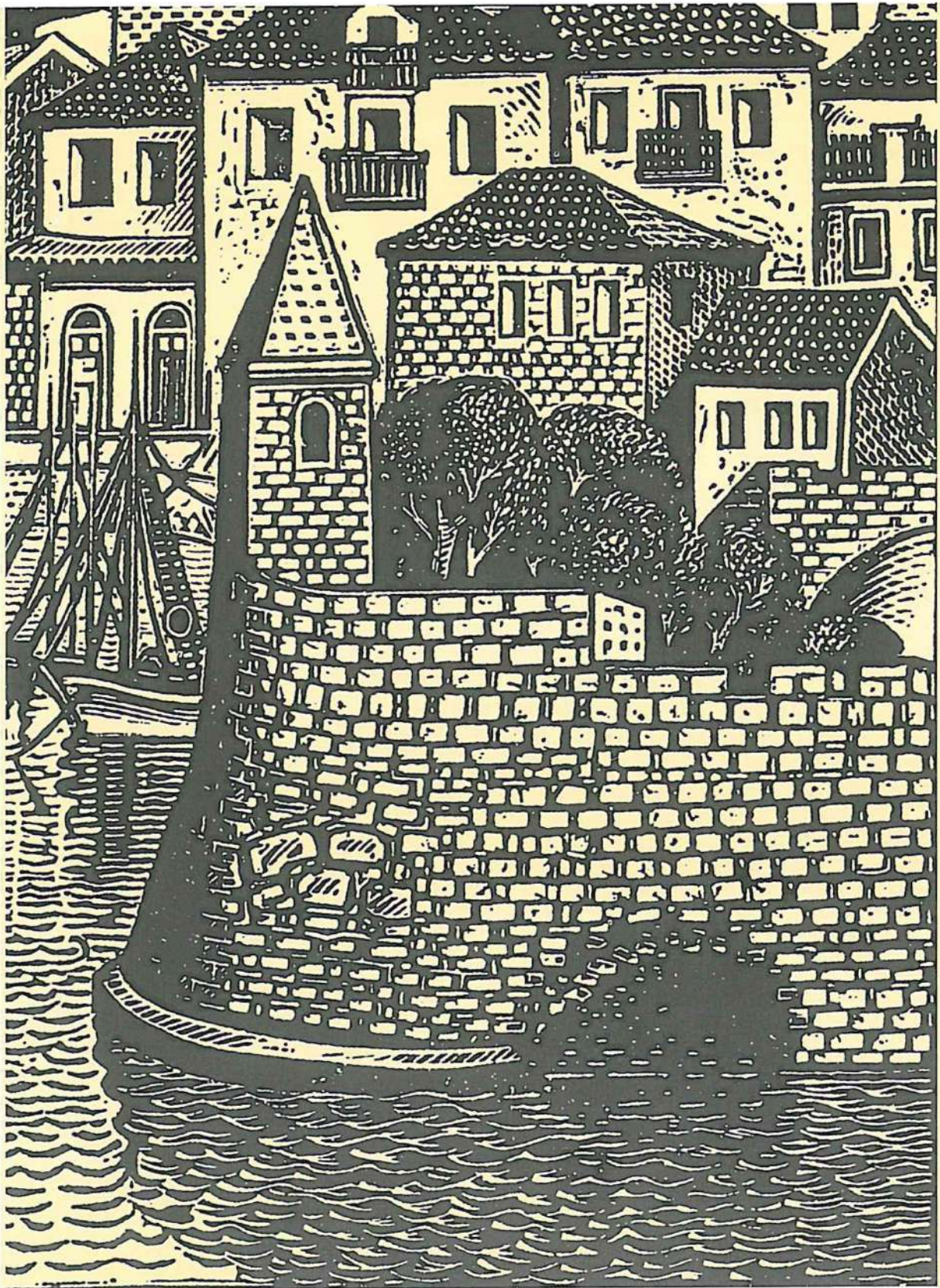
Σχέδιο του Κ. Γραμματόπουλου, από το βιβλίο του Γ. Αθάνα «Βαθιές Ρίζες».

Η Ακρόπολη της Ναυπάκτου όπως την ιχνογράφησε ο Σταμάτης Σταματίου. (Ναυπακτικά ΙΑ' 2002).

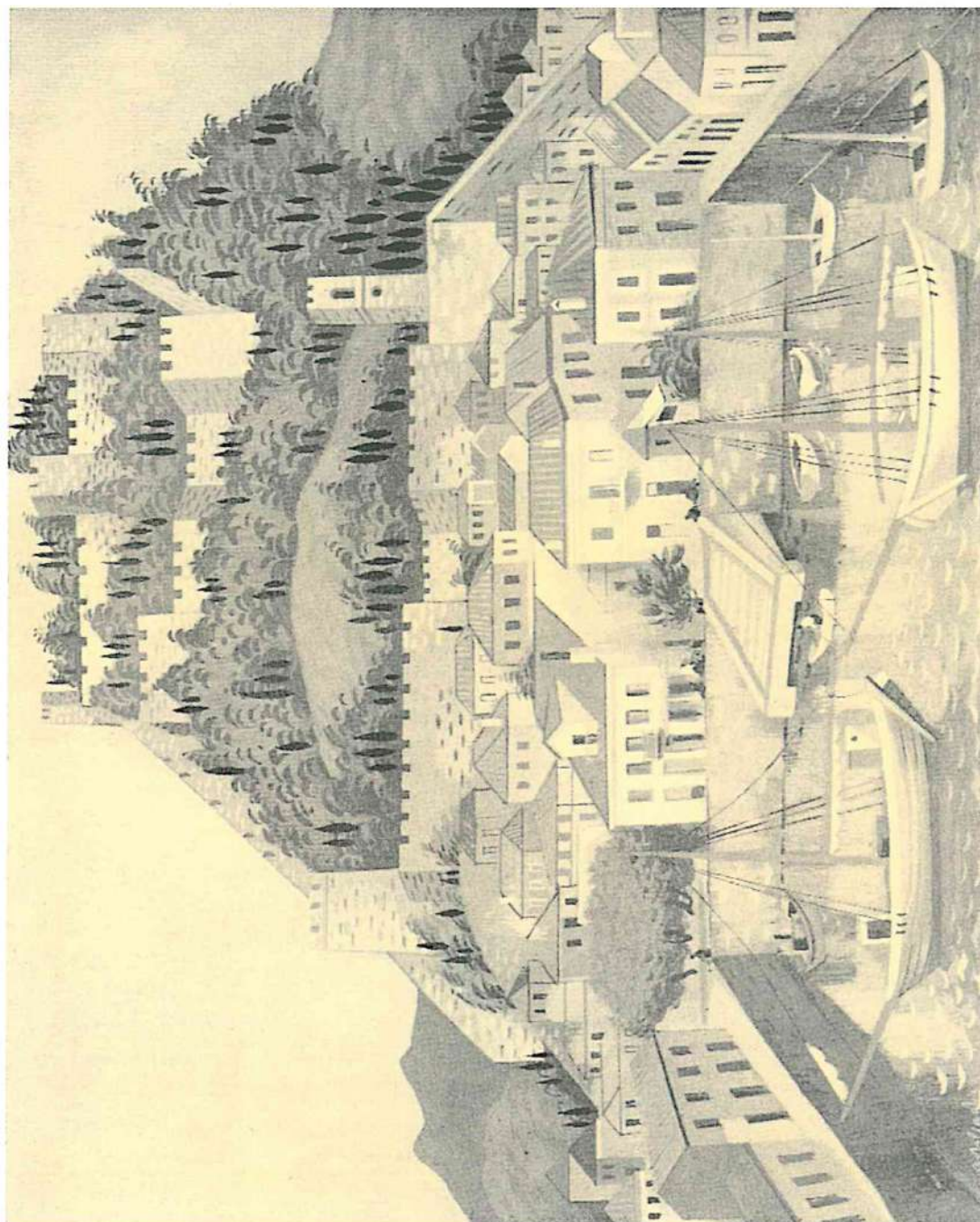
Άποψη της Ναυπάκτου. Χαρακτικό του Τάσου Αλεβίζου.

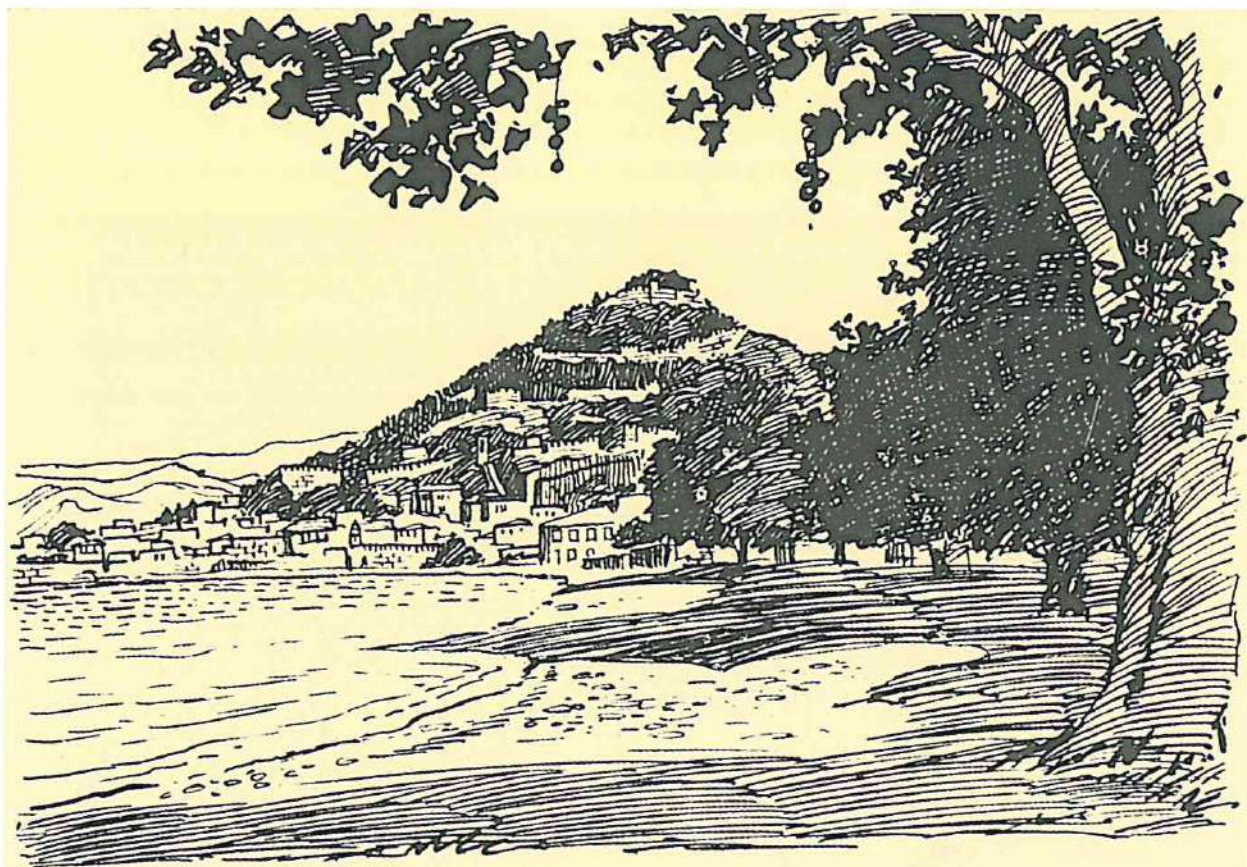
Λεπτομέρεια από το χαρτακιό του Τάσου Αλεβίζου.

Άποψη του φρουρίου της Ναυπάκτου. Έργο του Ράλλη Κοψίδη.

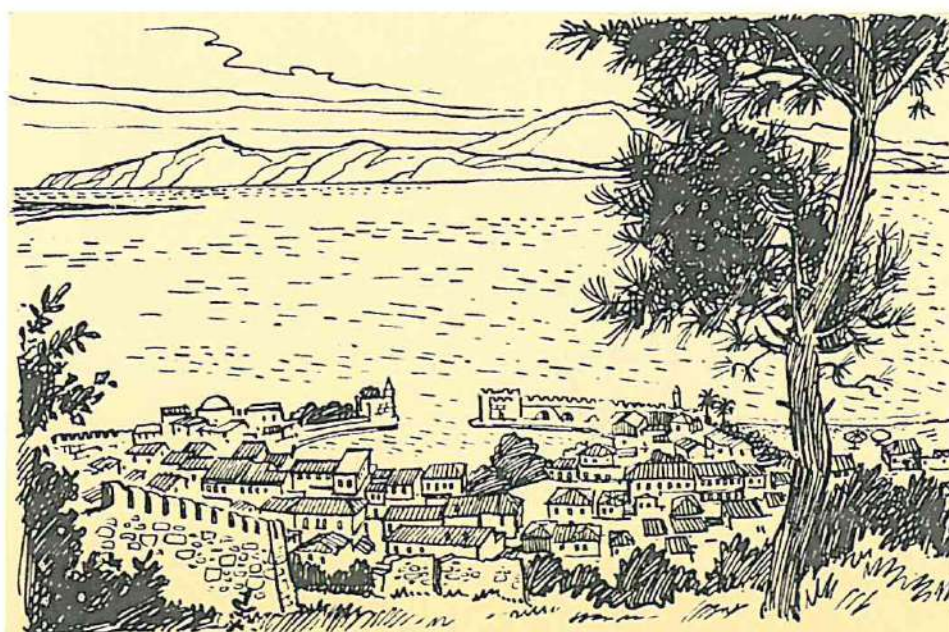

Η Ναύπακτος σε πίνακα από τέμπρα (1962) του Λαρισαίου ζωγράφου και αγιογράφου
Αγνόρα Αστεριάδη (1898-1977).

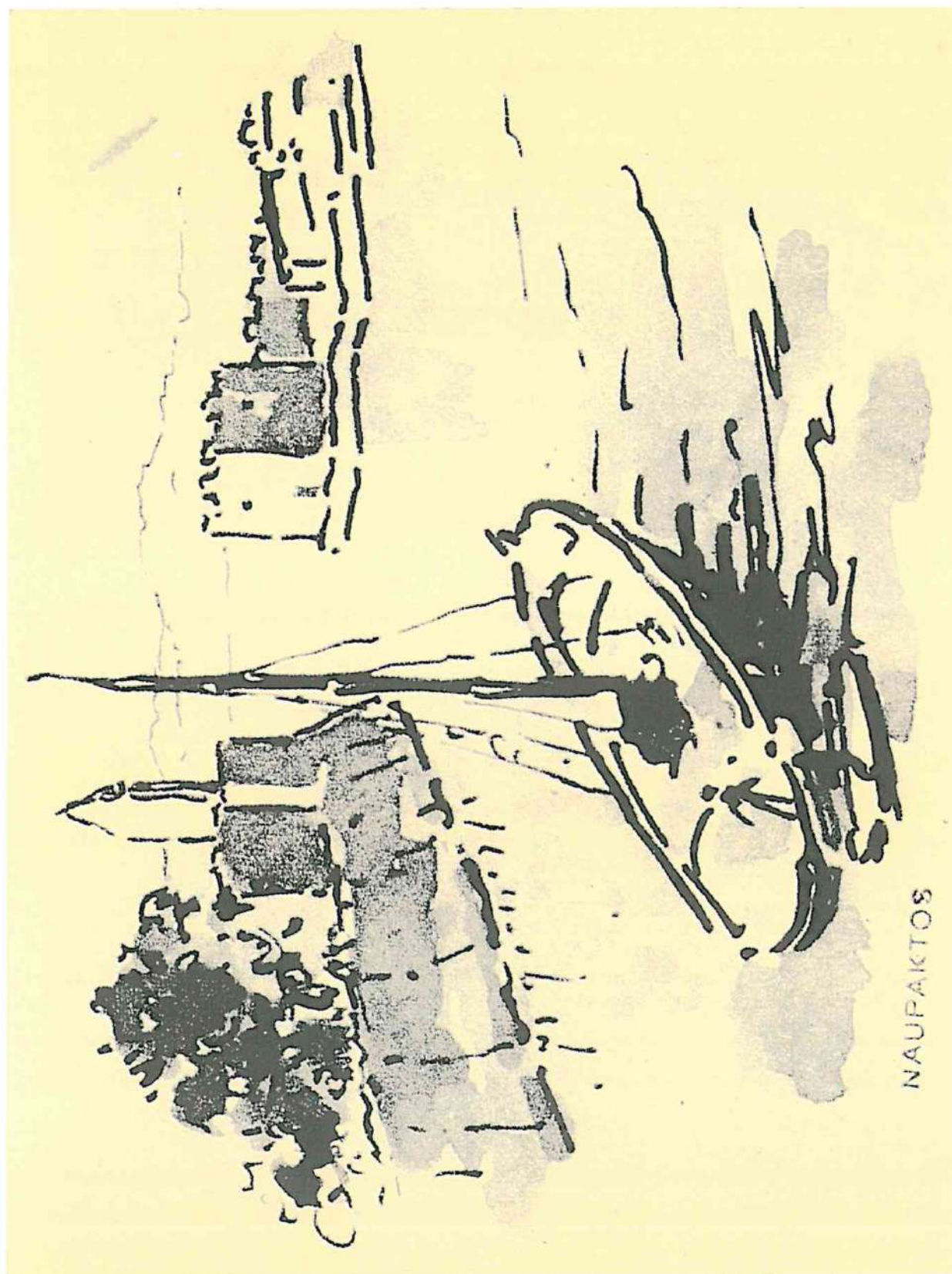
ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ - ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟ ΑΠΟ ΤΟ ΓΡΙΜΠΟΒΟ

Σχέδιο αγνώστου με θέμα «Ναύπακτος-Το φρούριο από το Γρίμποβο», που δημοσιεύθηκε στην σύντομη ιστορία πόλεως Ναυπάκτου, έκδοση βιβλιοχαρτοπωλείου-τυπογραφείου «Λάμπρος Φράγκος».

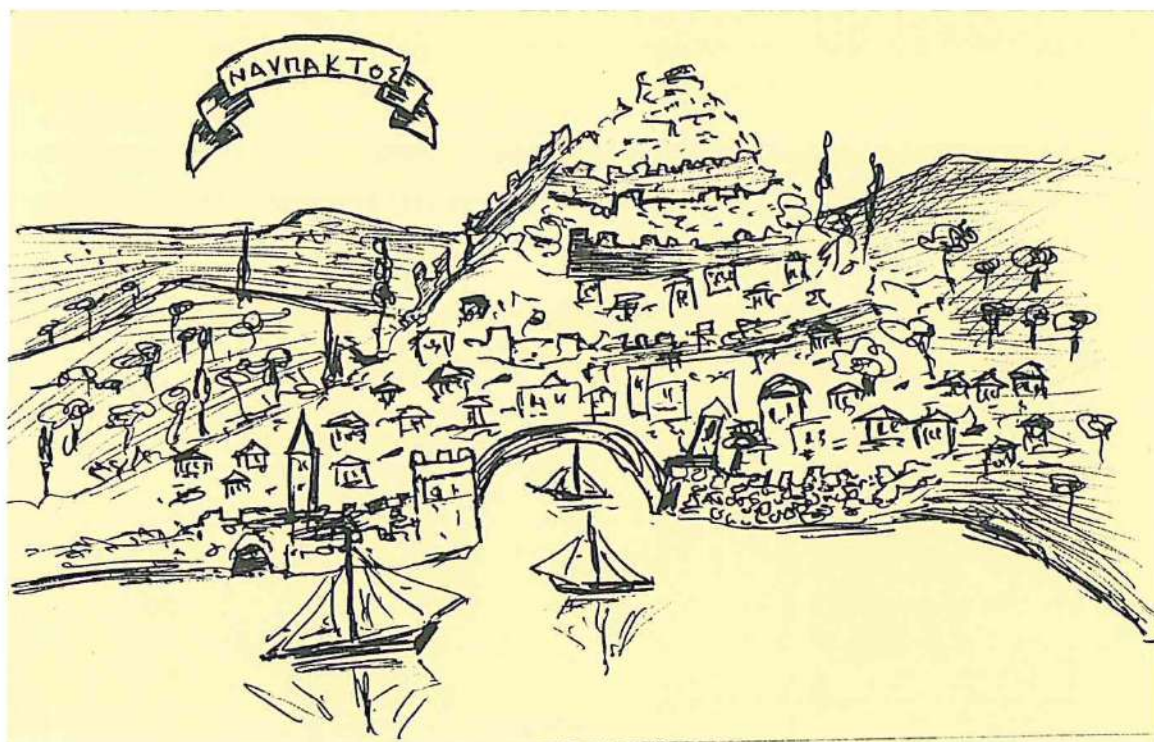
ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ - ΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΑΠΟ ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟ

Σχέδιο αγνώστου με θέμα «Ναύπακτος-Το λιμάνι από το φρούριο» που δημοσιεύθηκε στην σύντομη ιστορία πόλεως Ναυπάκτου, έκδοση βιβλιοχαρτοπωλείου-τυπογραφείου «Λάμπρος Φράγκος».

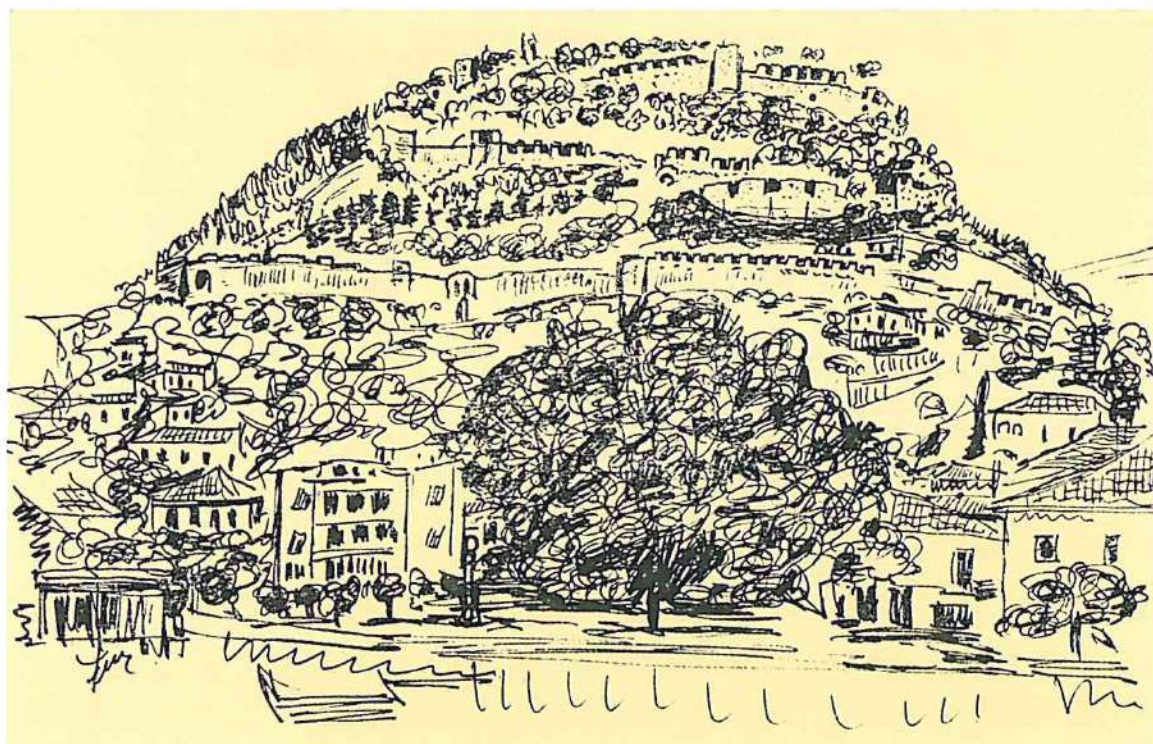

ΝΑΥΡΑΚΤΟΣ

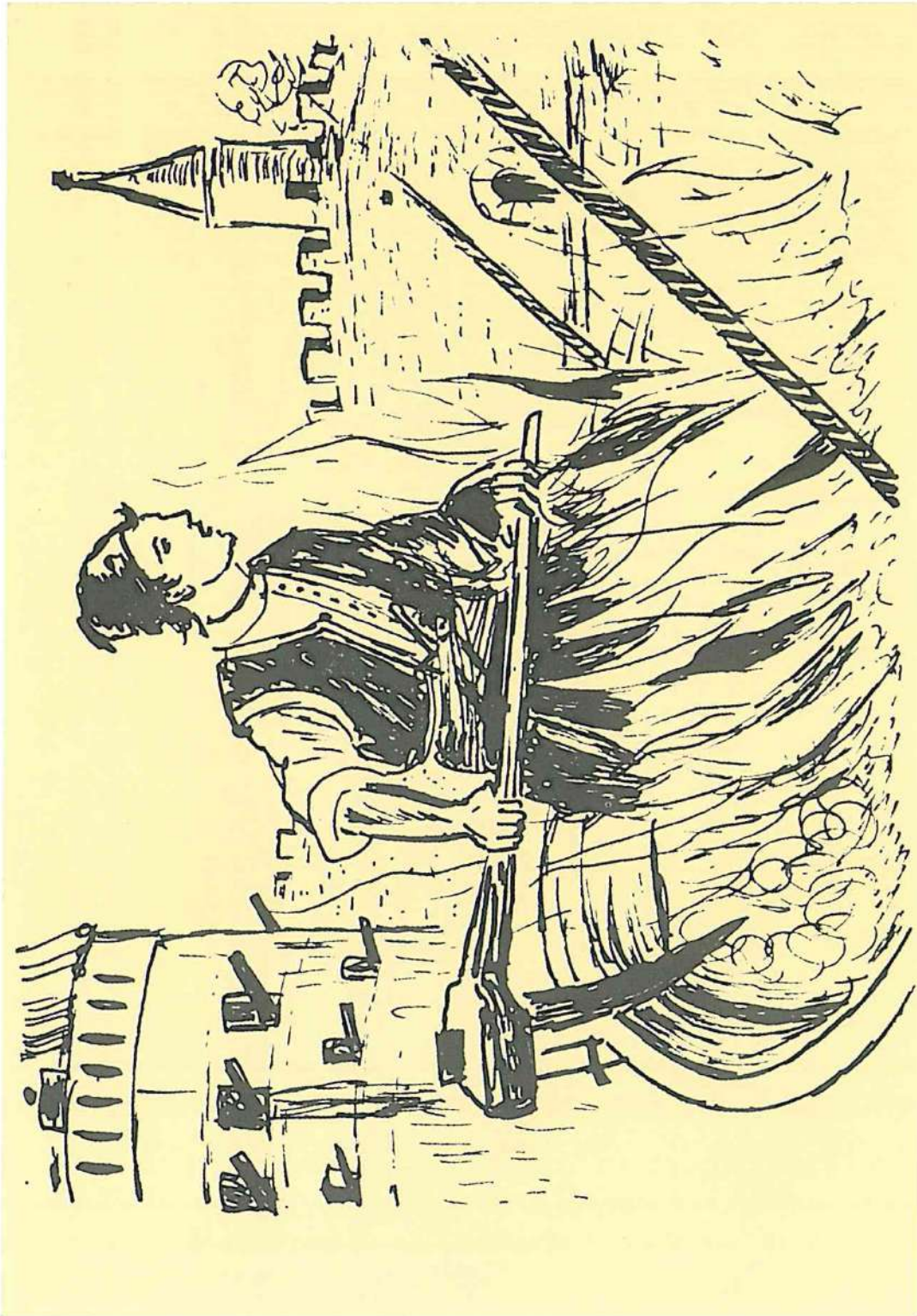
Το λιμάνι της Ναυπάκτου. (έργο αγνώστου). Συλλογή Κώστα Κωτούλα.

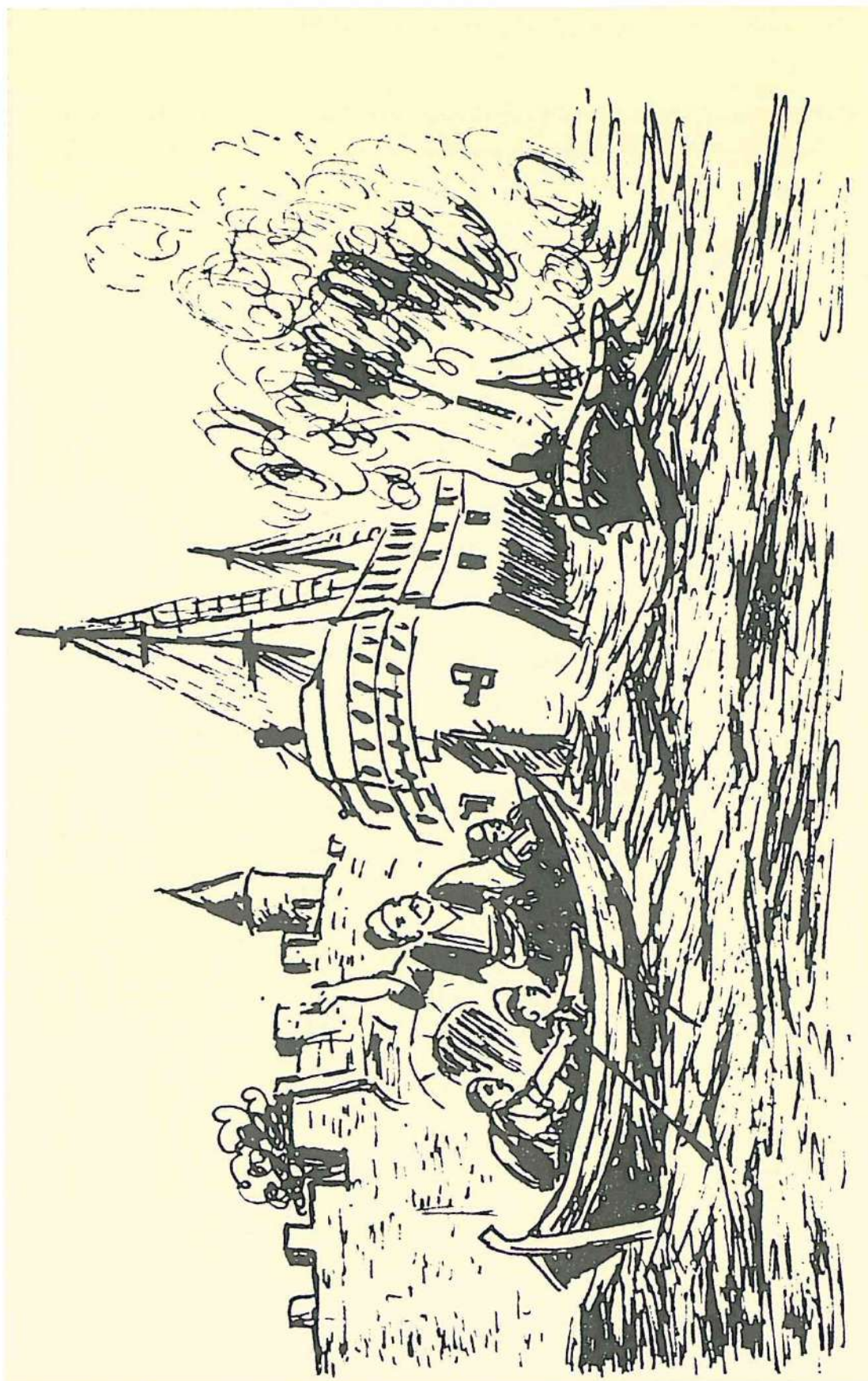
Έργο Αθανασίου Παπαθανασόπουλου, μαθητού Γυμνασίου Ναυπάκτου, 1953.

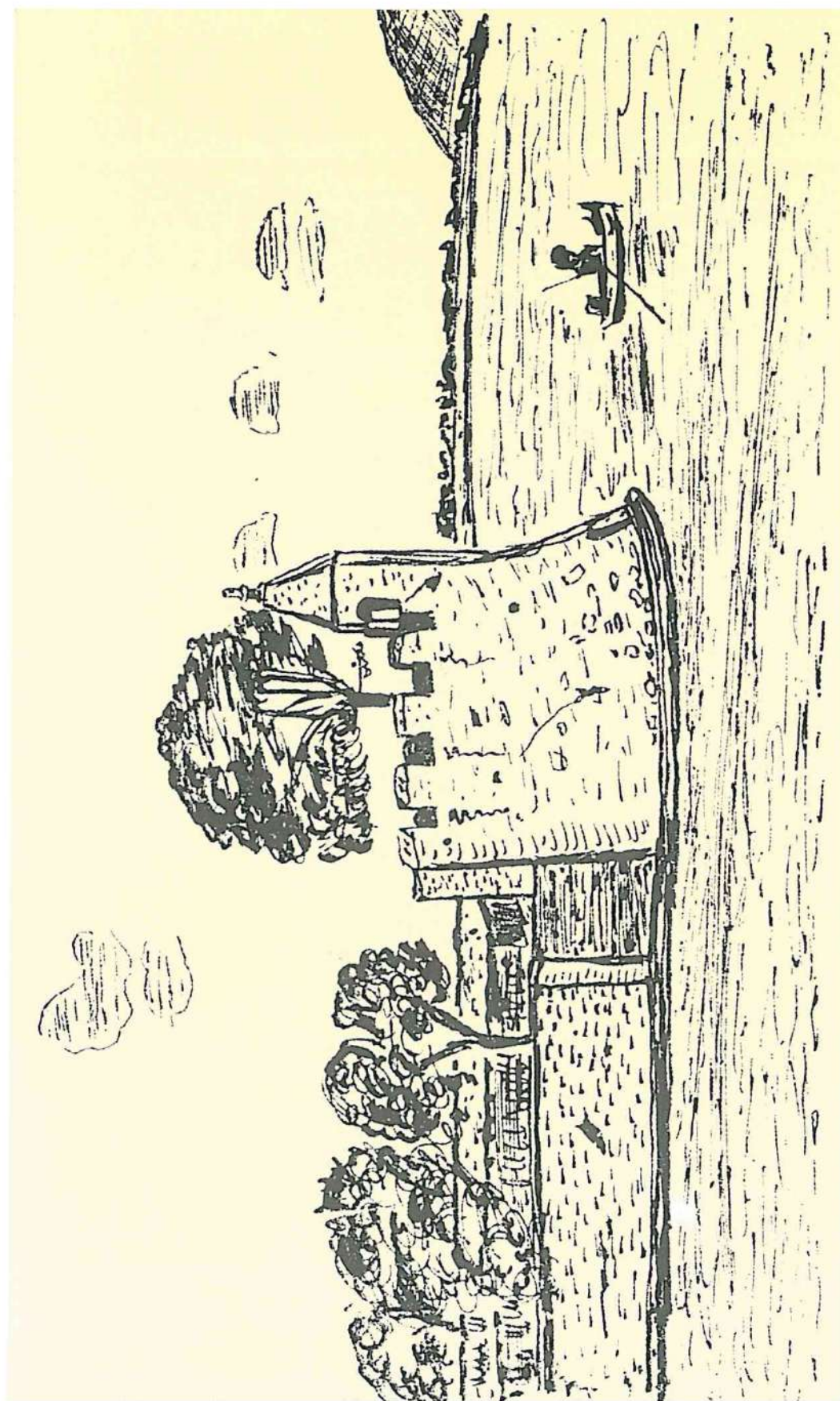
Ο λόφος με το κάστρο της Ναυπάκτου, σχέδιο του Γιάννη Γκίκα από το βιβλίο του «Κάστρα» 1979.

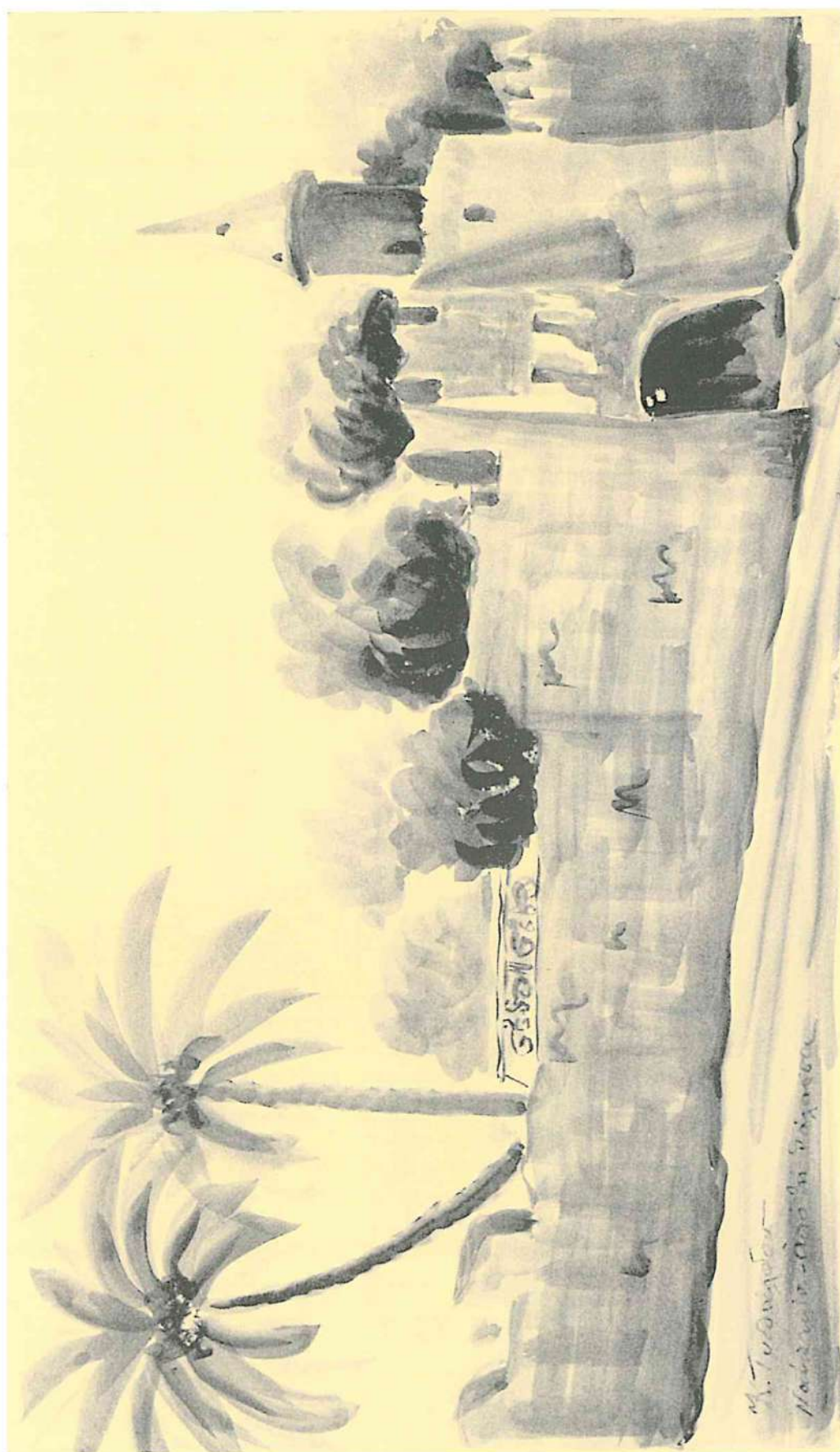
Σχέδιο αγνώστου από το βιβλίο του Κ. Οικονόμου «Φλεγόμενο φλάμπουρο». Απεικονίζει προσπάθεια του νεαρού Γιώργη Ανερογιάννη-Παξινού να πυρπολίσει την τουρκική φρεγάτα που βρισκόταν λιμενισμένη στα νερά της Ναυπάκτου τον Μάιο του 1821.

Σχέδιο αγνώστου από το βιβλίο του Κ. Οικονόμου «Φλεγόμενο φλόμπουρο». Απεικονίζει προσπάθεια του νεαρού Γιώργη Ανεμογιάννη-Παξινού να πυρπολίσει την τουρκική φρεγάτα που βρισκόταν λιμενισμένη στα νερά της Ναυπάκτου τον Μάιο του 1821.

Παραθαλάσσιοι προμαχώνες στη Ναύπακτο, σχέδιο του Γιάννη Γκίκα από το βιβλίο του «Κάστρα Α'», 1979.

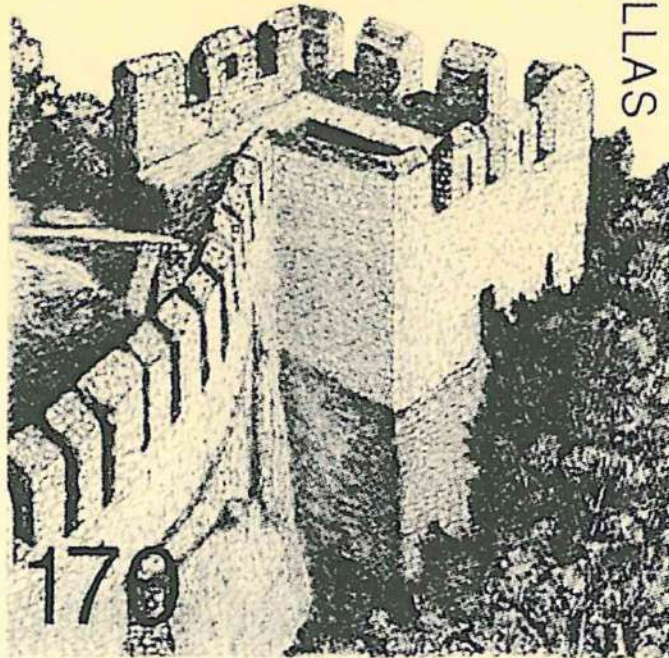

Ο νοτιοδυτικός θαλάσσιος προμαχώνας του φρουρίου της Ναυπάκτου. Έργο της Κ. Τυπάλδου.

ΚΑΣΤΡΟ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ

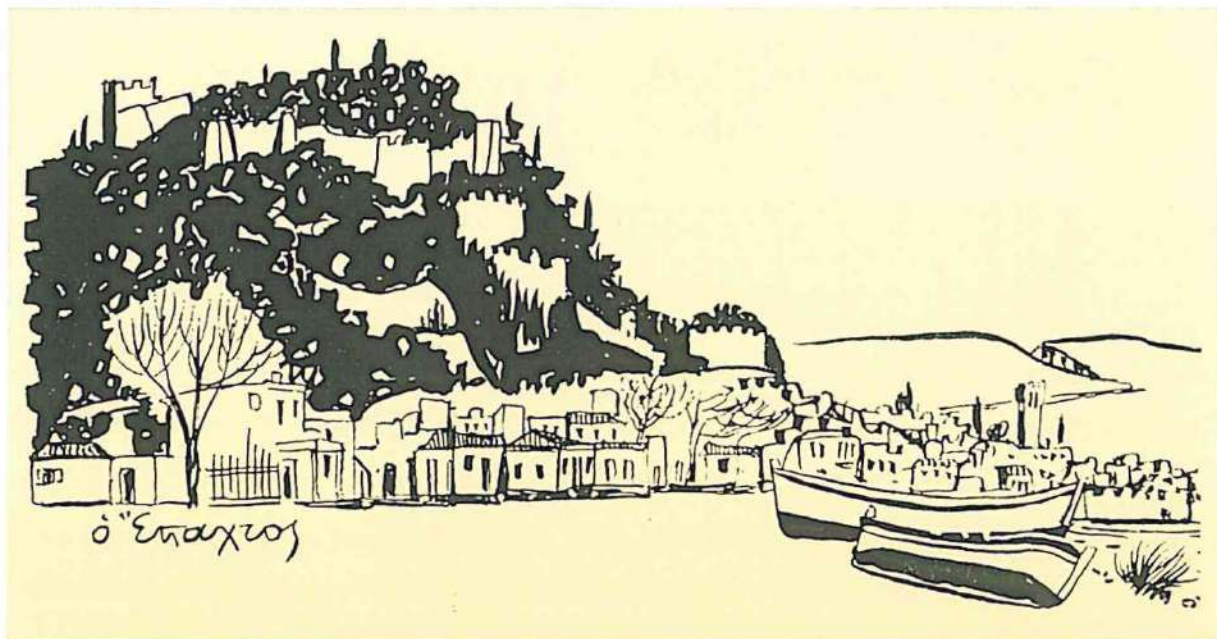
1998

HELLAS

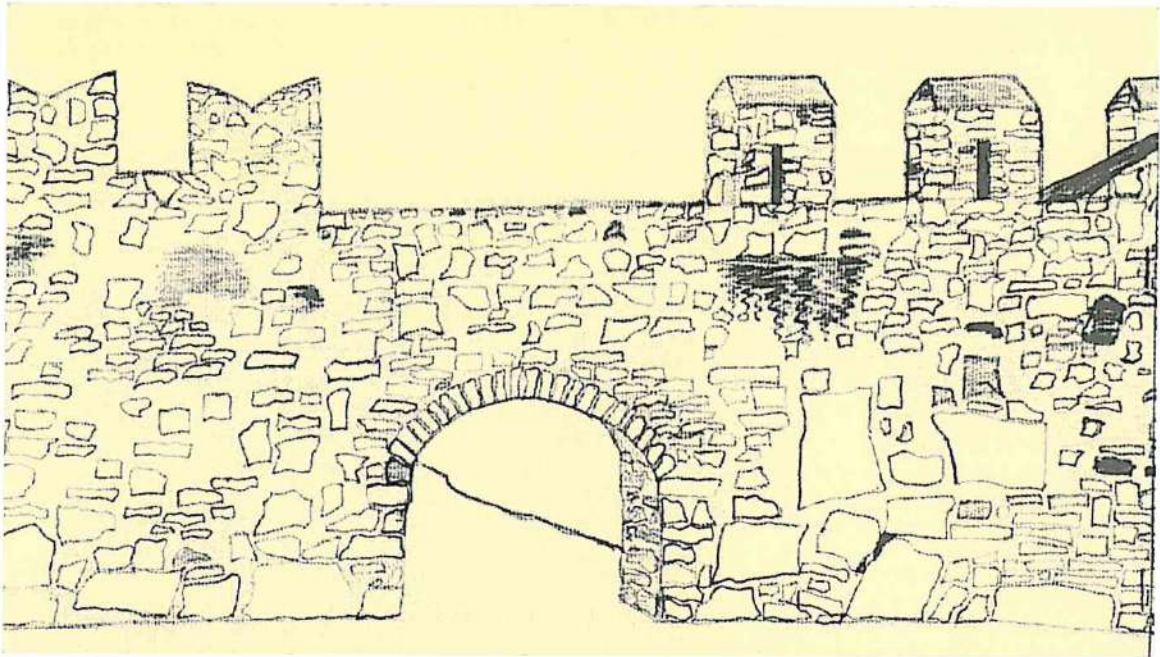

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

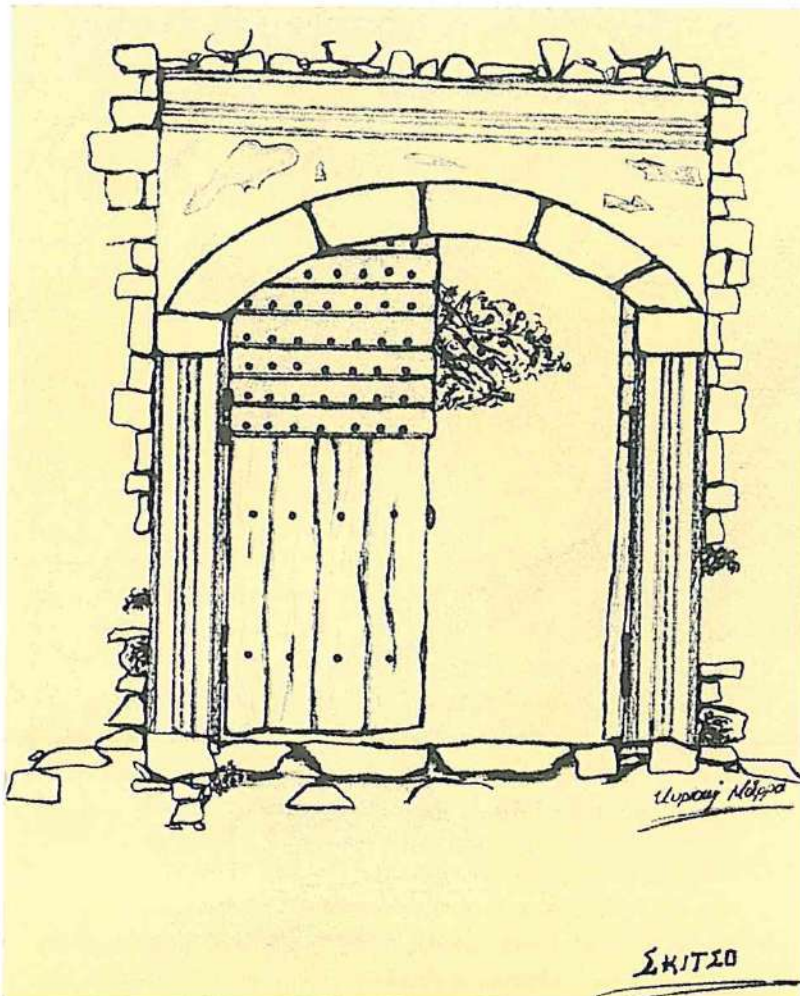
Μερική άποψη του φρουρίου της Ναυπάκτου από απεικόνιση σε γραμμάτισμο των Ελληνικών Ταχυδρομείων, που κυκλοφόρησε το 1998.

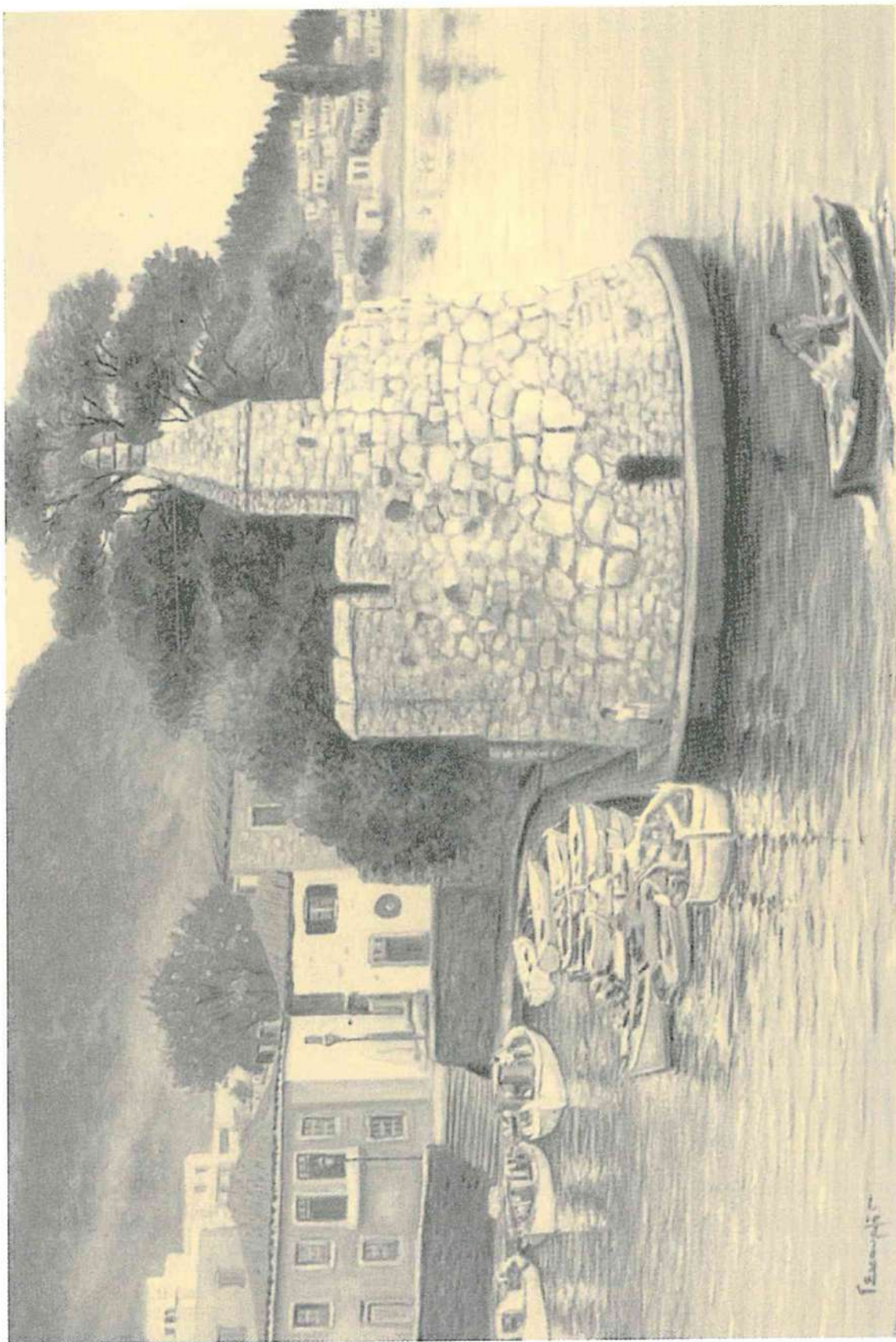
Σχέδιο της Ναυπάκτου από τον Σπύρο Βασιλείου. (Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου «Αιχμάλωτοι», Αθήνα 1992).

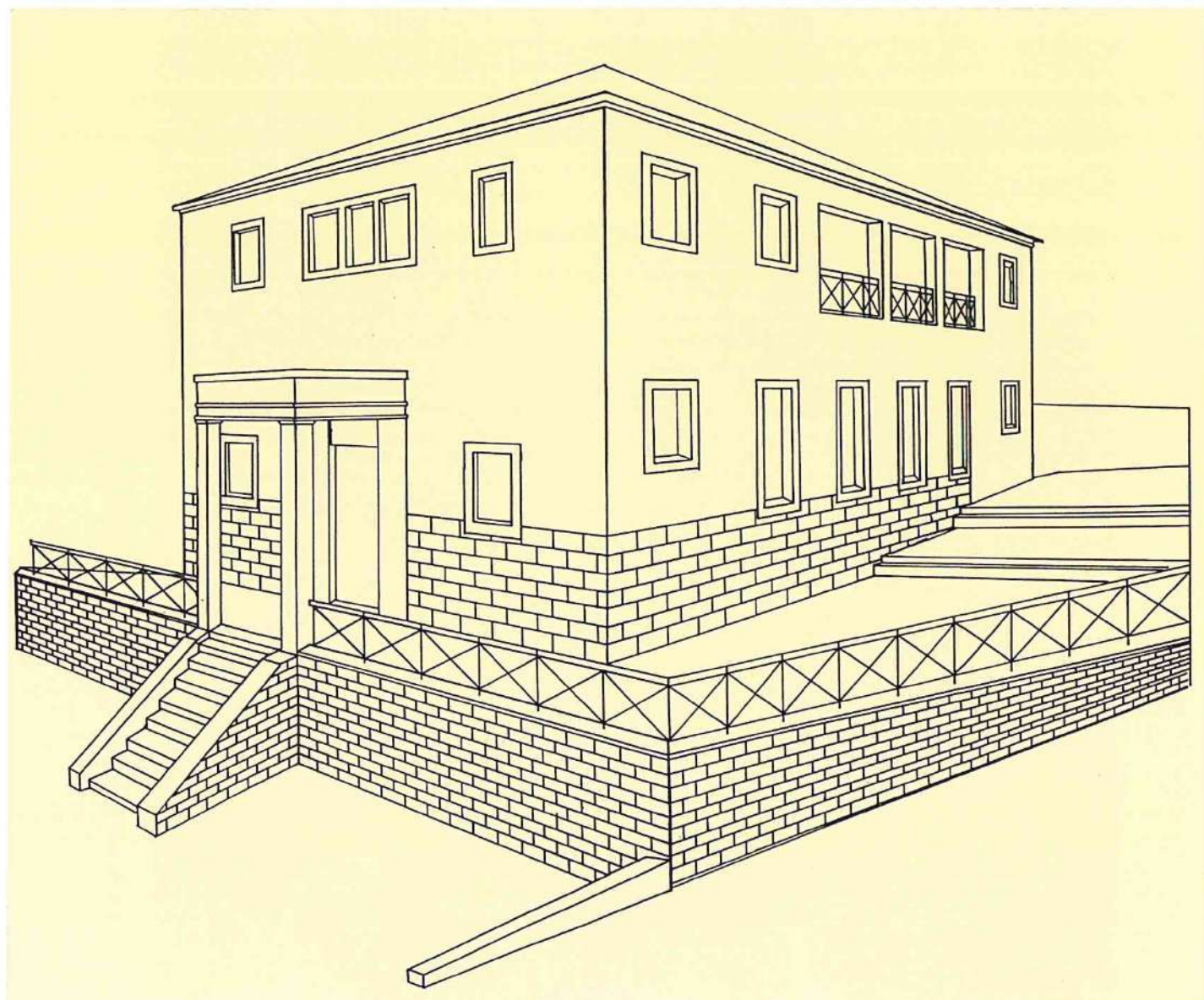
Σχεδιάσμα της πύλης του φρουρίου από τη θάλασσα. (Φωτεινή Τσάκωνα).

Σχεδιάσμα της
Σιδηρόπορτας
του φρουρίου
Ναυπάκτου.
(Κυριακή Μάρα).

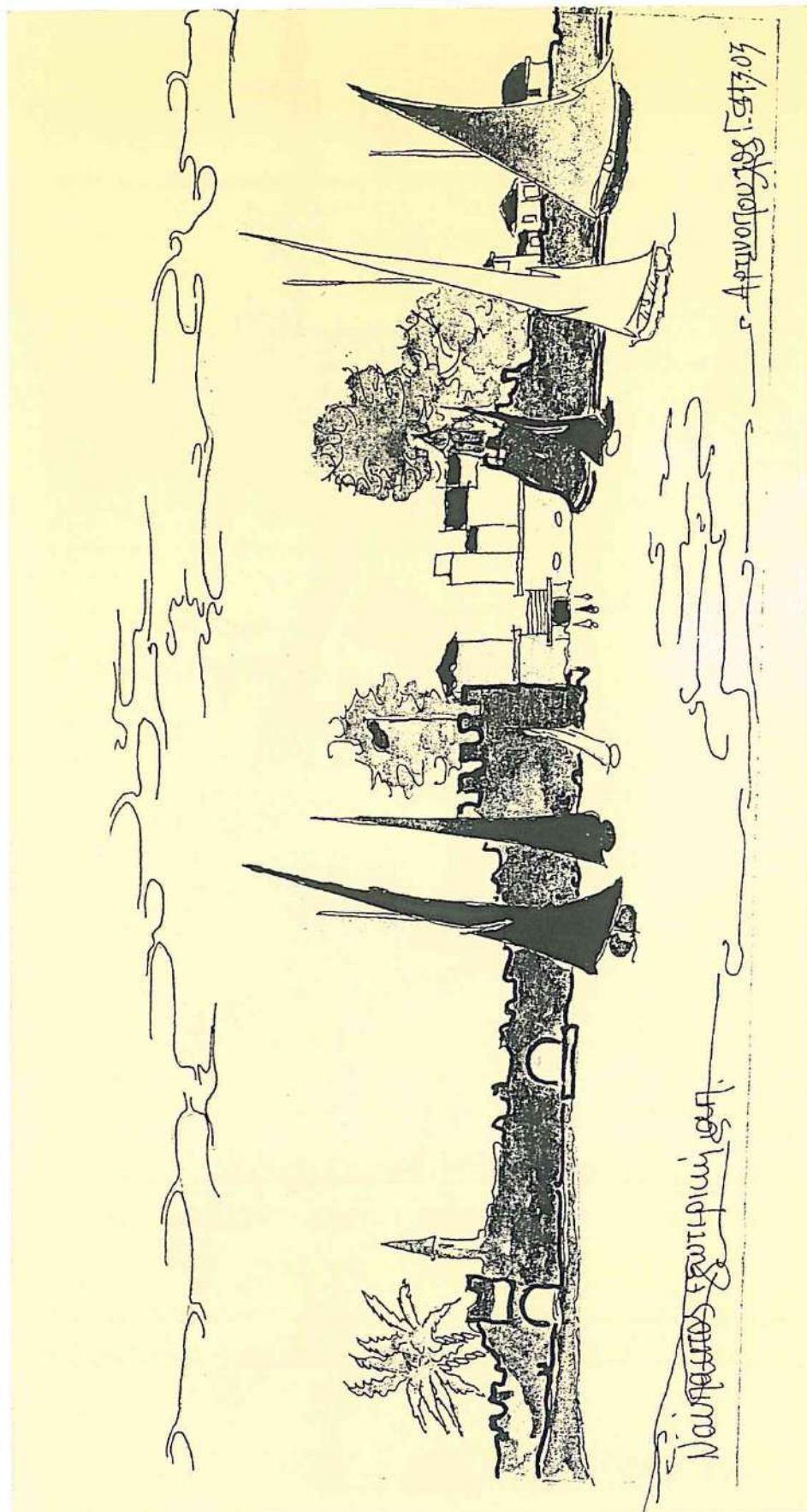
Ο φάρος στον ανατολικό βραχίονα του λιμανιού. Έργο Γ. Σκουρλή.

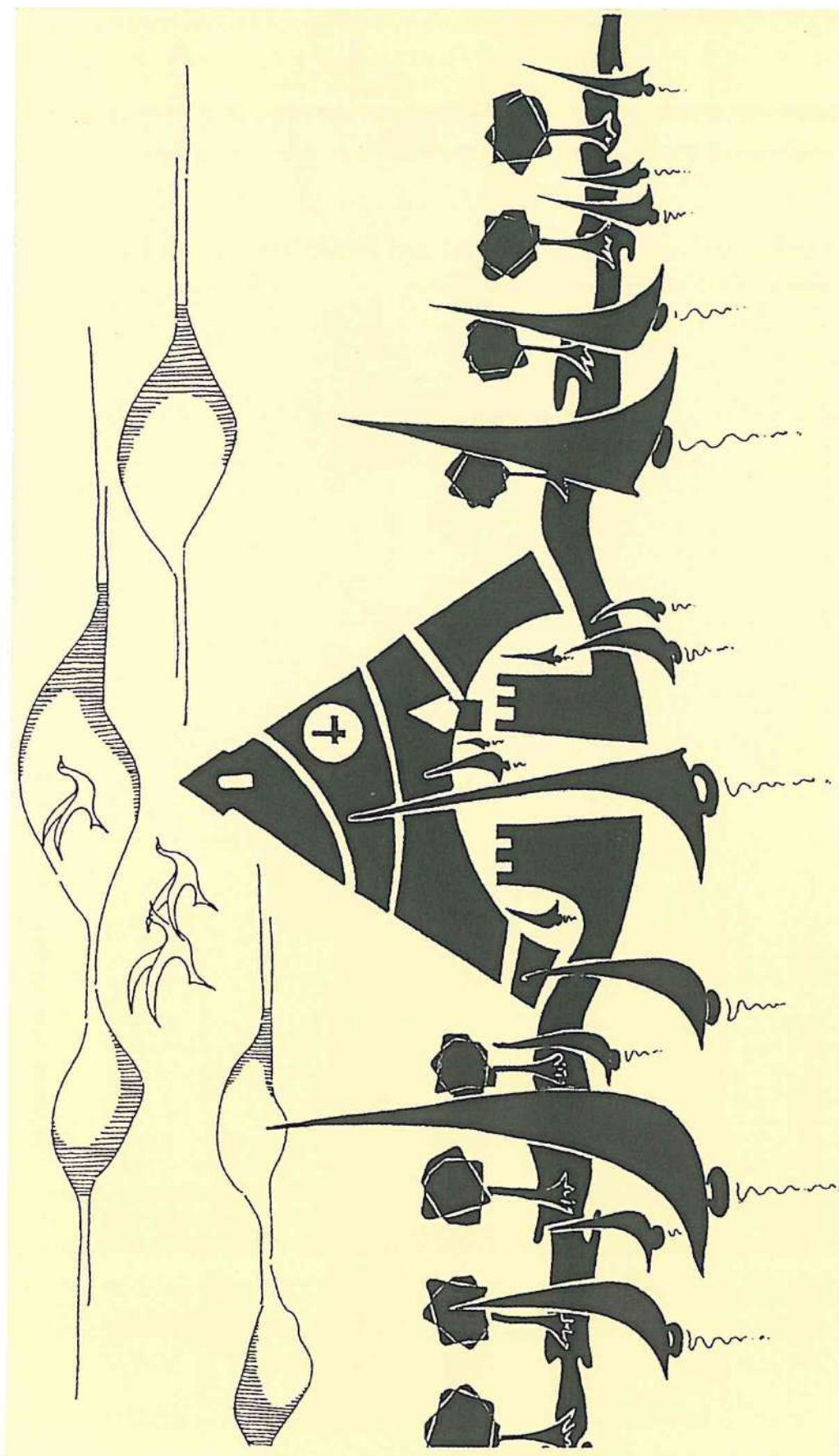
Η Παπαχαράλμπος Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου.
Σκίτσο Φωτεινής Πολυχρόνου

6.

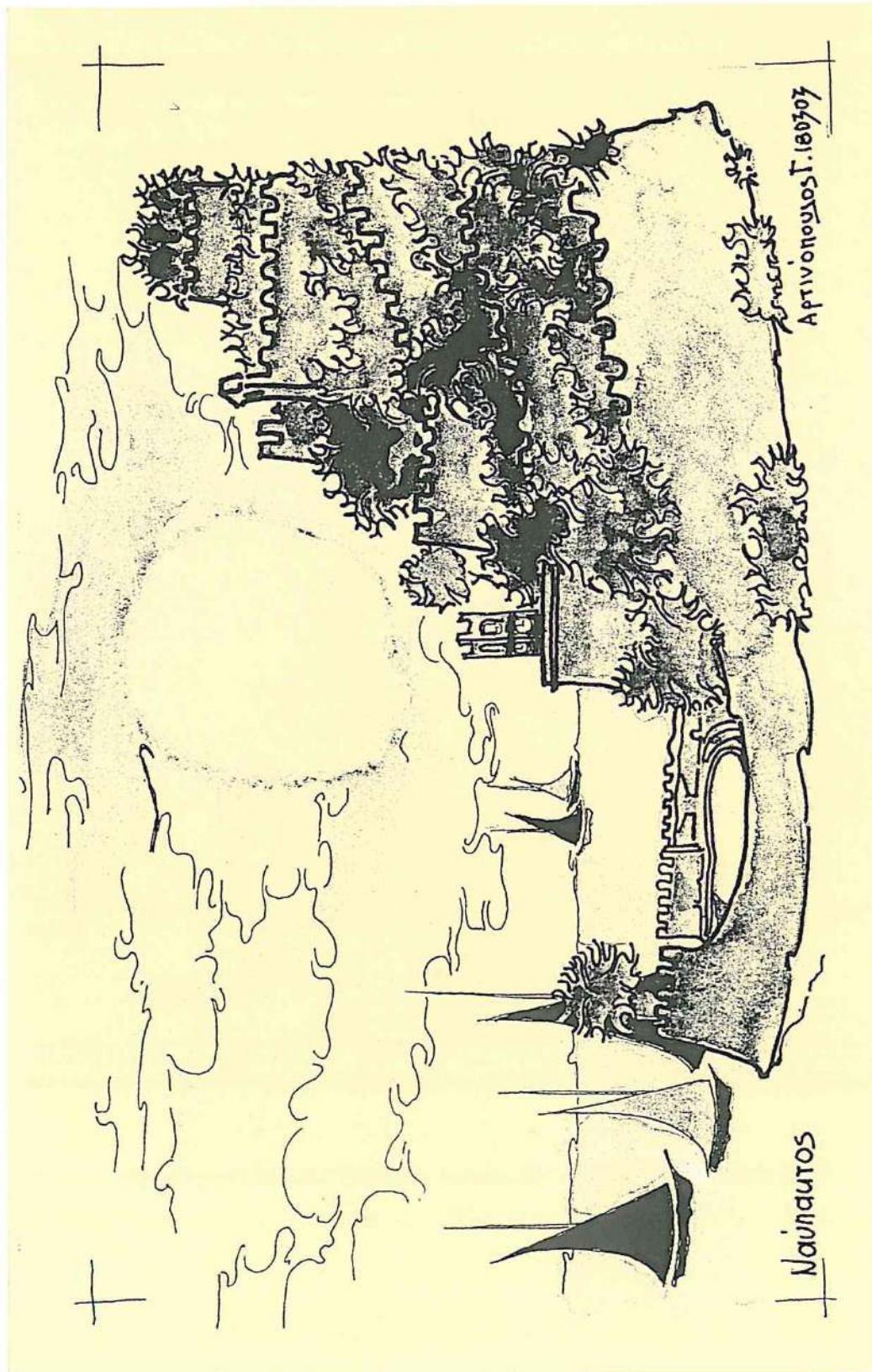
*Σχεδιάσματα του ζωγράφου
Γιάννη Αρτινόπουλου*

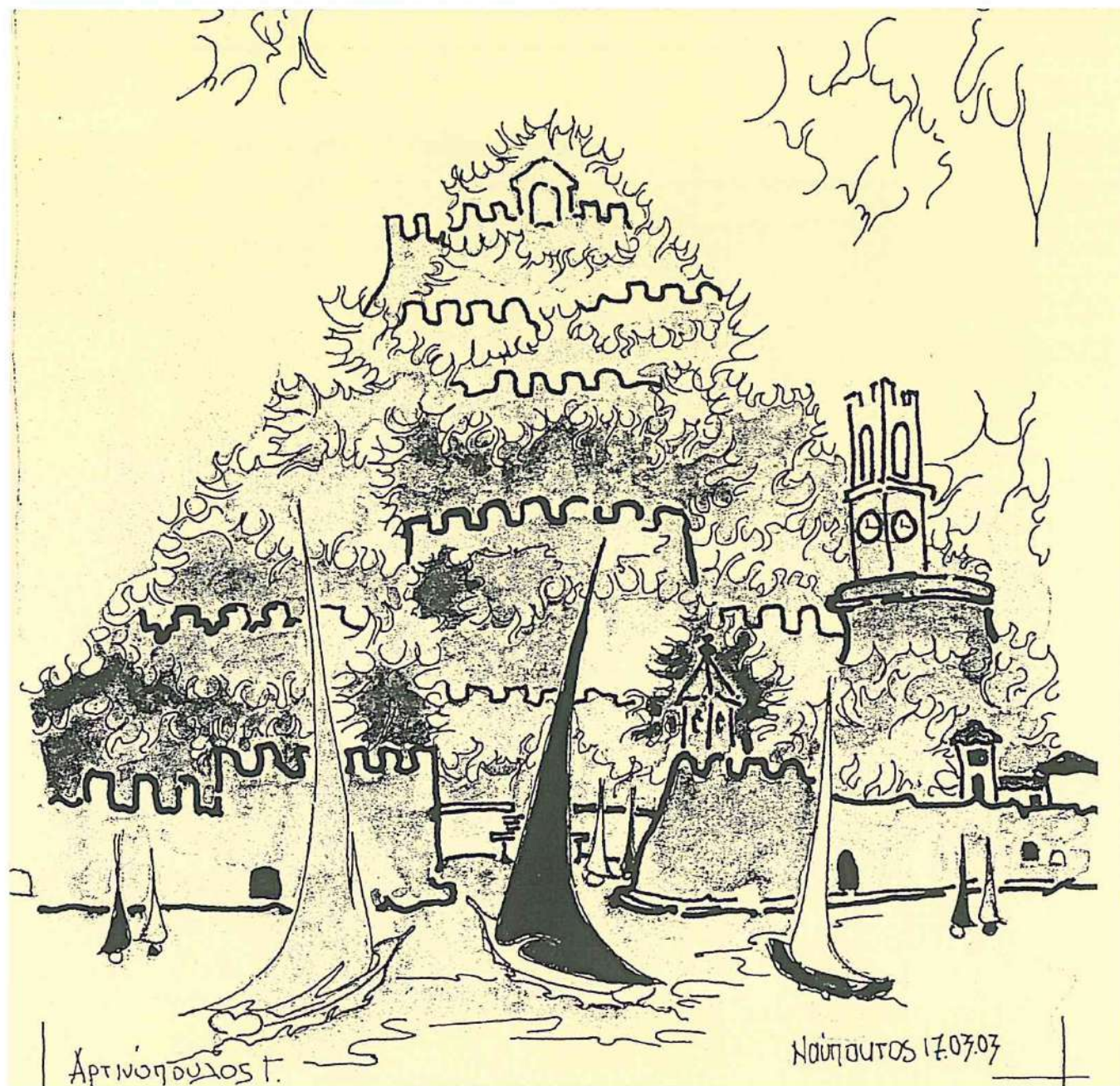
Είσοδος του λιμανιού της Ναυπάκτου. Έργο του Γιάννη Αρτινόπουλου.

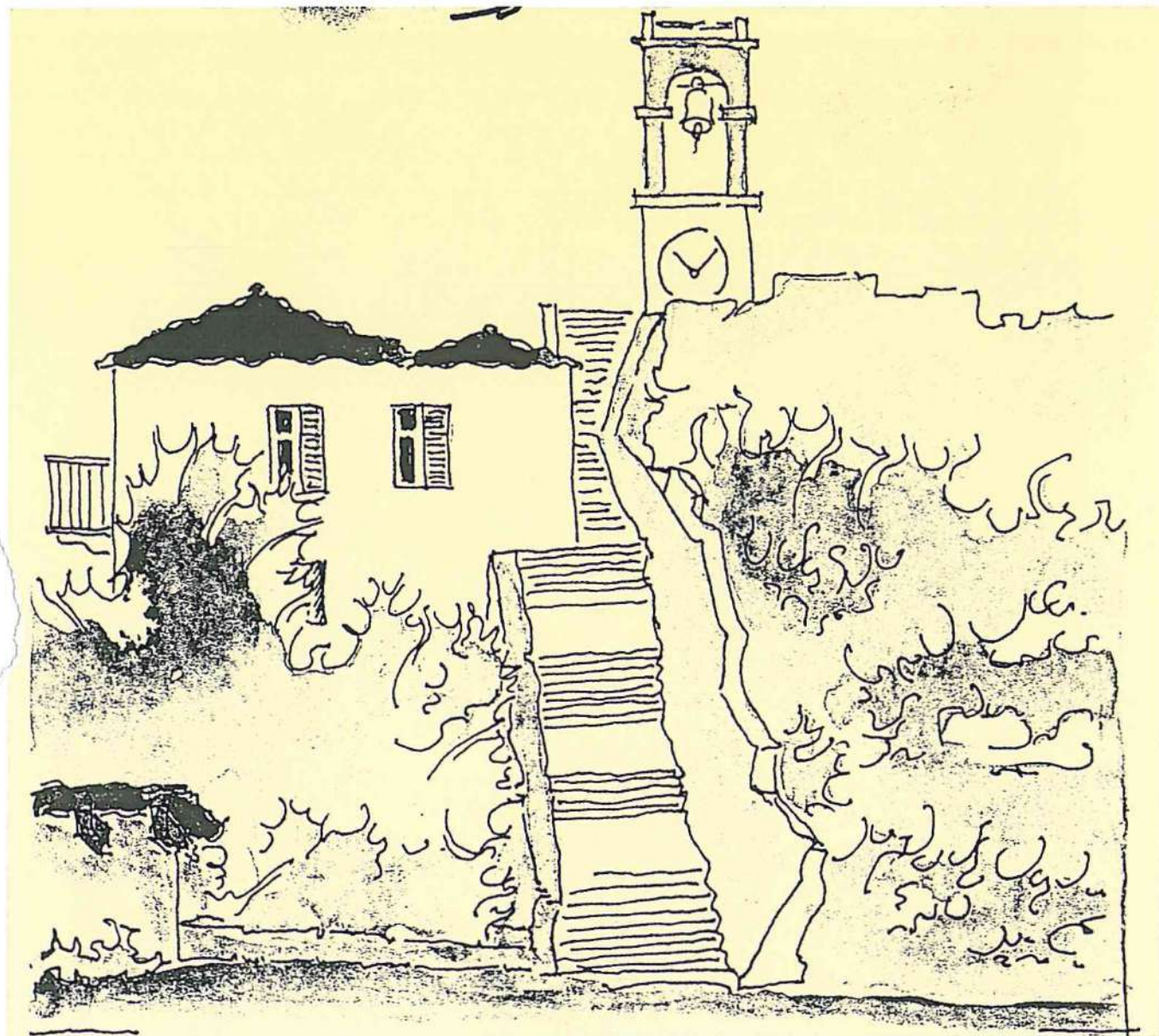
Υπερρεαλιστική παράσταση της Ναυπάκτου. Έργο του Γιάννη Αρτινόπουλου.

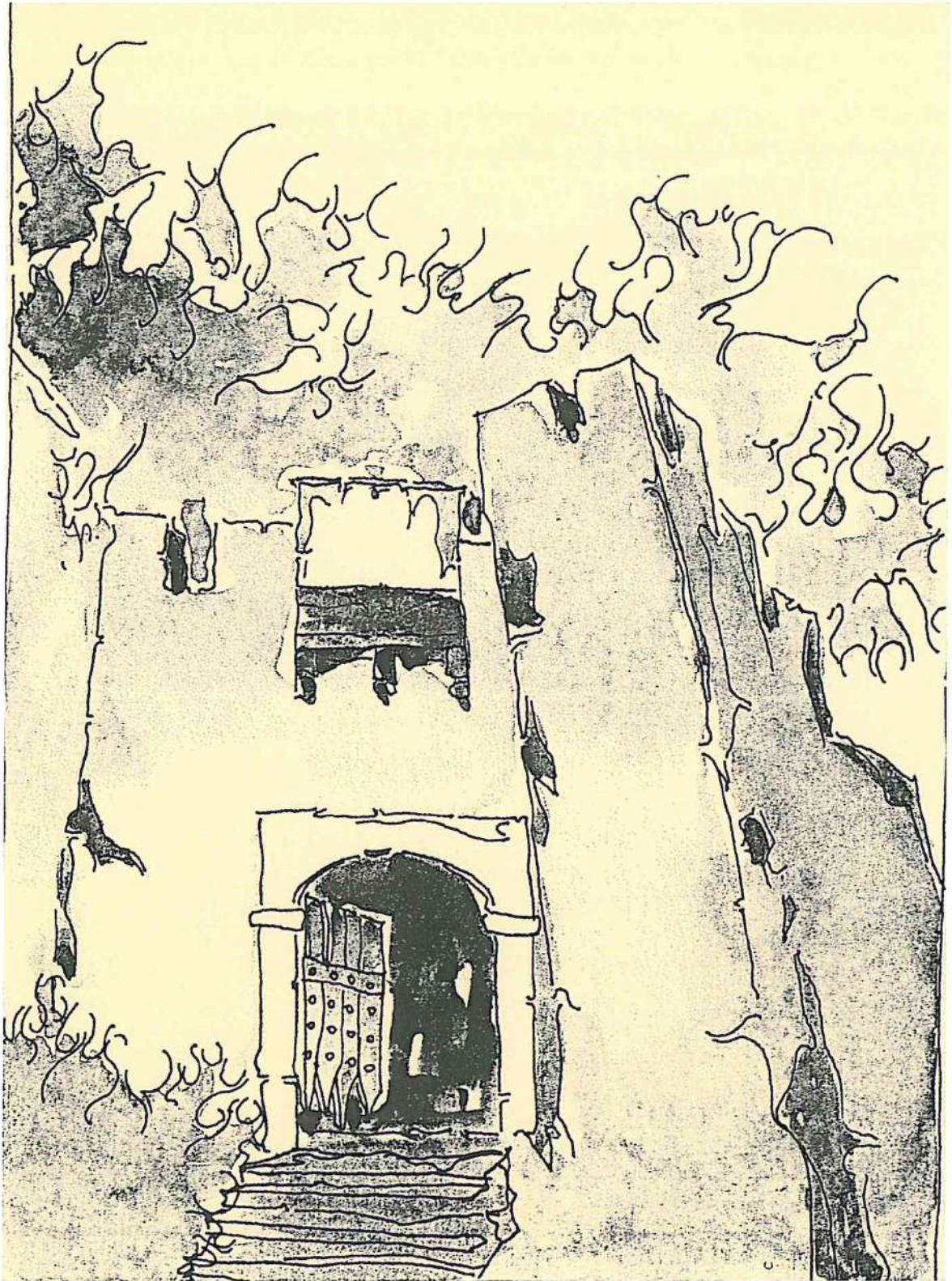
Η Ναύπακτος. Έργο του Γιάννη Αρτινόπουλου.

Το κάστρο της Ναυπάκτου. Έργο του Γιάννη Αρτινόπουλου.

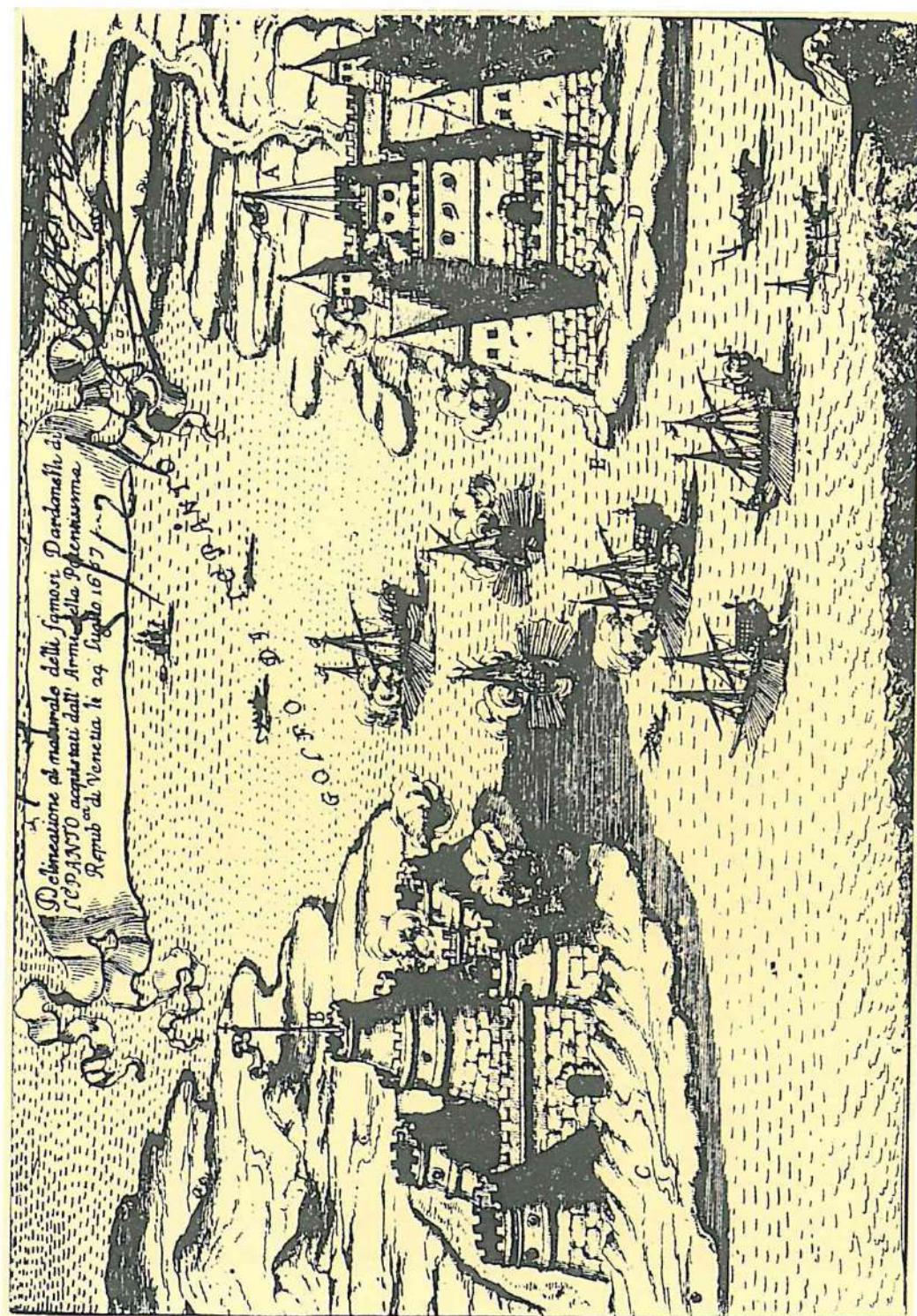
Το ρολόϊ της Ναυπάκτου. Έργο του Γιάννη Αρτινόπουλου.

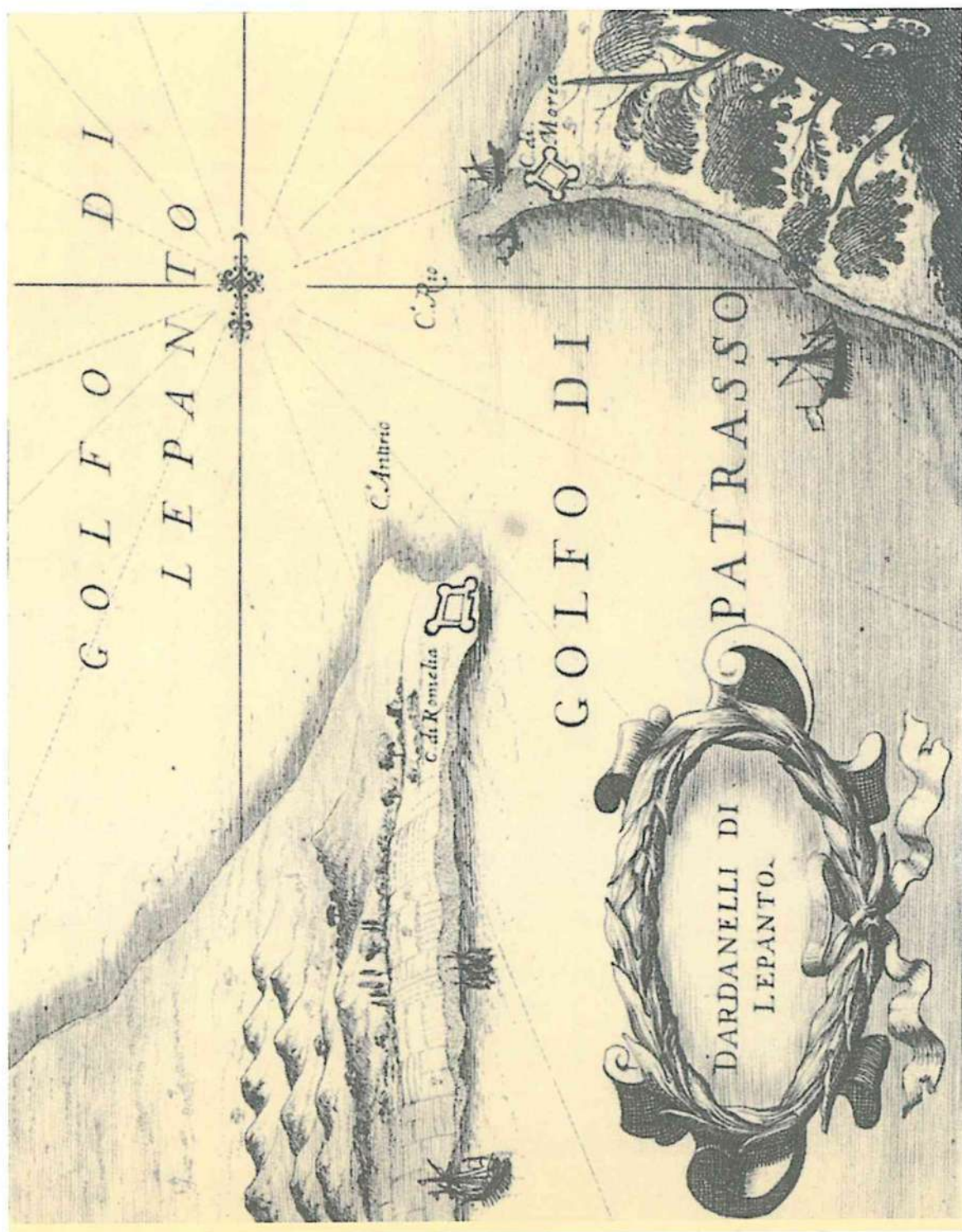
Η Σιδηρόπορτα του κάστρου της Ναυπάκτου. Έργο του Γιάννη Αρτινόπουλου.

7.

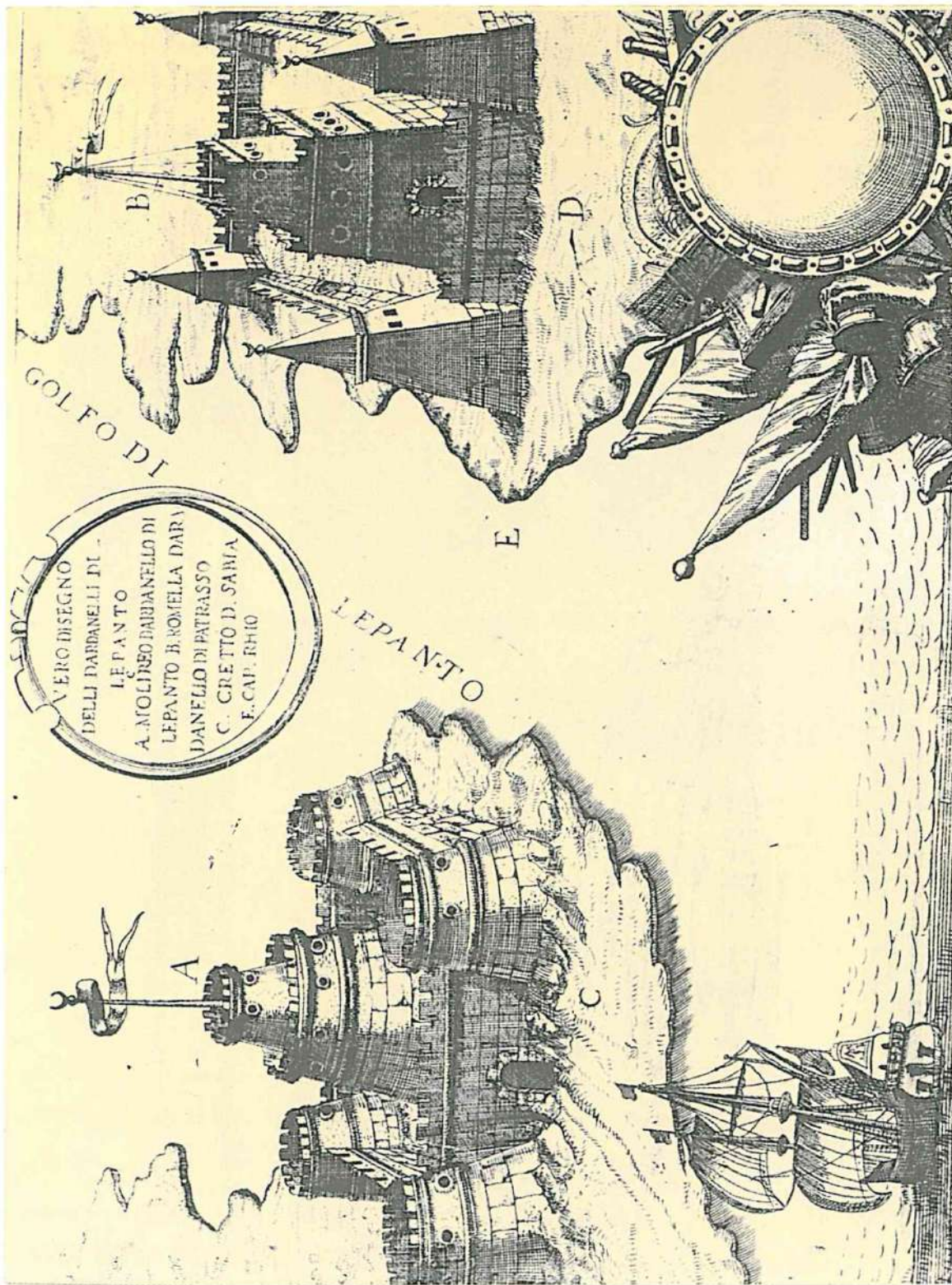
*Χαρακτικά
για το Αντίρριο*

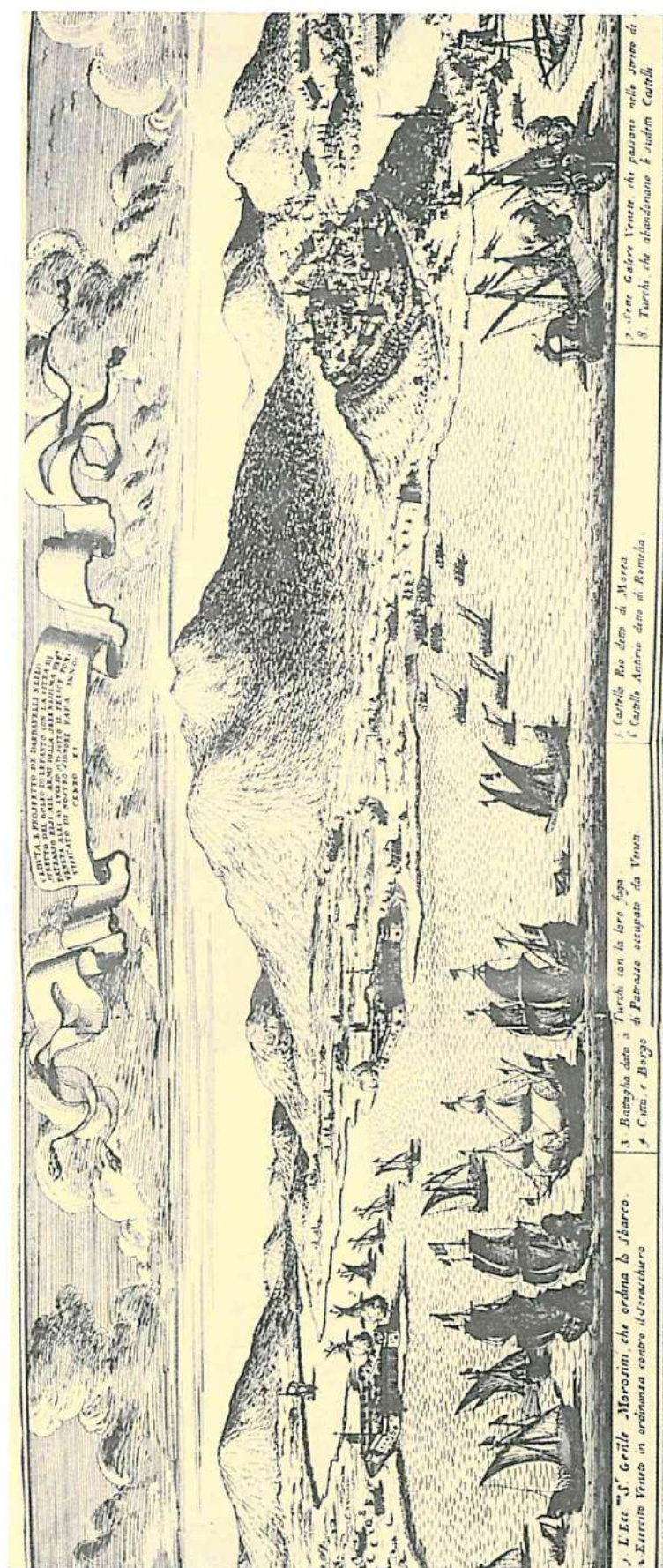
Τα φρούρια Ρίου και Αντιρρίου. Η επιγραφή στο επάνω μέρος του χαρακτηριστικού αναφέρει: «Σχεδιασμά εκ του φυσικού των ονομαστών Δαρδανελλίων της Ναυπάκτου καταληφθέντων από τα όπλα της κραταιάς Δημοκρατίας της Βενετίας, στις 24 Ιουλίου 1687». Το έργο χρονολογείται την εποχή εκείνη. (Coronelli, *Historiques et Géographiques du Royaume de la Morée*, Βενετία 1687).

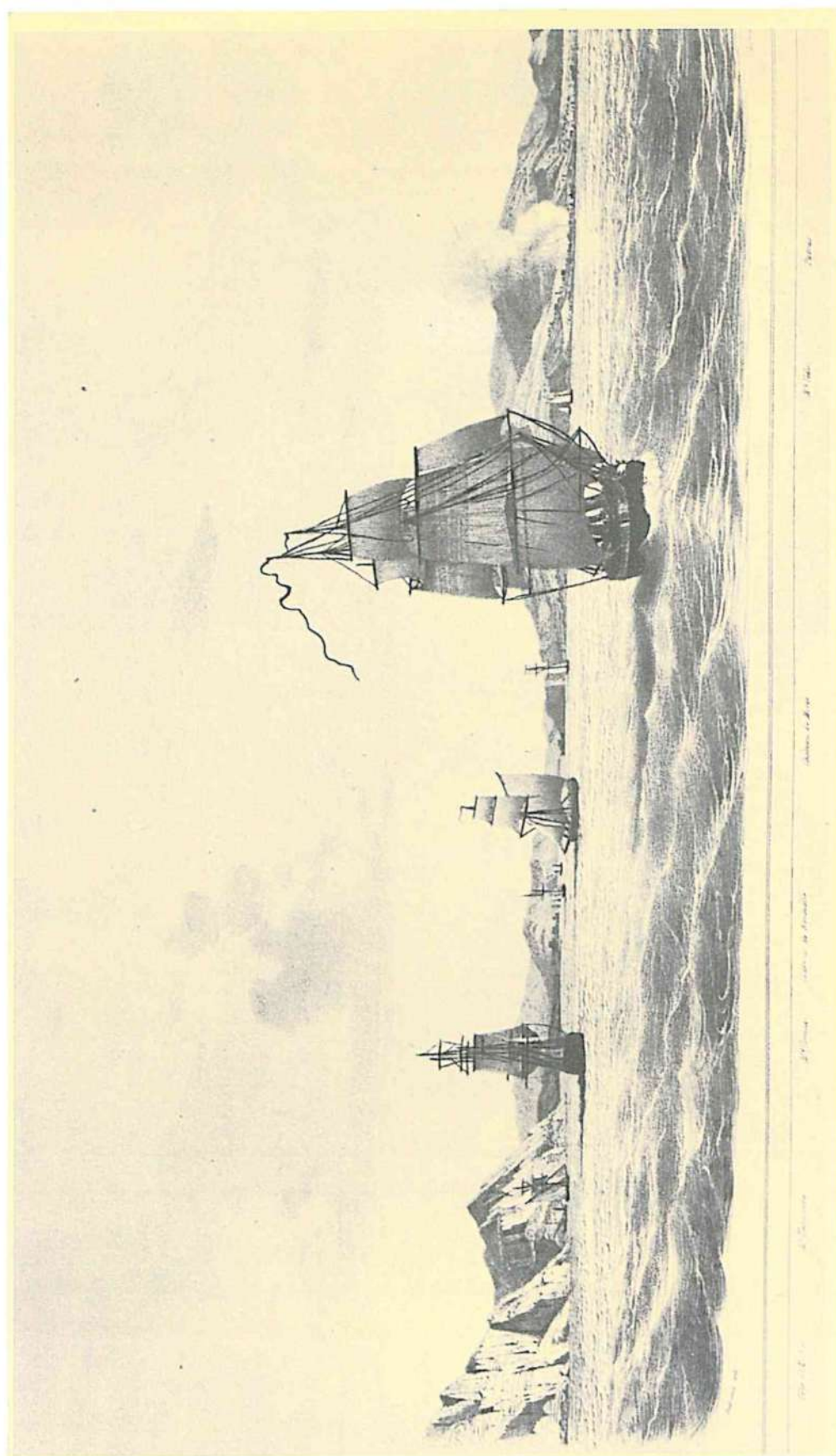
Στενό Πίου-Αντιππίου 1687

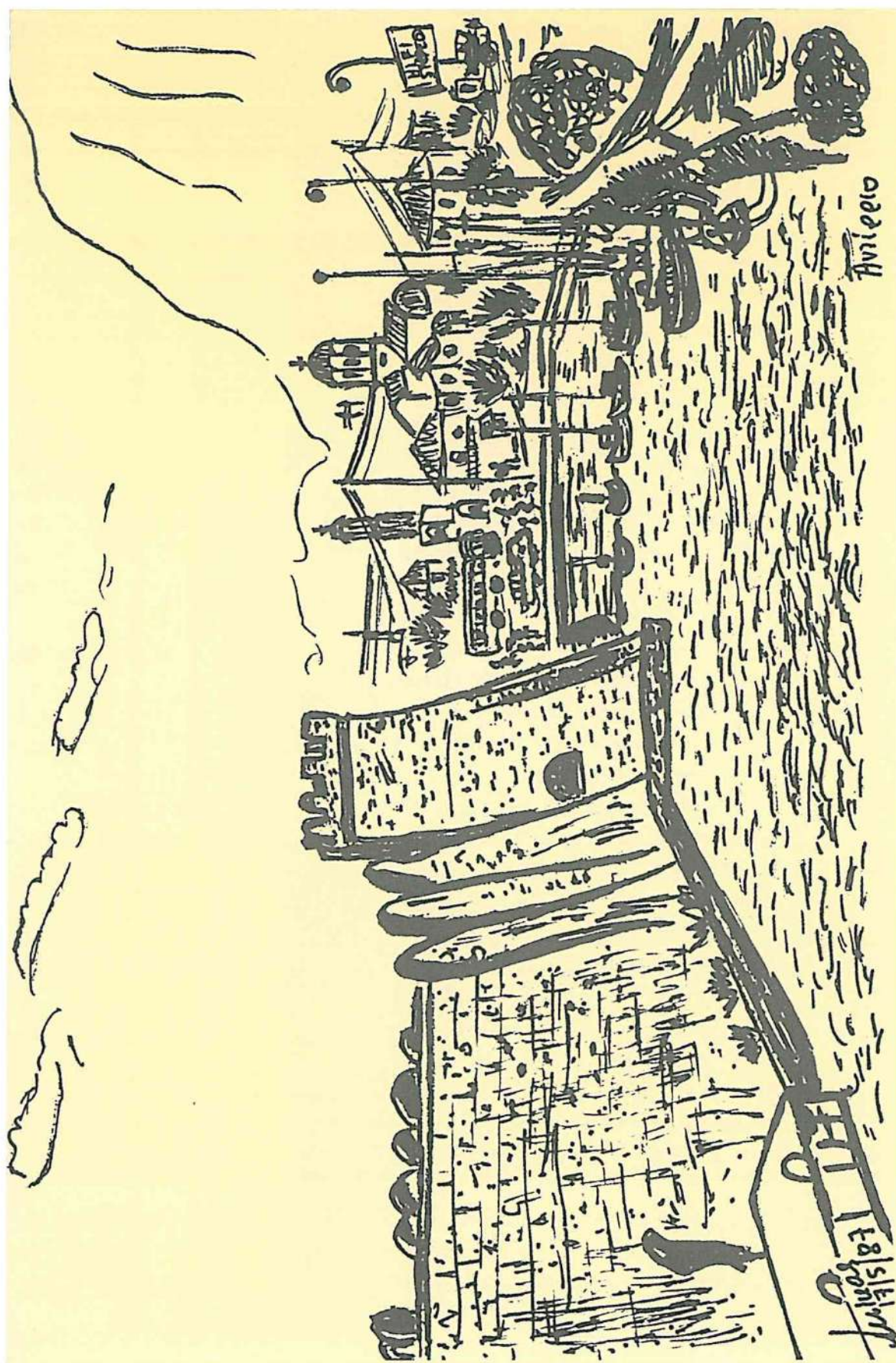
Τα κάστρα του Ρίου και Αντιρρίου. Χαλκογραφία του 17ου αιώνα. Βρίσκεται στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη.

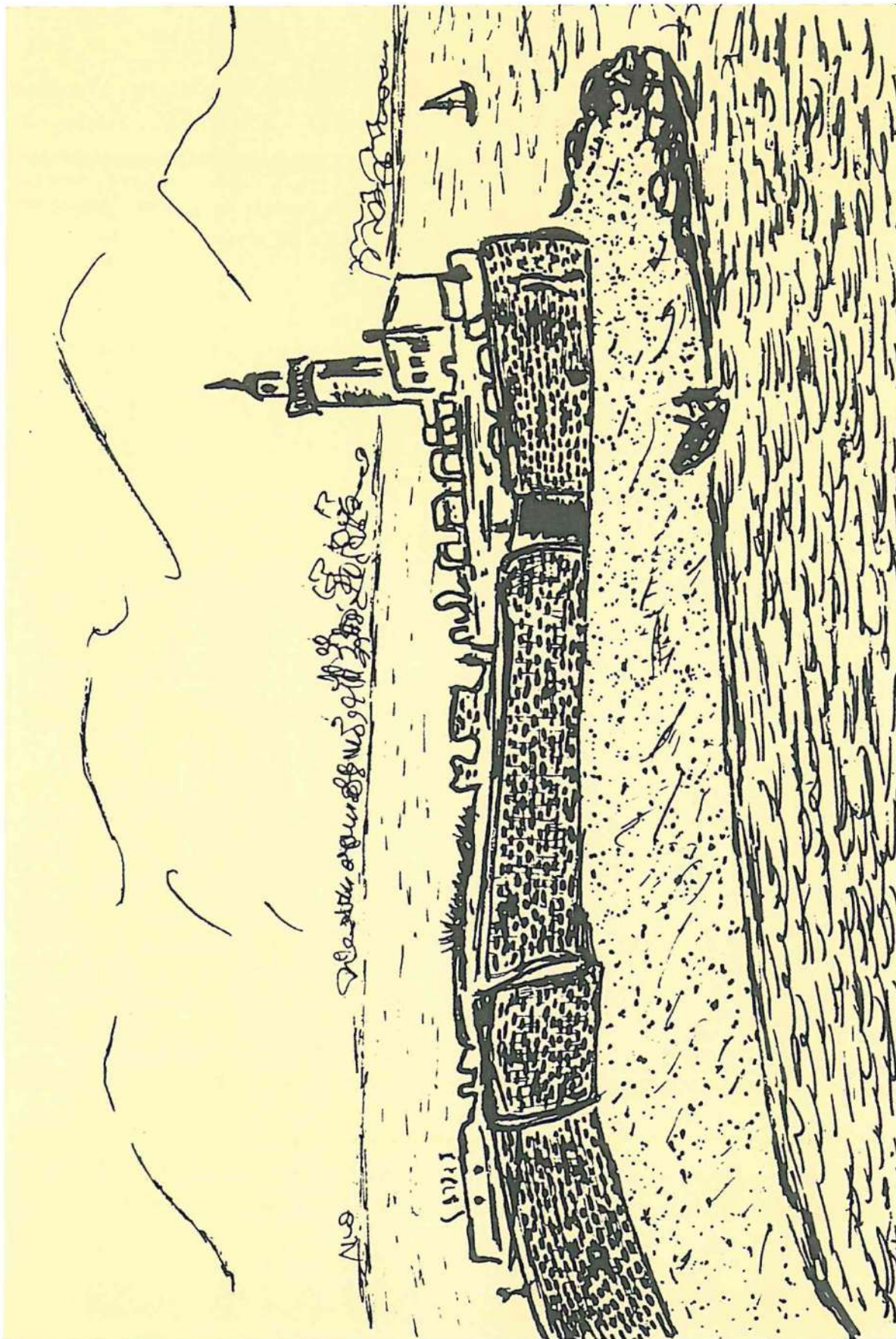
Το 1687 ο Βενετός αρχιστράτηγος Μοροζίνι κατέκτησε την πόλη των Πατρών και ανάγκασε τους Τούρκους να υποχωρήσουν στα φρούρια Ρίου και Αντιρρίου. Στην εικόνα βλέπουμε την άτακτη υποχώρηση των Τούρκων και την πολιορκία των δύο αυτών φρουριών από τις βενετικές γαλέρες. (Αθήνα, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη).

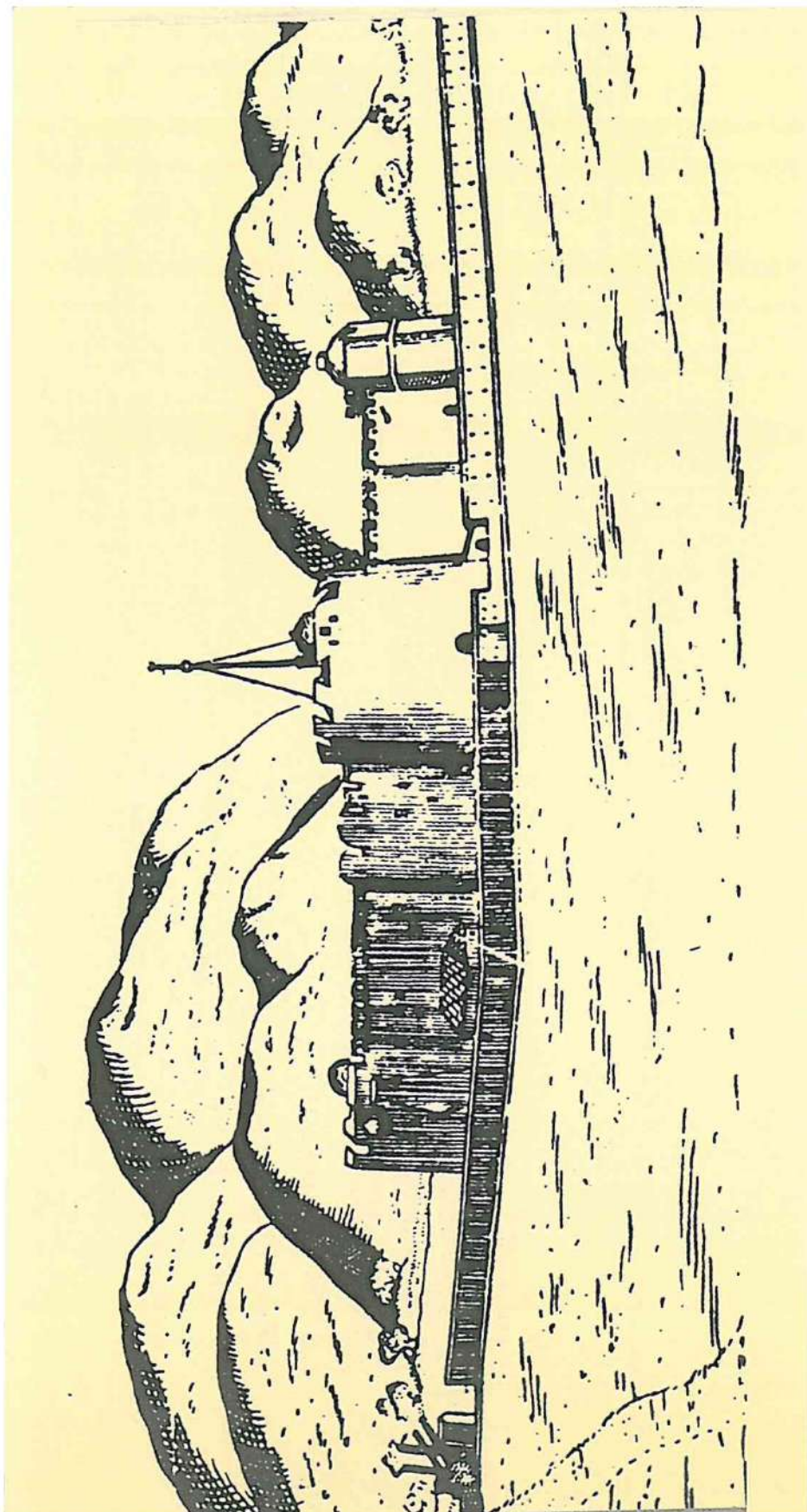
Το πέρασμα των στενών του Ρίου-Αντιρρίου. Λιθογραφία του Dedreux (1830). (Ιστορικόν Λεύκωμα της Ελληνικής Επανάστασως εκδ. ΜΕΛΙΣΣΑ. Αθήνα, 1970)

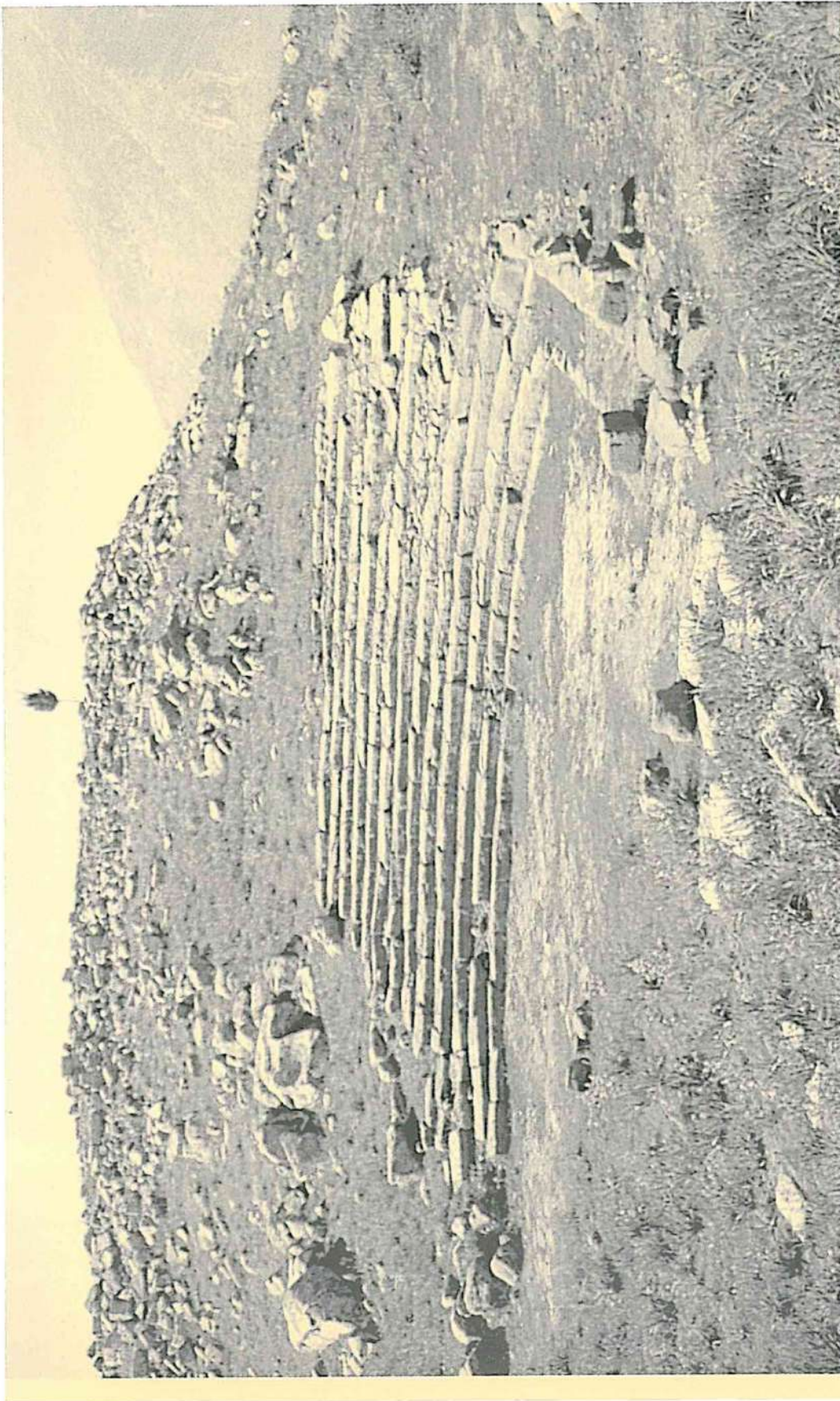
Το Αντίρριο. Σκίτσο του Γιάννη Γκίκα από το βιβλίο του «Κάστρα» Δ', 1990.

Το Αντίρριο. Σκίτσο του Γιάννη Γκίκα από το βιβλίο του «Κάστρα» Δ', 1990.

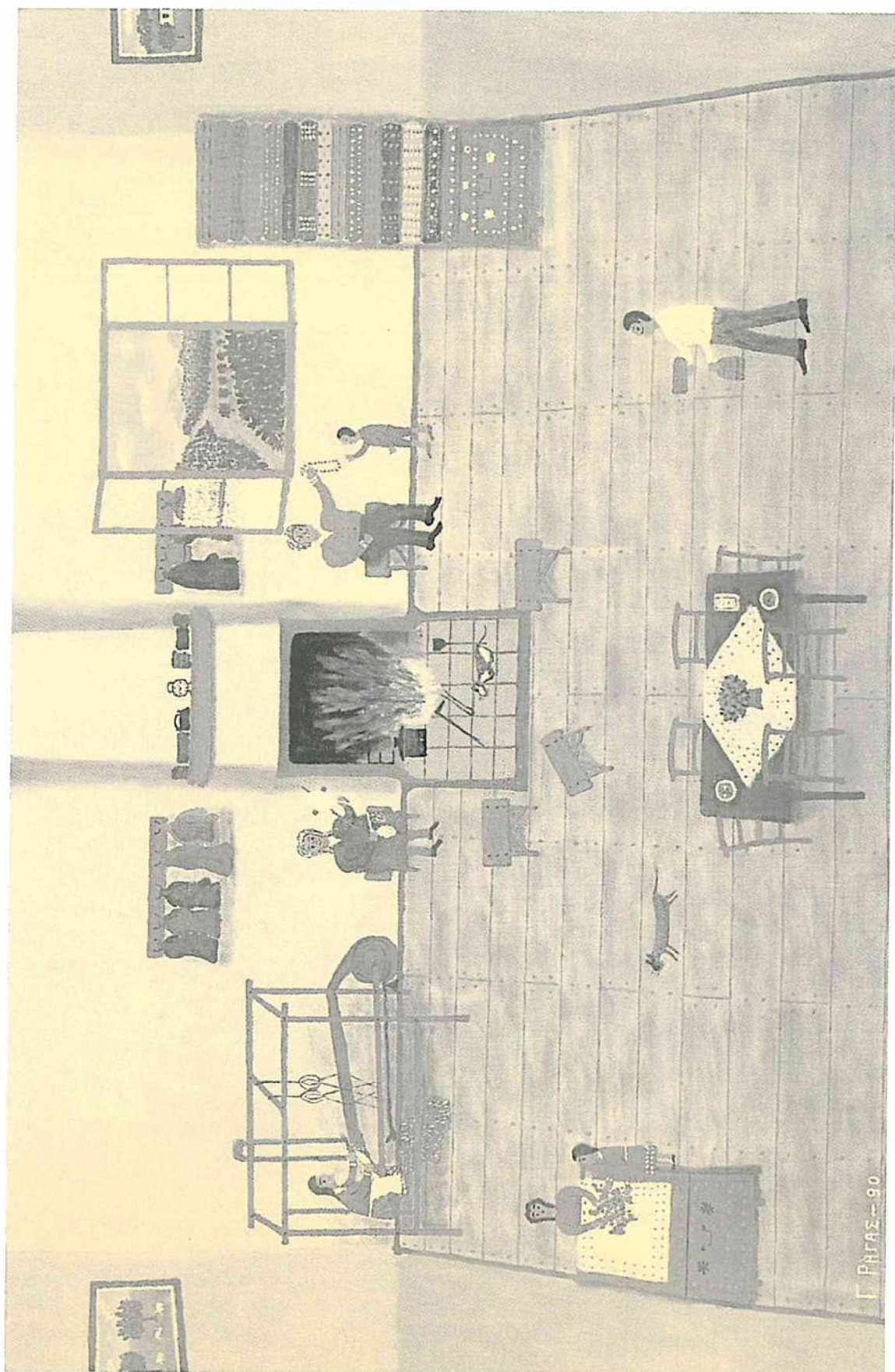
Το κάστρο του Αντιρρίου από τη μεριά του κόλπου της Ναυπιάκου.
(Από το βιβλίο του Αλεξ. Παραδείση. Φρούρια και κάστρα της Ελλάδος τ.Β', Αθήνα 1983).

Το αρχαίο θέατρο Μακύνειας

8.

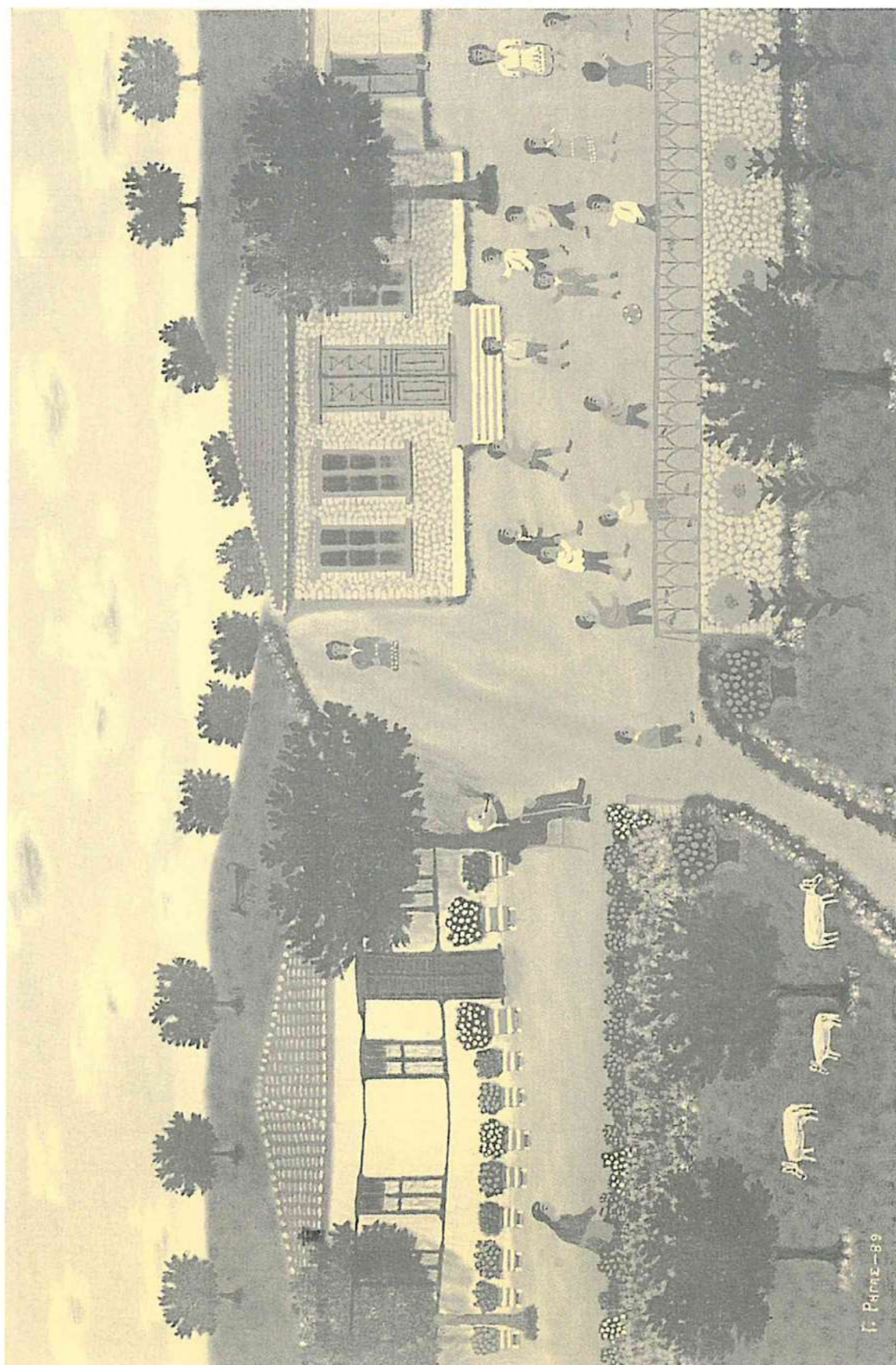
Απεικονίσεις από τη ζωή και το χώρο
της ορεινής Ναυπακτίας και της
ευρύτερης περιοχής.

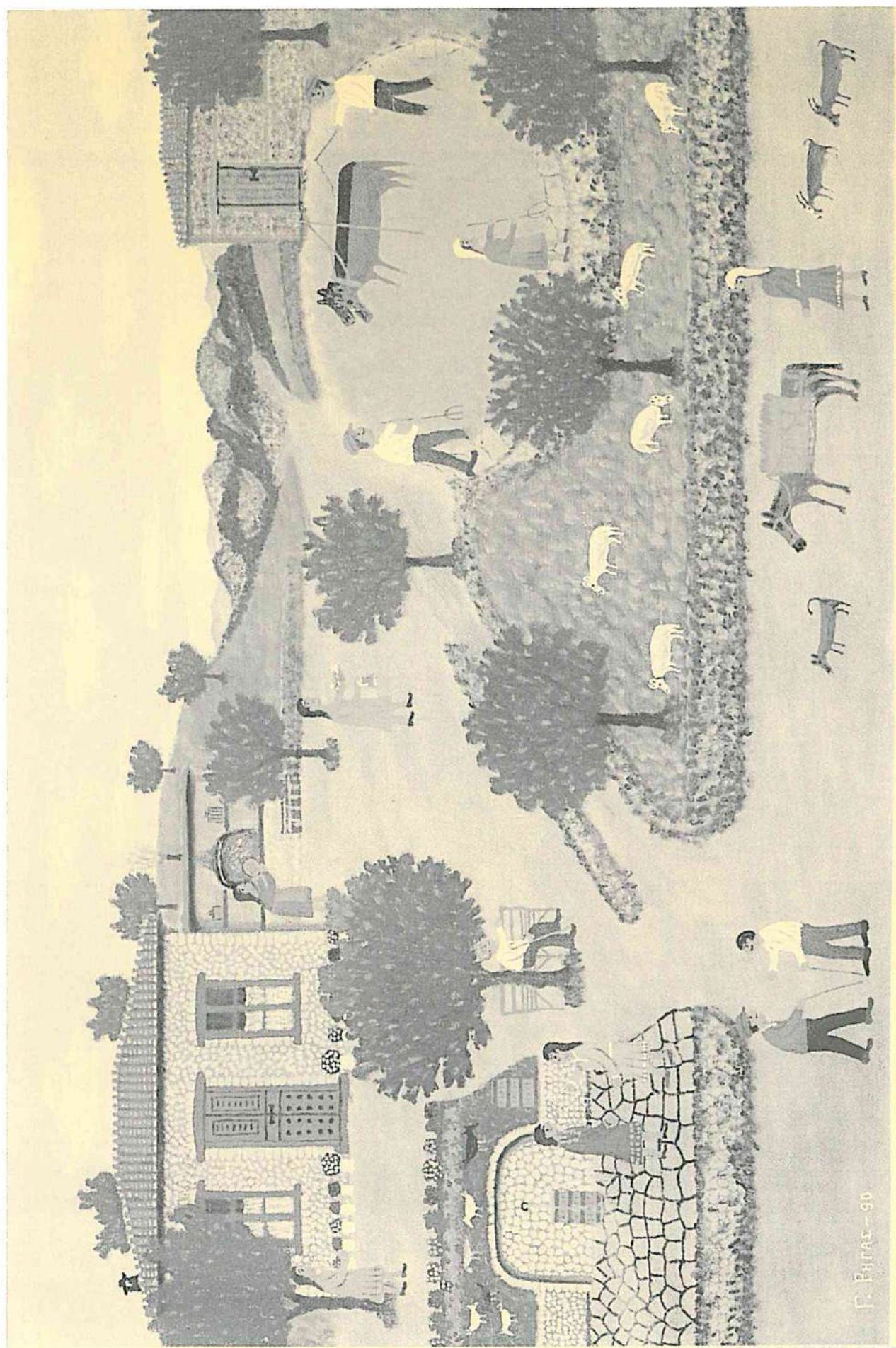
Αργαλειός 1990. Έργο του Γιώργου Ρήγα.

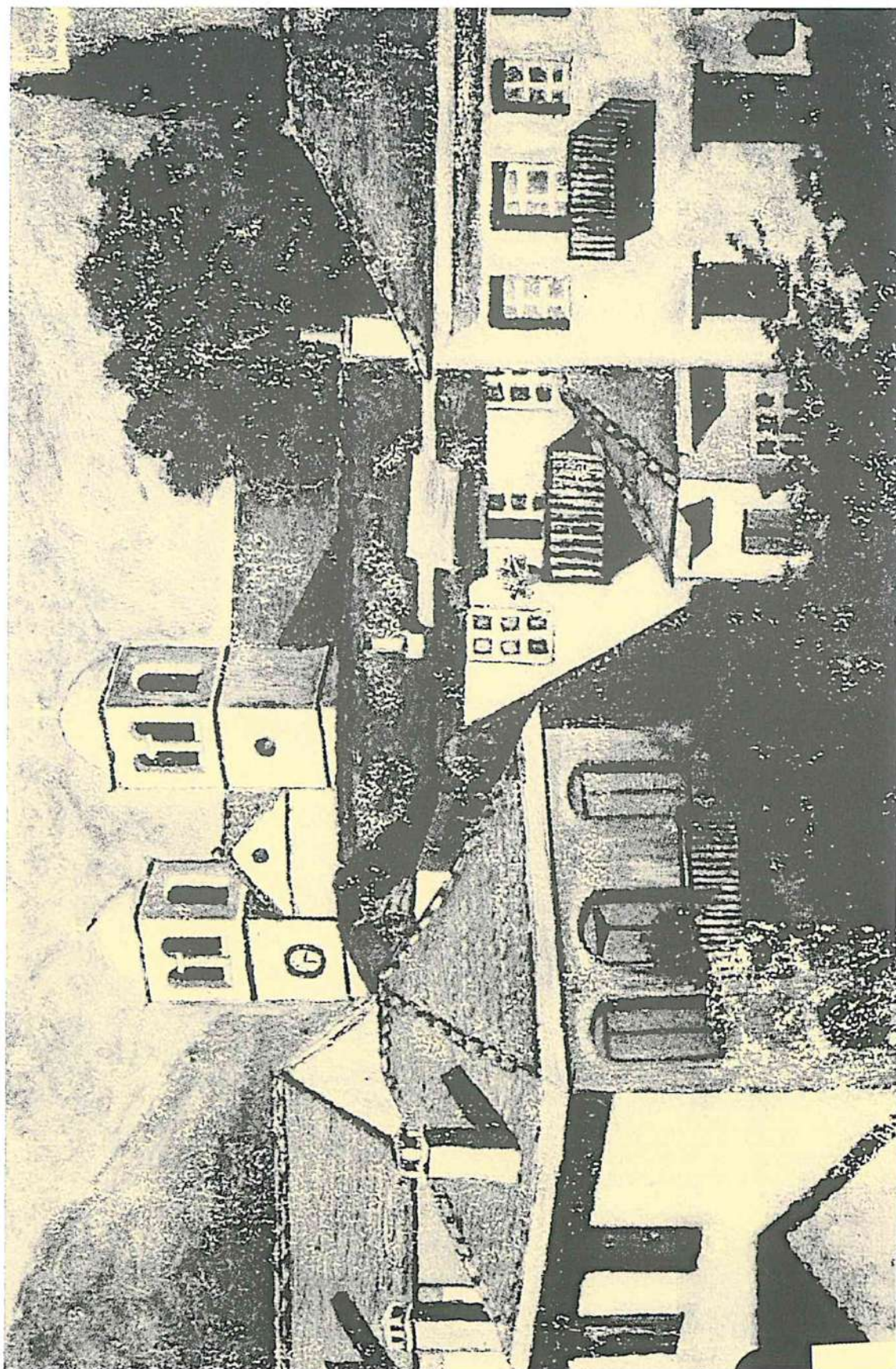
Γάμος. Έργο του Γιώργου Ρήγα.

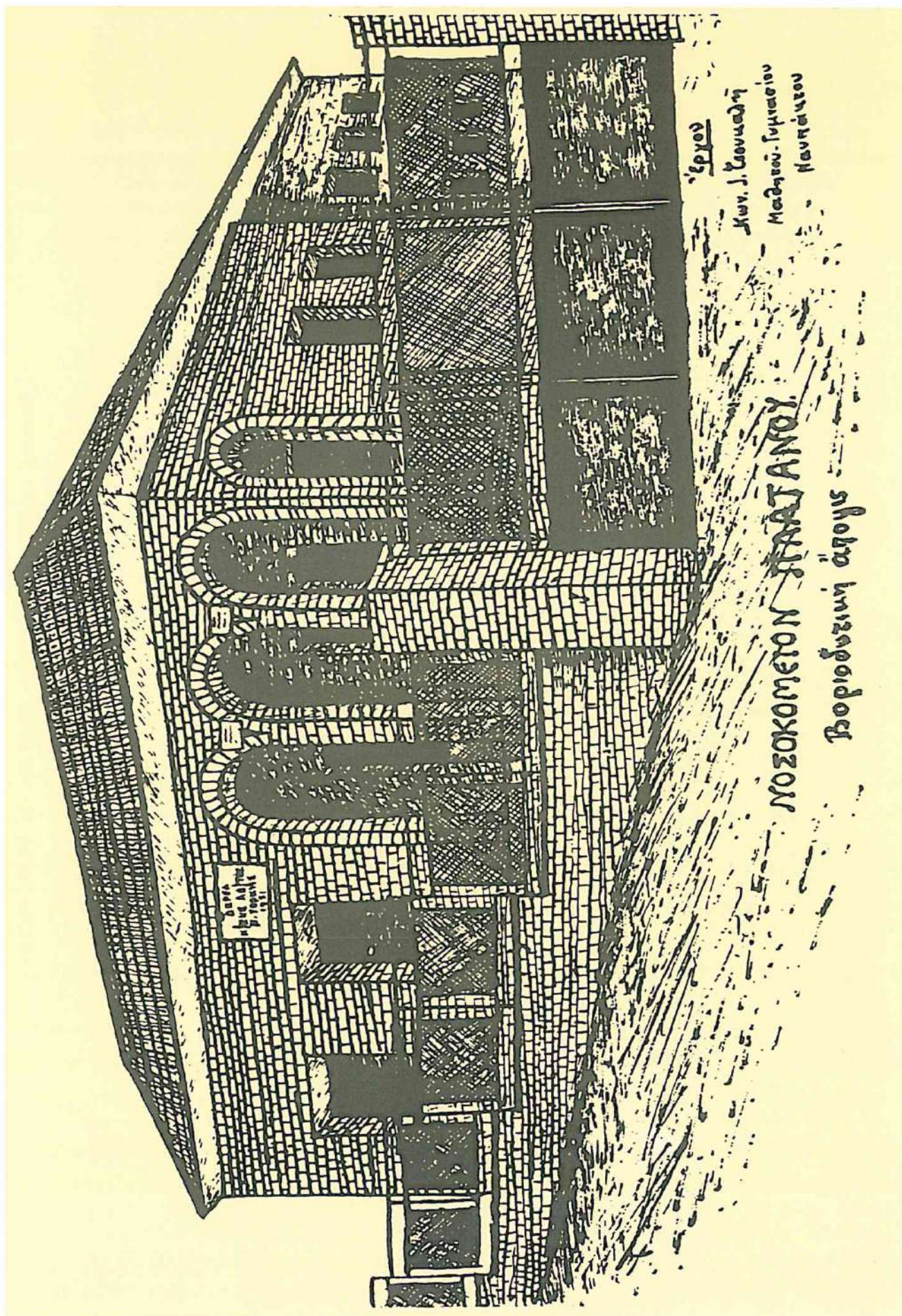
Παιδιά της γειτονιάς 1989. Έργο του Γιώργου Ρίγα.

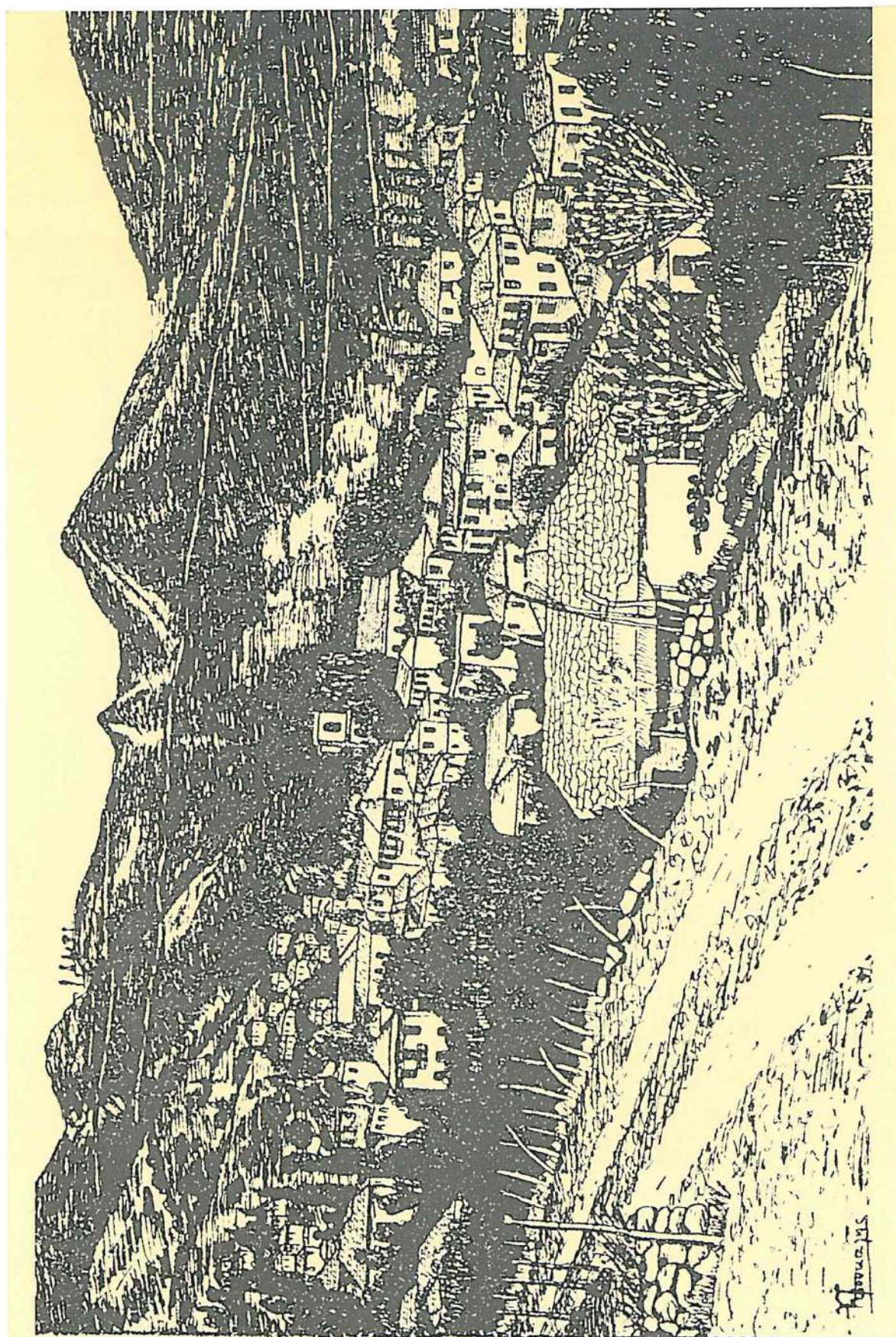
Αλώνισμα 1994. Έργο του Γιώργου Ρίγα.

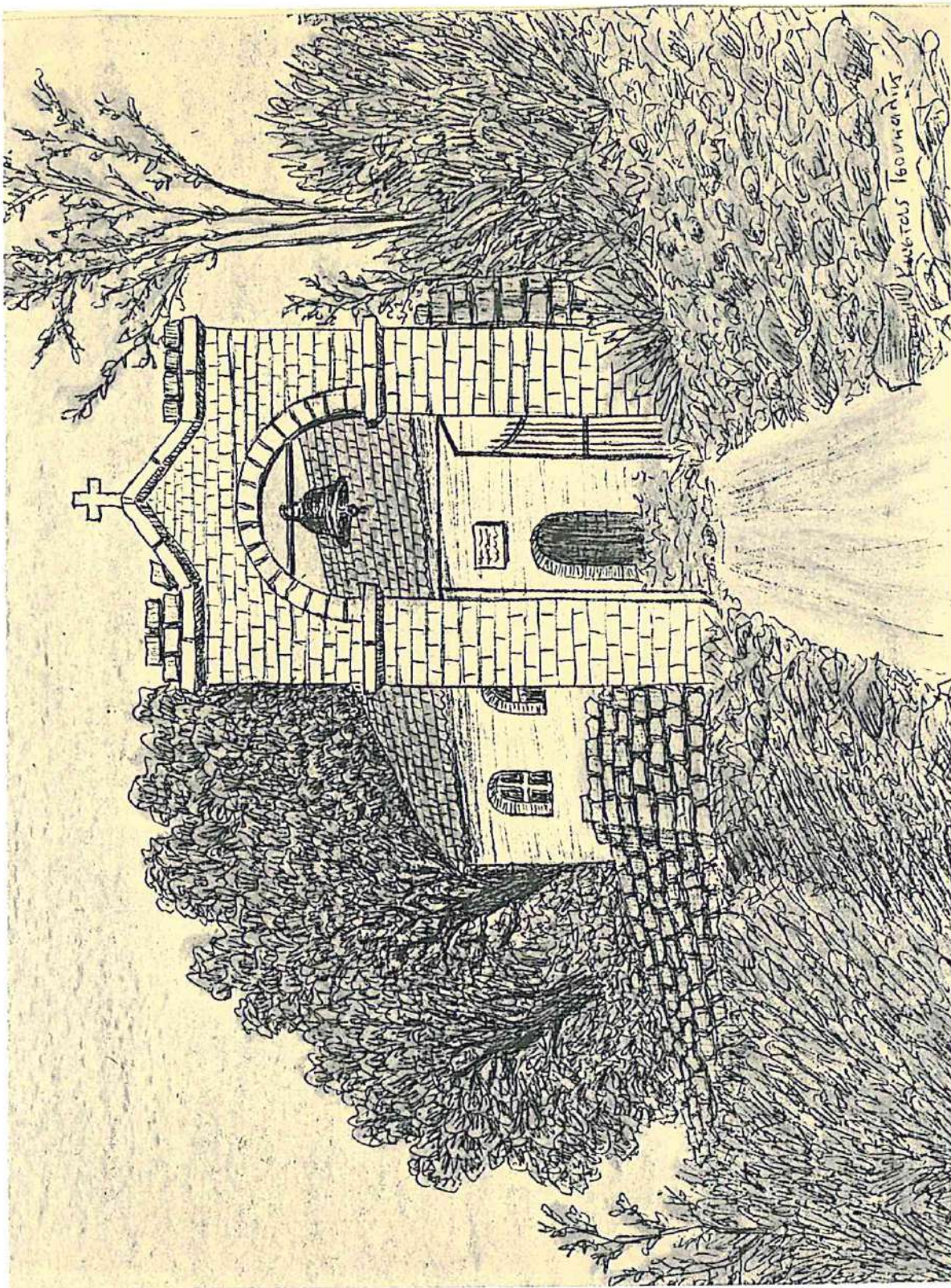
Ο Πλάτανος Ναυπακτίας. Έργο του Ν. Παπανικολάου - Πλάτανου.

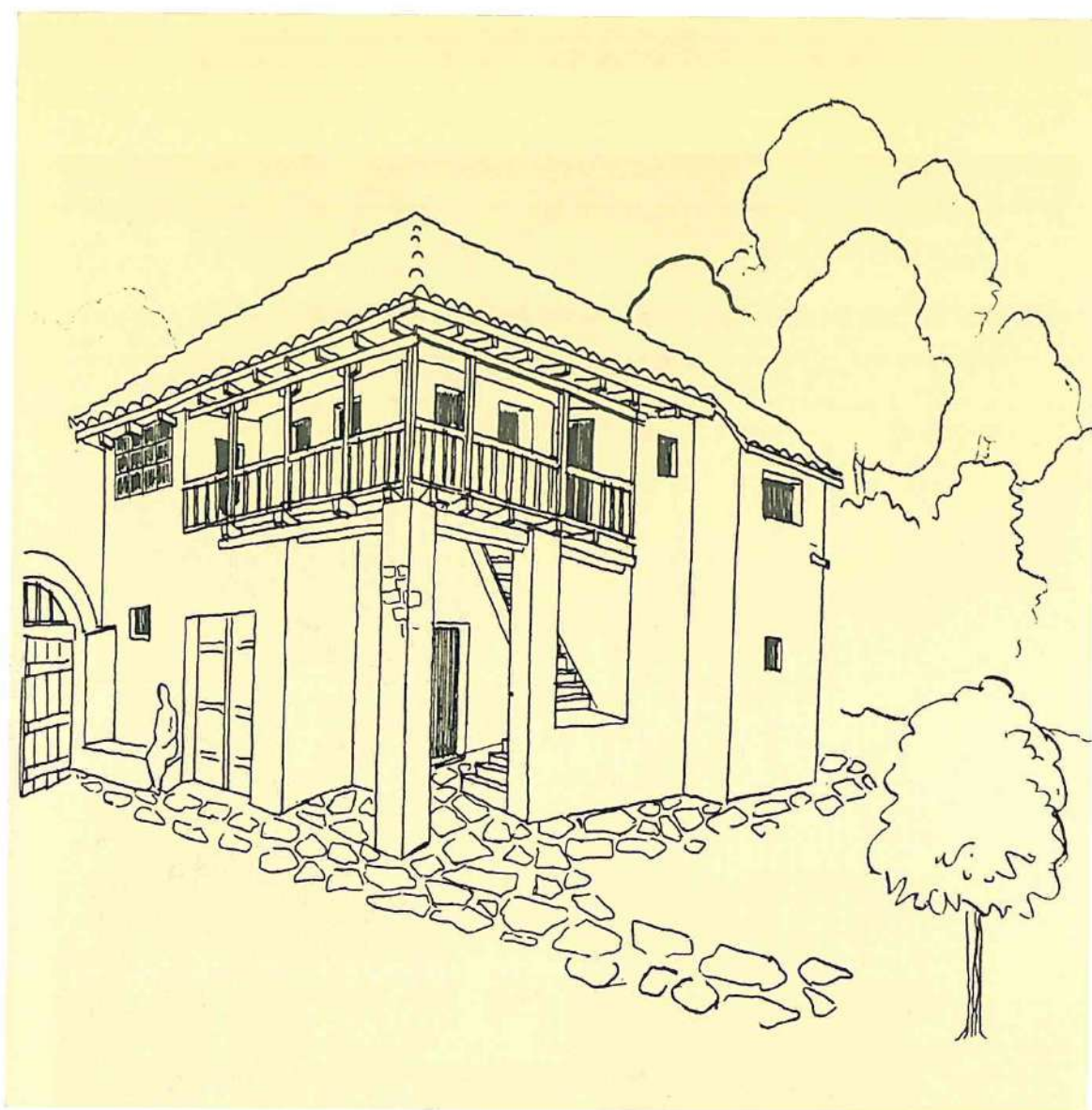
Βορειοδυτική άποψη του Νοσοκομείου Πλατάνου. Έργο του μαθητή Γυμνασίου Ναυπάκτου Κ. Ι. Γσουκαλή (1953)

Ο Πλάτανος Ναυπακτίας (μελάνι) του Κώστα Τσουκαλή.

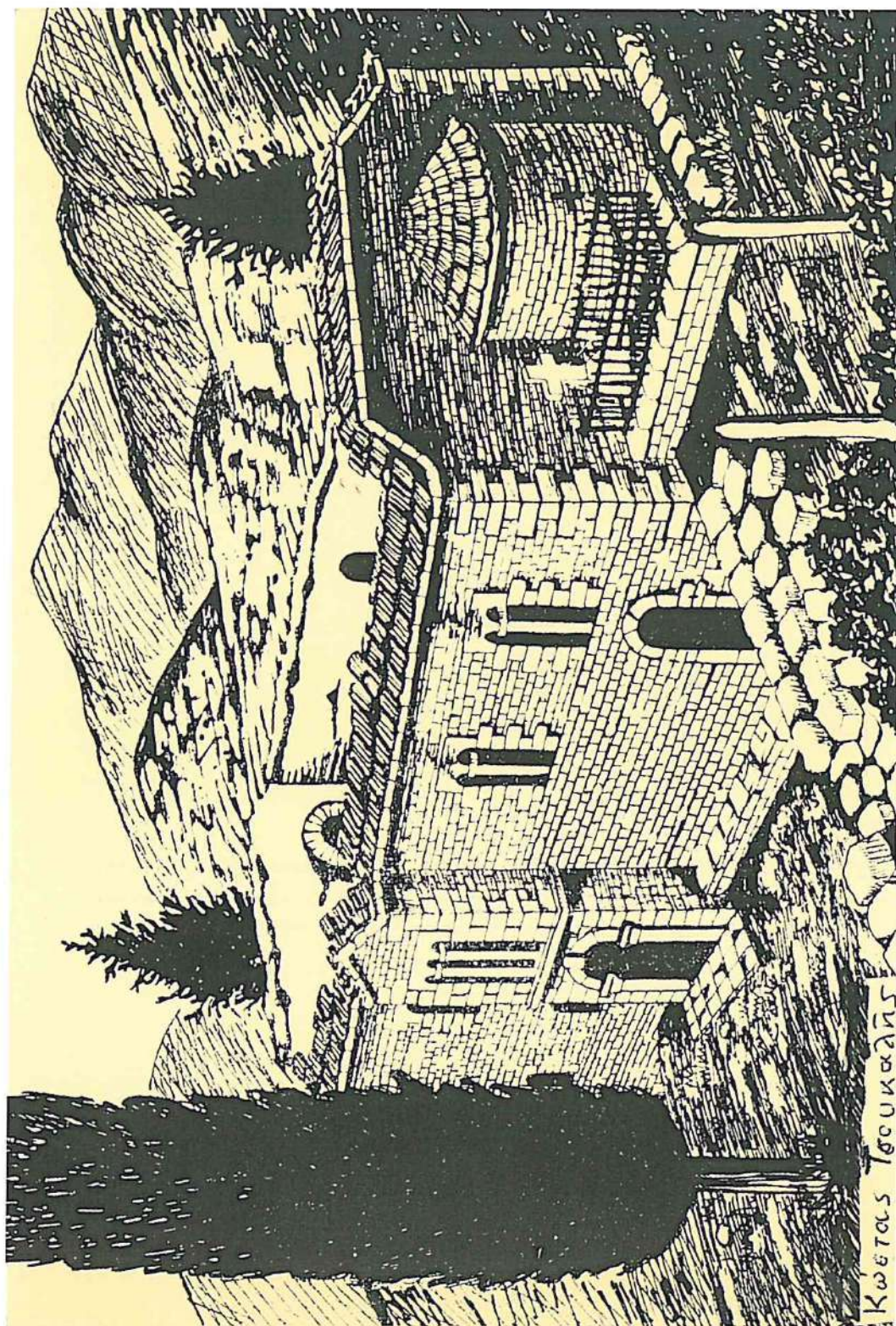
Οι Άγιοι Ταξιάρχες Πλατάνου. Έργο του Κώστα Τσουκαλή.

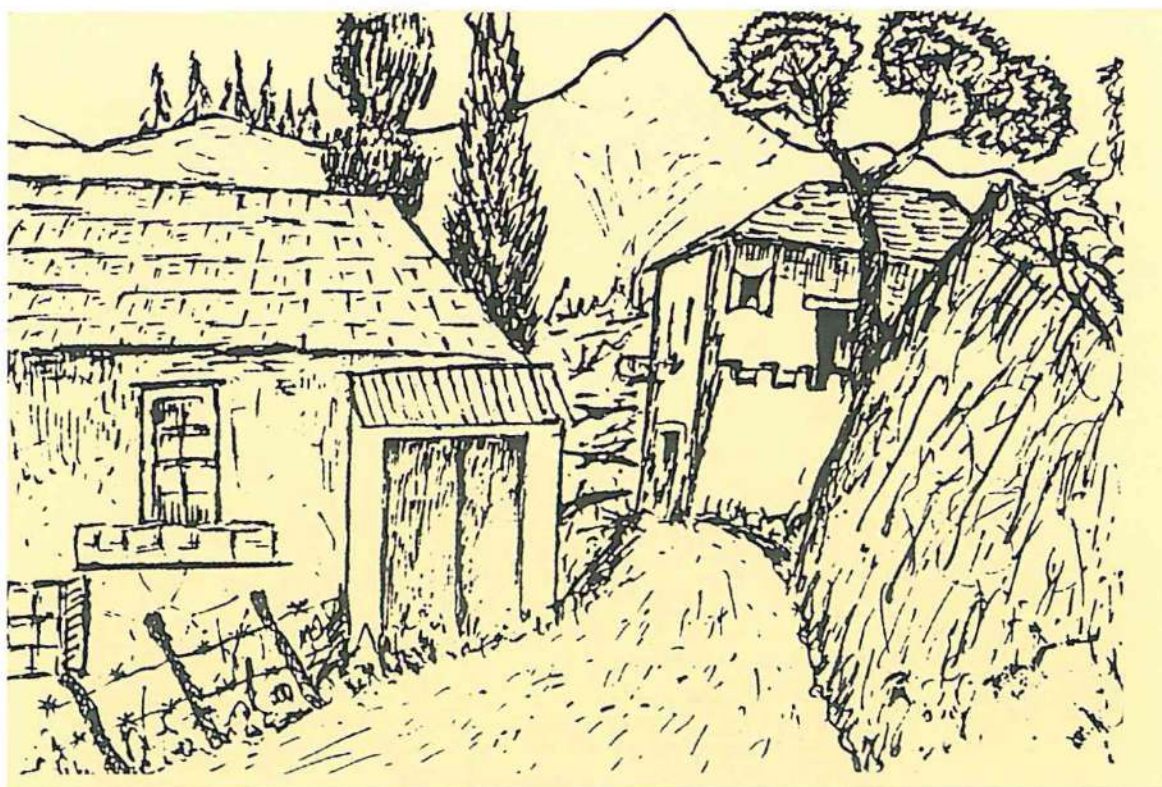
Λαϊκή κατοικία από τον Πλάτανο Ναυπακτίας. Σχέδιο του αρχιτέκτονα Πάνου-Νικολή Τζελεπή από το βιβλίο του με τίτλο «Λαϊκή Ελληνική Αρχιτεκτονική» εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1977.

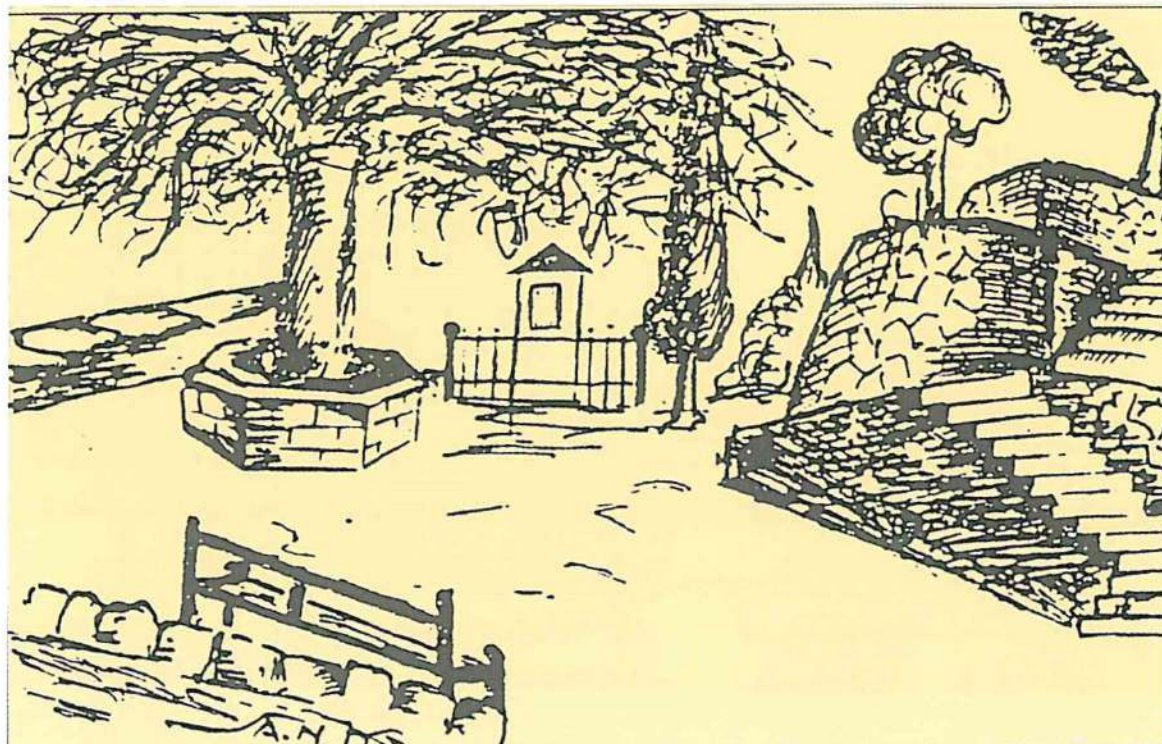
Λαϊκές κατοικίες από την Αναβρυτή Ναυπακτίας. Σχέδιο του αρχιτέκτονα Πάνου-Νικολή Τζελεπή από το βιβλίο του με τίτλο «Λαϊκή Ελληνική Αρχιτεκτονική» εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1977.

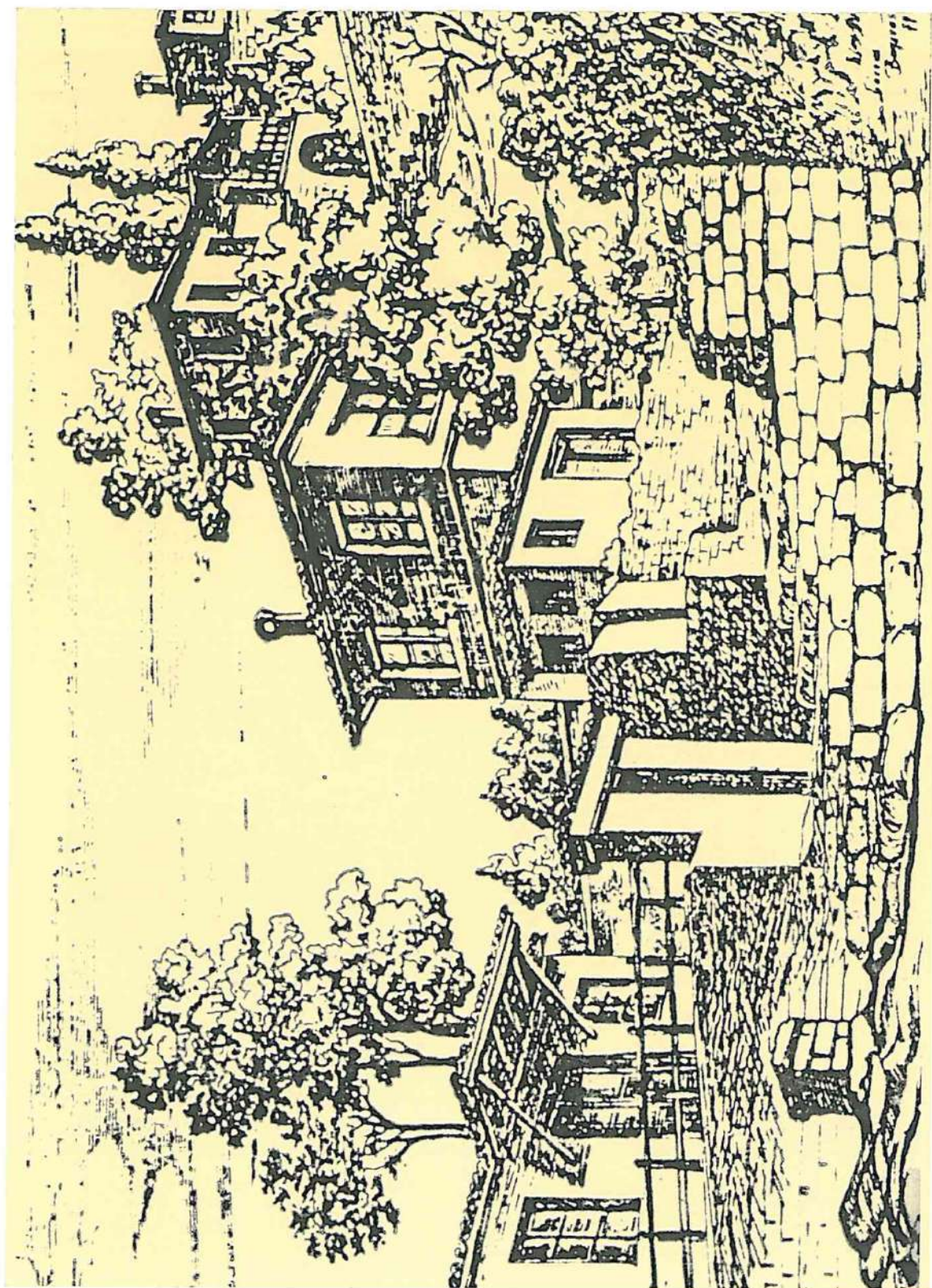
Ό,τι απέμεινε από τον παλαιό ναό του Αγίου Νικολάου Στράνωρας, που κάηκε το βράδυ του Πάσχα το 1948. Κώστας Τσουκαλής

Άποψη της Περίστας Ναυπακτίας.

Η πλατεία της Περίστας Ναυπακτίας.

Περδικόβρυση Ναυπακτίας. Σκίτσο από το εξώφυλλο του βιβλίου του Κώστα Καρκατσούλη με τίτλο «Περδικό-
βρυσιώτικα διηγήματα», Αθήνα 1987.

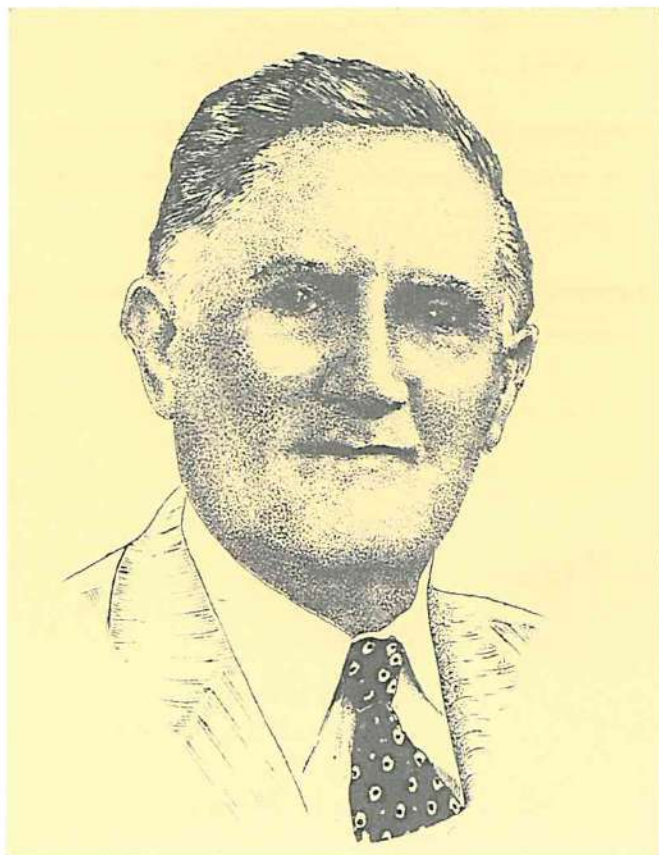
9.
Προσωπογραφίες
Ναυπακτίων

Προσωπογραφία
του Γιάννη Βλαχογιάννη
(1867-1945)
από τον Π. Ρούφο

Προσωπογραφία
του Γιάννη Βλαχογιάννη
από τον Φώτη Κόντογλου

Προσωπογραφία του
μεγάλου ευεργέτη
Δημητρίου
Παπαχαραλάμπους (1895-
1961) σε σκίτσο
του Σπ. Πολυχρονόπουλου

Ο ευεργέτης Δημήτριος
Παπαχαραλάμπους σε
σκίτσο του Νίκου Καραγιάννη.

Γιάννης Φαρμάκης (1801-1855), οπλαρχηγός του 1821
Από την ένδοξη οικογένεια Φαρμάκη προέρχονται επίσης:
1. Νικόλαος Ε. Φαρμάκης. Δισέγγονος. Εξελέγη Βουλευτής Ναυπακτίας.
2. Επαμεινώνδας Ν. Φαρμάκης. Τρισέγγονος.

Ευθύμιος Βαρδακούλας
(1848-1923)
«Ο πλούσιος ιατρός
των πτωχών και ο πτωχός ια-
τρός των πλουσίων

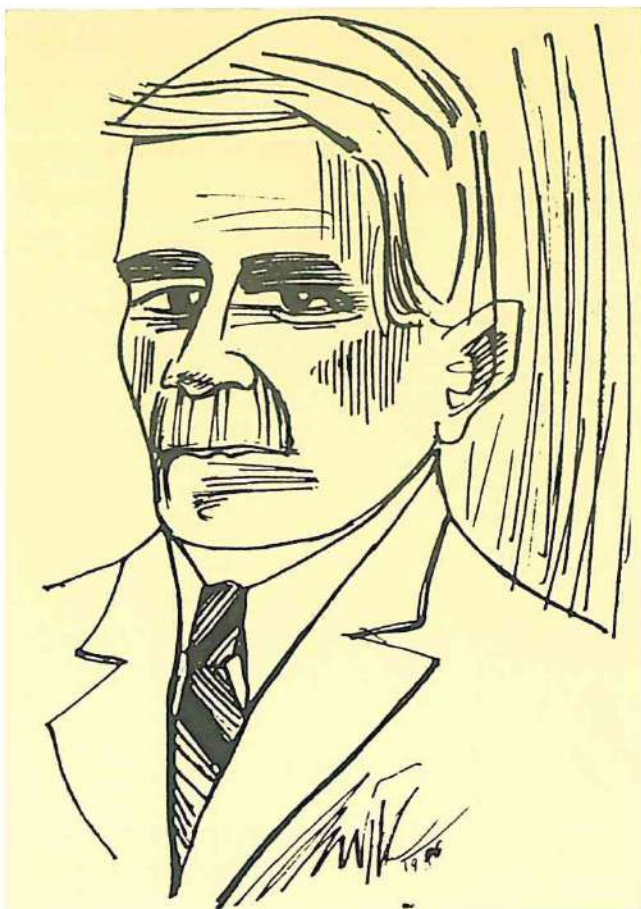
Γεώργιος Αθάνας
(1893-1987)

Γεώργιος Αθάνας, σχέδιο του
Μιχ. Νικολινάκου.

Θέμος Νόβας, (1894-1961)
σχέδιο Γεράσιμου Γρηγόρη.

Σωτ. Κωτσόπουλος,
(1871-1945)
σχέδιο Μιχ. Νικολινάκου.

Σταμάτης Σταματίου,
(1881-1946)
σε σκίτσο του
Σπύρου Πολυχρονόπουλου

Χάρης Σταματίου,
(1892-1951)

Σπύρος Μελάς, σχέδιο
του Ν. Καστανάκη

Σπύρος Μελάς, (1882-1966)
σχέδιο Κίμων Λάσκαρη

Γιάννης Ροντήρης, (1883-1937)
σχέδιο Μιχ. Νικολινάκου

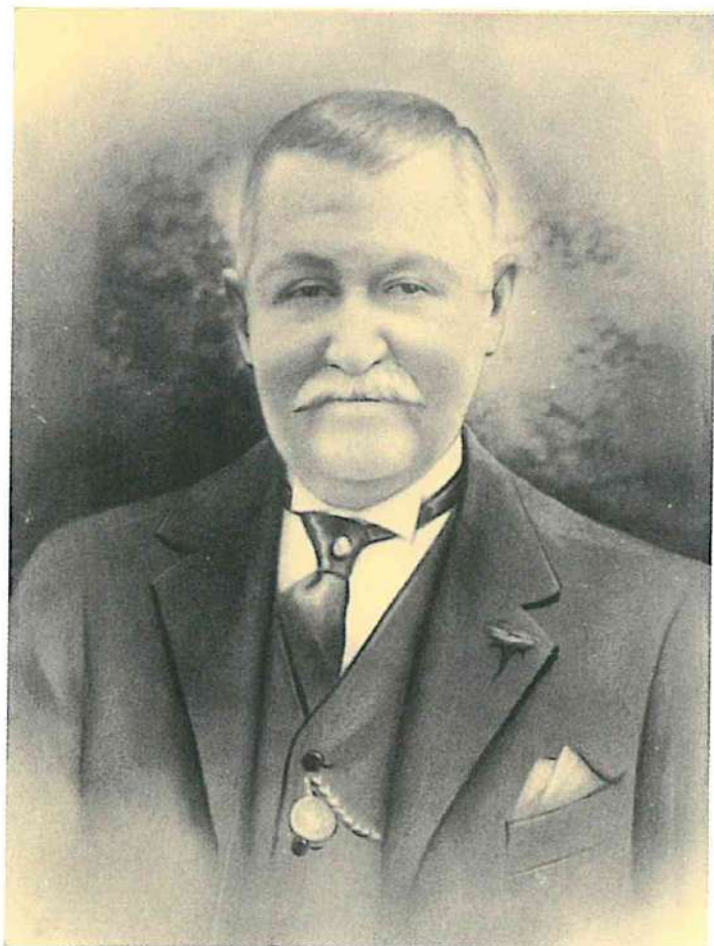
Δημήτρης Ροντήρης,
(1899-1982)

Σεραφείμ Δομβοΐτης (1839-1914)
Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Ευ-
ρυτανίας. Δωρητής του ρολογιού
της πόλης στη Ναύπακτο.

Δήμος Ιωαν. Φαρμάκης
Δήμαρχος Ναυπακτίδος 1833-1899
Βουλευτής Ναυπακτίας 1899-1905
Πρόεδρος Ναυπάκτου 1914-1916

Πάνος Νόβας (1862-1943)
Διετέλεσε Πρόεδρος της Κοινότη-
τας Ναυπάκτου σε διάφορες περιό-
δους από το 1927 έως το 1931.

Νικόλαος Μ. Τσάρας (1863-1933)
Ναυπάκτιος δωρητής 18 στρεμμάτων, όπου κτίσθηκε Τεχνική Σχολή και Γυμνάσιο.

Ιωάννης Ν. Κανναβός (1865-1953)
Εκλέχθηκε βουλευτής και γερουσιαστής από το 1895 έως το 1929 δώδεκα φορές. Διετέλεσε υπουργός Γεωργίας, Ναυτικών, Συγκοινωνιών και Μακεδονίας στην Κυβέρνηση Ελ. Βενιζέλου.

Δημήτριος Ευθ. Πλαστήρας
(1873-1942)

Συνταγματάρχης στρατιωτικής δικαιοσύνης. Διετέλεσε δήμαρχος Ναυπάκτου και υπηρέτησε ευδόκιμα την πόλη.

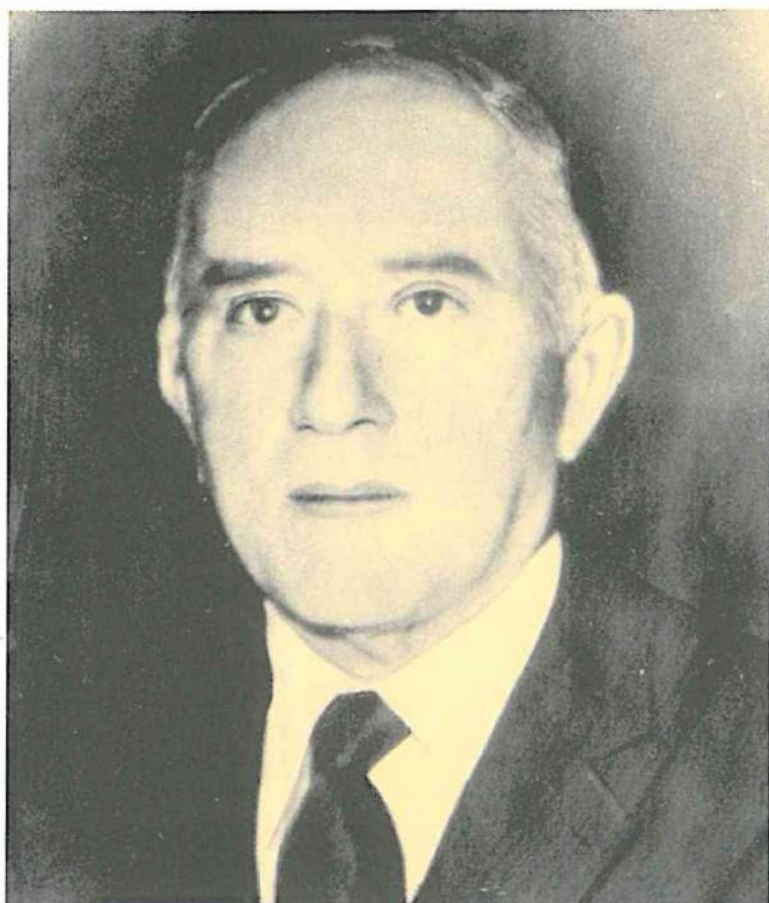
Ανδρέας Γ. Κοζώνης (1876-1967)
Διετέλεσε πρόεδρος και δήμαρχος Ναυπάκτου για πολλά χρόνια. Δώρισε στο δήμο σημαντικά περυσιακά στοιχεία.

Δημήτριος Ν. Σισμάνης
(1880-1919)
Δήμαρχος του τέως δήμου Ναυπα-
κτίδος.

Επαμεινώνδας Αρβανίτης
(1880-1970)
Ευεργέτης της πόλης.

Ανδρέας Γ. Τσάρας
Συνέστησε Ίδρυμα υποτροφιών
απόρων αποφοίτων μαθητών
Γυμνασίου Ναυπάκτου.

Ανδρέας Π. Ανδρεόπουλος (1845-1921)
Δώρισε στο Δήμο Ναυπάκτου το οίκημα
όπου παλαιότερα λειτουργούσε
το ξενοδοχείο «ΝΑΥΠΑΚΤΙΑ» στο λιμάνι.

Κωνσταντίνος Κοζώνης
(1872-1933)

Υπηρέτησε την πόλη ως πρόεδρος
της Κοινότητας Ναυπάκτου και
κληροδότησε το υδραγωγείο της.

Κωνσταντίνος Α. Μακρυγιάννης
(1885-1956)

Λαοφιλής δήμαρχος Ναυπάκτου με
σημαντική προσφορά στην πόλη.

10.

Παλιές φωτογραφίες της Ναυπάκτου

Άποψη της Ναυπάκτου από την παραλία του Γριμπόβου (1917).

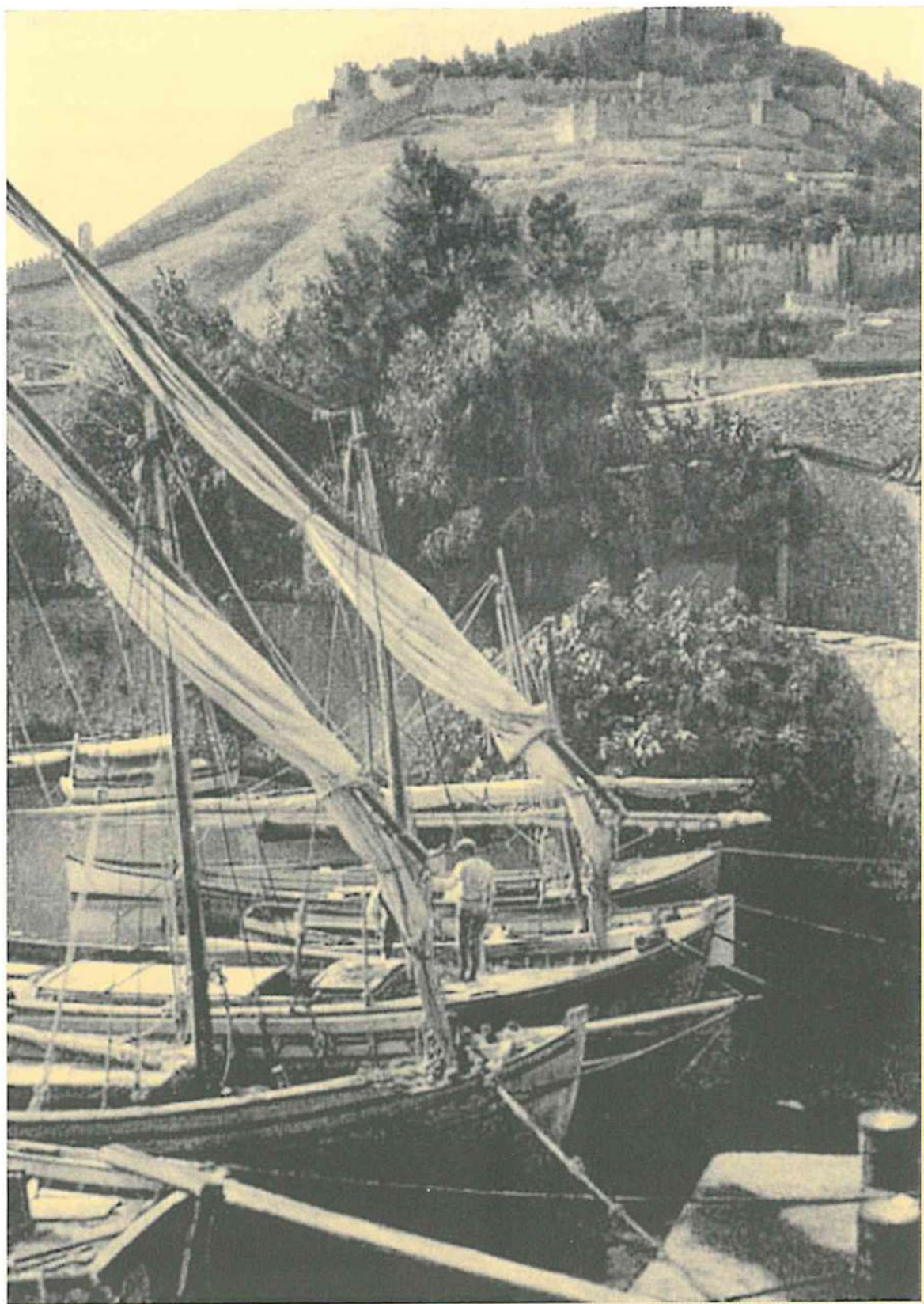
Άποψη της παραλίας Ψανής και του Φρουρίου (1925).

Ιστιοφόρα στο λιμανάκι της Ναυπάκτου. (Ναυτική εβδομάδα 1965).

Στην παραλία της Ψανής (1950).

Το λιμάνι και το φρούριο της Ναυπάκτου (1920)

Το γραφικό λιμανάκι της Ναυπάκτου χιονισμένο (1965).

Κατοικία στην πλατεία Φαρμάκη αρ. 6. (Οικία Κωνσταντή Δασκαλάκη 1830).

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ *ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ. ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ* ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΚΑΙ
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΣΤΗΝ «ΠΟΡΕΙΑ» ΤΥ
ΠΩΘΗΚΕ ΤΟΝ ΜΑΪΟ ΤΟΥ 2004 ΣΤΟ ΤΥ
ΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ
ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΥΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΑΙ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΑΛΤΟΡΙΑΔΗ